هێنریك ئیبسن
یۆن گابریێل بۆركمان
شانۆنامەیەك لە چوار بەشدا
وەرگێڕانی لە نەرویجیەوە
هاودەم ساڵح جاف

HENRIK IBSEN
JOHN GABRIEL BORKMAN

Utgitt første gang 1896
Oversatt fra utgave ved Gyldendal Norsk Forlag A/S 2005

Oversatt fra norsk av
Hawdam Salih Jaf

ناوەڕۆک

پێشەکی
زرینگەی زەنگۆڵە زیوینیەکان لە شەوێکی زستاندا
بەشی یەکەم
بەشی دووەم
بەشی سێیەم
بەشی چوارەم
خشتەی ژیاننامەی هێنریك ئیبسن
لە بڵاوکراوەکانی زنجیرەی شانۆی جیهانی

پێشەکی

ڕەنگە زێدە ڕۆیی نەبێ، گەر بڵێم هێنریك ئیبسن یەکێکە لەو درامانووسە گرنگانەی کە مێژووی مرۆڤایەتی بە خۆیەوە بینیوە و، بەرهەمە شانۆییەکانی هەمیشە لە هەمووکات و سەردەمێکدا گرنگن. ئەو گیروگرفتانەی ئیبسن لە دراماکانی دا ئاماژەیان پێ دەکات و دەیانخاتە ڕوو، پەیوەندی پتەویان بە خواست و ویستی مرۆڤەوە هەیە لە هەموو سەردەمێکدا. خۆشەویستی، ئازادی ، خۆپەرستی، دەسەڵاتخوازی ، گەندەڵی، ڕیایی، ئیرەیی، چاوچنۆکی و بەکارهێنانی ئەوانی تر وەك بەردەباز بۆ گەیشتن بە پلەو پایە و خۆ دەرخستن ، پەیوەندییەکانی ناو خێزان، ڕاپەڕینی ئافرەتان دژی ئەو داب و نەریتەی کە بچووکیان دەکاتەوە و وەك کەرەستەیەك دەیانخاتە خزمەتی پیاوانەوە و لەمافە مرۆییەکانی خۆیان دادەماڵێت و، پەروەردەی سەقەت و بێ بنەمای منداڵان و...هتد، لە گیروگرفتە جیدییەکانی ناو کۆمەڵگەن و ئەو بابەتانەن کە ئیبسن بێ سڵەمینەوە لە دراماکانی خۆیدا لەبارەیانەوەی نووسیوە. ئەو دنیایەی ئیبسن لە شانۆنامەکانی دا پیشانمان دەدات دنیایەکە، بیرمان دەجووڵێنێ ، چاو و گوێمان دەکاتەوە ، زمانمان دەهێنێتە گۆ و فێرمان دەکات بپرسین: بۆ؟.

ساڵی2006 کتێبێکی بە سەرناوی Ibsens modernisme (تازەگەری ئیبسن)ەوە بڵاوکردەوە. Toril Moi[1] پرۆفیسۆر لەو کتێبەدا نووسەر دەپرسێ: ئەگەر بۆدلێر[2] و فلۆبیر[3] و مانێت[4] لە ئەوروپا بە دامەزرێنەرانی تازەگەری بناسرێن، ئەی بۆچی ئیبسن نا[5]؟. ئینجا لە کتێبەکەیدا نووسەر دەیسەلمێنێ کە هێندەی گرنگی بۆدلێر بۆ شیعری تازەگەری و، فلۆبیر بۆ ئەدەبی ڕۆمان نووسین و، مانێت بۆ هونەری وێنەکێشان، ئیبسن -یش گرنگ بووە بۆ تازەگەری لە هونەری شانۆ و دراما نووسیندا.

توریل مۆی، لە کتێبەکەیدا وەکوو توێژینەوەیەك لە مەرجەکانی خۆشەویستی، لە دنیایەکدا کە سەرڕاسترین هەست دەربڕینە مرۆییەکان، هەمیشە وەکوو خەڵق و خوویەکی ناسروشتیانە خۆ دەنوێنن، باس لە شانۆ نامەکانی ئیبسن دەکات.

مۆی ئەو پرسیارەی ئیبسن کە دەپرسێ " ئێمە چۆن دەتوانین لە دنیایەکدا یەکتریمان خۆش بوێت کە گەڕان بەدوای حەقیقەتی ڕەهاو باوەڕی ڕەها لەو دنیایەدا تەنها بەرەو نائومێدی ڕەهامان دەبات؟"[6] بە یەکێك لە پرسیارە هەرە گرنگ و بنچینەییەکانی ئیبسن دەزانێ لە تازەگەریدا. لەبەرئەوەی ئەم پرسیارە بەلای کەمەوە ئەمرۆش هەر وەکووکات و سەردەمی ئیبسن هەمان گرنگی خۆی هەیە، توێژینەوەکانی ئیبسن لە ئافرەتان، پیاوان و ژیانی هاوسەریتی تەواو بۆ تێگەیشتنمان لە خودی مۆدێرنێتی خۆمان گرنگن. تازەگەری ئیبسن هەتا ئێستاش تازەگەری ئێمەیە[7].

یۆن گابریێل بۆرکمان ساڵی 1896 بۆ یەکەمجار 1200 دانەی لێچاپکرا و، دوای شانۆنامەی "ماڵی بووکەڵەیەك" سەرکەوتنی بۆ خۆی تۆمارکرد. یۆن گابریێل بۆرکمان بەڕیوەبەری پێشووی بانق بووەو و 16 ساڵ پێش دەستپێکردنی

---

[1]Toril Moi: *Professor of Literature and Romance Studies* ved Duke University i North Carolina, USA.
[2] Charles Baudelaire 1821-1867 .شاعیری فەڕەنسی ناسراو بە پێشەوای تازەگەری لە ئەدەبدا
[3] Gustave Flaubert 1821-1880 ڕۆماننووسی فەڕەنسی بەناوبانگ کە بەگەورەترین نۆڤێل نووسی نوێ خواز دەژمێردرێ لە ئەورووپادا
[4] Edouard Manet 1832-1883 هونەرمەندی شێوەکاری فەڕەنسی کە بە یەکێك لە پرۆفیلە زووەکانی تازەگەرای دەژمێردرێ لە هونەردا
[5] Toril Moi : Ibsens modernisme side 15 Pax Forlag 2006
[6] Toril Moi : Ibsens modernisme side 32 Pax Forlag 2006
[7] Toril Moi : Ibsens modernisme side 32 Pax Forlag 2006

ڕووداوەکانی شانۆنامەکە، بە تاوانی دارایی (سەودا و مامەڵەکردنی نا یاسایی بە پارەی سەرمایەگوزارانەوە) زیندانیکراوە. ئەو بە بڕوای خۆی بێتاوانە و بەناهەق حوکمدراوە. لە لایەکی تریشەوە خەڵك پێیان وایە کە بەڕێوەبەری بانق نەك هەر لەو مەسەلەیەدا بگرە لە مەسەلەی خۆشەویستیشدا مرۆڤێکی ناڕاست و دەستبڕبووە.

نامەوێ لەمە زیاتر لەسەر باسی شانۆنامەکە بڕۆم ، چوونکە ئەو ئەرکە بە کەسێکی شارەزاتر و لێهاتووتر دەسپێرم. ئەوکەسەش پرۆفیسۆAsbjørn Aarseth(ئەسبیۆرن ئۆرشێت[8]) ە.

ئۆرشێت، کتێبێکی بە سەرناوی (Ibsens samtidsskuespill) (شانۆی سەردەمی ئیبسن) ەوە نووسیوە. لە کتێبی ناوبراودا کە ساڵی 1999 بڵاوکراوەتەوە ، نووسەر لێکۆڵینەوە یەکی چڕ و پڕی لەسەر گەلێك لە شانۆنامەکانی ئیبسن کردووە. لە هەمان کتێبدا و لە ژێر ناوی (زرینگەی زەنگۆڵە زیوینیەکان لە شەوێکی زستاندا) خوێندنەوە و شرۆڤەیەکی نەفەس درێژانە و بابەتیانە و زانستیانەی بۆ شانۆنامەی یۆن گابریێل بۆرکمان کردووە. ئۆرشێت، لە خوێندنەوە کەیدا ڕووناکی دەخاتە سەرگەلێك کون و کەلەبەری تاریکی شانۆنامەکە. پێش خوێندنەوەی ئەم کتێبە سەرم بەسەر چەند کتێبێکی تردا داگرت بە نیازی نووسینی پێشەکییەکی لەبار بۆ شانۆنامەکە، بەڵام دوای خوێندنەوەی ئەم کتێبە نەمتوانی داڵغەی تەرجەمەکردنی، ئەوبەشەی کە لەبارەی(یۆن گابریێل بۆرکمان) ەوە بوو، لە مێشك و دڵم دەرکەم. بۆیە دەستمکرد بە تەرجەمەکردنی و، داوام لە نووسەری بابەتەکەش کرد کە ڕێگەم بدات ئەو بەشەی کتێبەکەی بکەم بە پێشەکی بۆ ئەم کتێبە. مامۆستاش داواکەمی ڕەتنەکردەوە. بە پێویستم نەزانی چەند بڕگەیەك لە نووسینەکە بکەم بەکوردی، بە مەبەستی کورتکردنەوە و ئاسانکاری بۆ خوێنەر. هەڵبەتە بە ئاگاداری و ڕەزامەندی نووسەر.

پاشان قسەم ئاڕاستەی ئەو خوشك و برا یانە دەکەم کە بە چاپکردن و ڕێکخستن و کارە هونەرێکانی ئەم کتێبە هەڵدەستن، تکایان لێدەکەم کە لە دانانەوەی خاڵ و کۆما و کۆمای خاڵدار و نیشانەی سەرسوڕمان و...هتد و، پەڕاوێزەکان و ناونیشانی ئەوکتێب و دەزگای چاپەمەنییەی لە زمانە ئەسڵییەکەوە ئەم کتێبەی لێوە تەرجەمەکراوە کەم تەرخەم نەبن. چونکە ئەو ووردەکاریانە هەم یارمەتی خوێنەر دەدەن بۆ باشترتێگەیشتنی دەقەکە و هەم دەبنە ناساندنی بەتوانایی و، شارەزایی و، لێوەشاوەیی کارمەندانی دەزگاکە و دەزگای چاپەمەنییەکەش. لەلایەکی تریشەوە نیشانەی بەئامانەتەوە گەیاندنی ئامانەتە. هیوادارم ئەم تکایەم وەك بەبیرهێنانەوەیەك لە کەسێکی دڵسۆز و پەرۆشمەندەوە تەماشابکرێت.

خاڵدانانەوە وەکوو خۆی لە شانۆنامەکانی ئیبسن دا گرنگە. پێویستە ئەکتەرەکان لە نمایشکردنی ڕۆڵەکانیان دا، ئاگاداری خاڵدانانی دەقەکەبن. وەبزانن لەکوێدا دەوەستن، دەپرسن و تێدەفکرن بۆ ڕێکخستنی وتنی ڕستەیەك یان وشەیەك. لەکوێدا هیمای خەتی کورت (.) کە دەکاتەوە قسە پێبڕین یان هیمای کۆما و خەتی کورت (،.) کە کەمێك وەستان و

[8] Asbjøren Aarseth پرۆفیسۆر لە ئەدەبی باکووری ئەوروپا لە دانشگای بێرگن لە نەرویج

تێفکرین لەکاتی قسەکردندا دەگەیەنێت، بۆ دۆزینەوەی وشەی لەبار لەکاتی گفتوگۆکردنەکەدا، لە ڕۆڵەکانیاندا بەرجەستەدەکەن.

لەکۆتاییدا دەمەوێت سوپاسی هاوسەرم ئینگەر ئۆستنستاد بکەم کە لە کاتی خوێندنەوە و بەراوردکردنی تەرجەمە کوردییەکەی ئەم شانۆنامەیەدا بە دەقە ئەسڵە نەرویجییەکەی گەلێك یارمەتی دام. وە سوپاسی هەڵوێستی پرۆفیسۆر ئۆرشێت دەکەم، کە ڕێگەیدام نووسینەکەی بکەمە پێشەکی ئەم کتێبە. سوپاسی هاوڕێی بەڕێزم دانا ڕەوف دەکەم کە هەستا بە ئەرکی پیادا چوونەوەی شانۆنامەکە و بە تێبینیەکانی سودی پێگەیاندم. وە سوپاسی هاوڕێ ئازیزم ئازاد بەرزنجی و کاکە زانا سامان دەکەم بۆ هەڵەچنی شانۆنامەکە.

هاودەم ساڵح جاف
08.05.2009
ئۆسلۆ

زرینگەی زەنگۆڵەزیوینیەکان لە شەوێکی زستاندا

یۆن گابریێل بۆرکمان

Asbjørn Aarseth

وەرگێڕانی

هاودەم ساڵح جاف

هێنریك ئیبسن لەم شانۆنامەیەدا گەڕاوەتەوە بۆ هەمان دراماتورگی ساڵەکانی 1870 و 1880 کە خۆی داهێنەروگەشە پێدەری بووە. یان تا ڕادەیەك بۆ هەمان شێوەی دراماتۆرگی ئەو ساڵانە. ئیبسن لەم شانۆنامەیەدا کە لە چوار بەش پێکهاتووە، ڕووداوەکان دابەشدەکات بەسەر سێ دیمەنی شانۆیدا. تەوەری سێنۆگرافی ئەم شانۆنامەیەی ئیبسن داخراوترە لەچاو زووربەی شانۆنامەکانی پێشوویدا.

بەشێکی بەهۆی ئەوەوەی کە ڕوووداوی شانۆنامەکە لە ئێوارەیەکی زستاندا ڕوودەدات و بەشێکی تریشی بەهۆی ئەوەوەی کە کاسایەتییەکانی ناو شانۆنامەکە کەسانی بەتەمەنن و ژیانێکی هێمن و ئارام دەژین. لە بەشی یەکەمی شانۆنامەکەدا ئیبسن بەم شێوەیە وەسفی دیمەنەکە دەکات:

> (هۆڵی دانیشتنی ڕۆژانەی جونهیلد خانم، کە تەیارە بە برێکی زۆر کەرەسەی کۆنی ڕەنگ کاڵبووەوە . دەرگایەکی کراوەی ناو دیوار (دەرگایەك کە بەلای ڕاست و چەپدا دەکرێتەوە و دادەخرێت. وەرگێڕ) دەباتە ناو هۆڵێك کە بەشی دواوەی دەرگاو پەنجەرەی جامخانەییە و دەڕوانێ بەسەر دیمەنی باخچەیەکدا و، لەوێوە دیارە کە لەو دەمەو ئێوارەیەدا چ بەفرو کڕێوەیەکە. لە دیواری لای ڕاستەوە دەرگایەك لە ڕاڕەوی پێش هۆڵەکەوە هەیە بۆ هاتنە ژوورەوە. بەشی پێشەوەی هەمان دیوار، زۆپایەکی کۆنی لەئاسن دروستکراوی داگیرساوی تێدایە. بە لای چەپدا، کەمێك بۆ دواوە، دەرگایەکی ساکاری بچووکتر دەبینرێت. هەر لە پێشەوەی لای چەپدا پەنجەرەیەك هەیە، کە پەردەیەکی ئەستووری پیاداگیراوە. لە نێوان پەنجەرە و دەرگاکەدا قەنەفەیەك دانراوە کە بەرگێکی لە مووی ئەسپ چنراوی تێگیراوە و مێزێکیشی لەبەردەمدایە کە سەرمێزێکی بەسەرداداروە. مێزەکە چرایەکی کڵاوداری داگیرساوی لەسەرە. کورسییەکی قۆڵداری پشت درێژ لەبەردەم زۆپاکەدایە.) (بەشی یەکەم)

ئەو زانیارییەی کە باس لە " برێکی زۆر کەرەسەی کۆنی ڕەنگ کاڵبووەوە" دەکات سەرنجمان بەلای کەسانێکی بەتەمەندا ڕادەکێشێت؛ پاش ئەوە دەتوانرێ پاشخانی ئەو دیمەنە ببینرێت کە هۆڵێکی جامخانەییە و دیمەنی باخچەکەی لێوەدیارە. کە ڕەهەندێکی پشت دیمەنی دیکۆرکێشی (مێتاسێنیسك) پیشاندەدات. دەتوانرێ بوترێ کە دیمەنەکە لەو لایەنەوە هێڵێکی زۆر جیاکەرەوانەی گرنگ لە نێوان دەرەوە و ناوەوە دا دەکێشێت. لە باتی ئەوکەشە باراناوییەی سەرەتای شانۆنامەی " تارماییەکان" و پاشان خۆشبونەوەی بارانەکە و دەرکەوتنی خۆر، یان ئەوکەش و هەوا هاوینییەی نێو شانۆنامەکانی " ڕوسمارش هۆڵم" و" خانمی دەریا" و "هێددە گابلەر" (ناونیشانەکانی نێو جوت کەوانەکان لە بەرهەمە شانۆییەکانی ئیبسنن . وەرگێڕ)، لە شانۆنامەی یۆن گابریێل بۆرکماندا، لە پەنجەرەکانی خانوەکەی ڕێنتهایمەوە دیارە کە لەدەرەوە بەفردەبارێت و دنیا تاریکە. ناتەبایی دنیایی دەرەوە و ناو هۆڵەکە لەڕێی نواندنێکی ناهاوچوونیەکی پەرگیرەوە لە نێوان ساردی و گەرمیدا پرهێزدەکرێت؛ زۆپائاسنەکەی ژوورەوە داگیرساوە، وە میوانە هاتوەکە، ئێلە ڕێنتهایم، بە پاڵتۆ فەروداەکەیەوە پێوایە کە : " ئێرە زۆر گەرمە ."، کاتێك کە خاوەن میوان، خانم جونهیلد بۆرکمان، لە وەڵامدا دەڵێ : "

من هەمیشە سەرمامە" (بەشی یەکەم). گەرچی هەردووکیان خوشکن، بەڵام وەکوو ئەوەی کە سەر بە هەمان دنیا نەبن. لەگەڵ ئەوەشدا هەشت ساڵ بەسەر ئەو ماوەیەدا تێپەڕیوە کە دواجار ئەم دوانە قسەیان پێکەوە کردووە. ئێلە، خاوەنی ئەو موڵکەیە، بەڵام لە جێگەیەکی تر دەژی، وە سەردانی ساڵانەی لەبەرخاتری کارگێڕی موڵکەکانێتی، نەك لەبەر خاتری خوشکەکەی.

ئێلە ڕێنتهایم
(...) بێگومان تۆ جاروبار منت بینیوە. ئەوکاتانەی کە ساڵانە بەسەفەر بۆ ئێرە دە هاتم بۆ لای سەرپەرشتیاری کارگێڕی مۆڵکەکانم.

جونهیلد
وابزانم جارێك یان دوان.

ئێلە ڕێنتهایم
منیش یەك دووجار لەو پەنجەرەیەوە تارمایی تۆم بینیوە.

جونهیلد
دەبێ لە پشتی پەردەکانەوە بووبێت. چاوەکانت تیژن. (بەشی یەکەم).

دراماکە بە سەردانێکی کتوپڕی ئێلە ڕێنتهایم دەست پێدەکات. دوای ئەوەی کە دەزانێت دوچاری نەخۆشیەکی کوشەندە بووە، دەیەوێت ئەو ماوەیەی کە لەژیانداماوێتی، ئەرهارت بۆرکمانی لاو، کە کوڕی خوشکییەتی و خۆی بەخێویکردووە پاش گرتن و زیندانیکردنی باوکی، بەهۆی بەکارهێنانی نایاسایی پارەی سەرمایەگوزارانەوە ، وەك بەڕێوەبەری بانق، لەلای ئەو بژی و وە بیکات بە کوڕی خۆی و، پاشناوەکەی خۆشی پێببەخشێت. بەڵام دایکی ئەرهارت پلانێکی تری هەیە. ئەو دەیەوێت ئەرهارت سەرلەنوێ شەرەفی خێزانەکە بکڕێتەوە:

" پێش هەمووشتێ ئەرهارت دەبێت ئاگای لەوەبێت کە لەئایندەدا دەشێ ئەو بگاتە ئاستێك کە هێندە بەرز و هێندە بەرین بەهەموولایەکدا بدرەوشێتەوە کە هیچ مرۆڤێك لەم نیشتیمانەدا ئیتر ئەو سێبەرە نەبینێت کە باوکی خستۆتیە سەر من ـ و کوڕەکەم." (بەشی یەکەم).

خودی بۆرکمانیش پلانگەلێکی دارشتوە، کە هەروەکو پلانی دوو ئافرەتەکە، پلانەکانی ئەویش ئەرهار ت دەگرنەوە. پاش سێ ساڵ بەندیخانە، بەڕێوەبەری بانق پێنج ساڵ لە ژووری تەنهایی زینداندا بووە، دوای ئەوەش هەشت ساڵ بەویستی خۆی لە هۆڵەکەی سەرەوە کەنارگیربوەو خۆی لە دنیا دابڕاندووە:

بۆرکمان
(...) من لەسەرەتاوە بەدرێژایی هەموو ئەم ساڵانە هەوڵمداوە یارمەتی خۆم بدەم ـ بە هیوا و خەوبینین. بەڵام ئیترشتی وا بەکەڵکی من نایەت. وە ئێستا دەمەوێت لەو خەوانە بێمە دەرەوە.

ئارهارت
(کەمێك خۆی دەنووشتێنێتەوە). وە خواستی چی ـ باوکم خواستیەتی چی بکات؟

بۆرکمان
دەمەوێت، ئیعتیبار بۆ خۆم بگێڕمەوە. دووبارە لە خوارەوە دەست پێبکەمەوە. تەنها لە ڕێی ئێستا و ئایندەوە مرۆڤ دەتوانێ سزای ڕابردووی خۆی بدات. لە ڕێی ئیشکردنەوە. لەڕێی ئیشکردنی بێوچانە وە لە پێناوی هەموو

ئەوەی، کە لەکاتی لاوێتیدا وەکو خودی ژیان بۆم هاتنە پێش. بەڵام ئێستا ئیتر هەزار جار بەرزترە لەچاو ئەوسادا. ئارهارت، . دەتەوێت لەگاڵمدا بیت و لەپێناوی ئەو ژیانە نوێیەدا یارمەتیم بدەیت ؟ (بەشی سێیەم)

سێ کەسی پیر هەریەکەیان بە پرۆژەی تەمەنئامێزی خۆیەوە خواستی خۆی دەخاتە بەردەمی ئەرهارتی لاو. ئەمە بەشێکە لە کێشەی بارودۆخی دراماکە. لەپێناوی ئەوەی کە قورسایەکی دراماتیکی بدرێت بە هەریەك لەم شوێنگانە، دیالۆگەکان بەشێکی بەرچاو لە گەڕانەوە بۆ ئەو پەیوەندیانە دەپێچنەوە، کە چەندەها ساڵ لە دەرەوەی ئەو دەموکاتەی ئێستادان کە مامەڵەکەی سەرشانۆی تێدا گەمەدەکرێت،. یۆن گابریێل و هەردووخوشکەکە ئێلە و جونهیلد لە ساڵانی گەنجیاندا تووشی پەیوەندییەکی ئێرۆتیکیانەی سێکوچکەیی بوون. لەلای بۆرکمان ئێلە لە جونهیلد خۆشەویستر بووە ، لەهەمانکاتیشدا کەسێکی تریش بە ناوی پارێزەر (هینکێل) هوە عاشقی ئێلەبووە و، یۆن گابریێل دەستی لە ئێلە هەڵگرتووە و جونهیلدی مارەکردوە وەك هاندانێك بۆ گەیشتن بە پلەوپایە بەگوێرەی ئەو ڕێکەوتننامەیەی نیوان خۆی و هینکێلی پارێزەر. بەڵام ئێلە، کە یۆن گابریێلی خۆشدەوێت، ئەوی تر (پارێزەر هینکێل) ڕەت دەکاتەوە و بڕیاردەدات کە شونەکات. پارێزەر هینکێلیش تۆڵەی ئەوە لە بەڕێوەبەری بانق دەکاتەوە بەوەی کە هەموو سەوداومامەڵە نایاساییەکانی بەڕیوەبەری بانق بە پارەی سەرمایەگوزارانەوە بخاتە ڕوو، یۆن بۆرکمان سزادەدرێت و دەخرێتە زیندانەوە. بۆرکمان لە گەڕانەوەیدا بۆ بەسەرهاتەکانی ڕابردوو لەو بارەیەوە وا بە فولداڵ دەڵێ:

هیچ نهێنییەك نیە لەژیانمدا کە من نەموێراێێ بەکراوەیی بیخەمە بەردەمی ئەو. بەڵام هەر کە فرسەتی بۆهەڵکەوت، ئەو ڕووی ئەو چەکەی تێکردم کە خۆم دابوومە دەستی. (بەشی دووەم).

لە درامای کلاسیکیدا ڕووداوەکان و پەیوەندی کەسایەتیەکان بە ڕووداوەکانەوە لە ئێستادا ئەزموندەکرێن. کەسەکان لە ئێساتدا بەیەکتری دەگەن، لەسەر شانۆ لەبەر چاوماندا یان لە دەرون بینیماندا کاتێك کە لەکاتی خوێندنەوەدا لەلای خۆمان دیمەنەکە وێنە نیاندەکەین. بەڵام لە شانۆنامەی وەك یۆن گابریێل بۆرکماندا و درامائیپسنیەکانی تر دا هیچ قۆناغێکی هەواڵدەری نییە، هیچ کەسێکیش لەوانەی کە ڕووداوەکان دەگێڕنەوە (چیرۆك خوانەکان) بە نزیکیشیان لە ڕووداوەکانەوە گرەنتی ئەوە نادەن کە ڕووداوەکان تەواو کۆتاییان پێهاتووە. کەسەکان ڕاستەوخۆ لەبەردەماندا ڕەفتاردەکەن و وەهمێك لە هەڵلەرزین و هەڵچونی حیسابێکی بەلادانەخراو، سەرزەنشتکردن، نائومێدی و، ئاتاج بوون بە پاکانەکردن و ڕەهاندنی (تبریر) ڕەفتارەکانیان، لە پرۆژە و زۆرخوازیارییاندا لە پێناوی ئەو بەشەژیانەی کە ماویانە لە ژیاندا بژین، دەخولقێنن. سەرچاوەکانی ڕابردوو کە لە وتووێژەکانی نێوان ئێلە ڕێنتهایم و بۆرکماندایە ڕابردوویەکی کۆتایی پێ هاتوو ناگرێتەوە، بە مەودای مەلحەمی بۆکاتی گێڕانەوەکە. ئەوان لەبارەی ئەوەوە قسەناکەن کە چۆن ژیانیان زۆر یان کەم تێکچووە. ئەوان بە ژیانی تێکچوی خۆیانەوە، بە ئاکامە کۆتایی نەهاتووەکانی ئەوکارانەی ئەوان لە ساڵانی گەنجییاندا پێی هەستاون، بەرامبەر بەیەك بوونەتەوە. سەرچاوەکانی ڕابردوو کاریگەرێکن بۆ ڕەنگکردن و بارگاویکردنی دراماهەنوکەییەکە و کێش و قورساییەکیش بە دیالۆگەکەی نێوانیان دەبەخشێت. چی ڕوودەدات؟ ئایا یۆن گابریێل دان بە تاوانی خۆیدا دەنێت؟ چۆن حیسابەکەی نێوانیان ڕێک دەبێتەوە؟

پرسیارگەلێك کە دەتوانرێت بوترێت بڕیاردەرن بۆکردنەوەی گرێی ڕووداوی دراماکە و، پەیوەندی بە هەڵبژاردنی ئەرهارتی لاوەوە هەیە، ئەوەیە کە ئایە ئەرهارت دەیەوێ ژیانی بە کێ وە گرێبدات؟ ئەو سێ کەسە بەتەمەنە بە قازانجی پرۆژەکانی ژیانیان بەڵگەدەهێننەوە کە هەریەکەیان لە خاڵی ڕوانینی خۆیەوە وەك شتێکی ڕێزدار و قەناعەت پێهێنەرانە دێتە بەر

چاوی، بەڵام ئەرهارت حەزناکات خۆی بە هیچ کامێکیانەوە ببەستێتەوە. لەبەر ئەوە خۆی دەداتە دەست دنیا، لەگەڵ خاتو ویڵتۆن و فریدا فوڵداڵدا دەڕوات، لە پووری و دایکی و باوکی دووردەکەوێتەوە. ئەوەش ناوەندی شانۆنەمەکەیە.

تاك و تەرایەك لە لێکۆڵەرەوان دەیانەوێ ئەو پەیوەندییە سێکوچکەییەی نیوان ئەرهارت و ویڵتۆن خانم و فریدا وەکوو هاوتەرییێکی تەنزئامێز بۆ پەیوەندییە سێکوچکەییەکەی نەوەکەی پێش ئەوان (نەوەی دایك و باوك، مەبەست لەو پەیوەندییەیە کە لە نێوان بۆرکمان و ئێلە و جونهیلدایە. وەرگێر) لێکبدەنەوە. لە کۆتای بەشی سێیەمدا هەم وێڵتۆن خانم و هەم ئەرهارت بەڵگە بۆ بڕیاری سەفەرکردنیان پێکەوە بۆ دنیای دەرەوە بەوە دەهێننەوە کە ئەوەی ئەوان ئێستا دەخوازن لەگەڵ یەك بەشیکەن، مانای بەختەوەرییە، بەڵام جونهیلد هەوڵدەدات گومان بخاتە سەر پرۆژەکەیان:

جونهیلد
(بە سووکایەتی پێکردنەوە). هەمم، بەختەوەری، بەختەوەری .

ویڵتۆن خانم
من هەرگیز لەمەوبەر لە ژیانمدا نەمزانیوە بەختەوەری چییە. وە مەحاڵە بتوانم واز لە بەختەوەری بهێنم هەر لەبەرئەوەی درەنگ بەرەو پیرم هاتووە.

جونهیلد
ئینجا بە باوەڕی ئێوە ئەو بەختەوەرییە چەند بەردەوام دەبێت؟

ئارهارت
(بە قسە پێبڕینەوە). دایکە، کەم یان زۆر ـ گرنگ نیە!

جونهیلد
(بە تووڕەییەوە). مرۆڤی کوێرایی داهاتووی، وەك تۆ! نابینی ئەمە هەمووی بەرەو کوێ دەچێ؟

ئەرهارت
من لە ئێستادا گوێ بە سەیری پێشەوە کردن نادەم. نامەوێ تەماشای هیچ لایەك بکەم! من هەر دەمەوێ بۆم هەبێ جارێك، منیش ژیان بژیم! (بەشی سێیەم)

ئارهارت دەنگی بەگوڕی ڕۆمانتیکییە، خۆدانە دەست ساتەوەختی گەنجانەی، هەستی پڕ جۆش وخرۆشە لەپێناوی جۆرایەتیدا لەبری چەندایەتی.

لە ململانێکەی بەشی سییەمدا کە ئاشکرا دیارە، ئەرهارت لەسەرەتادا هەوڵدەدات بە شێوەیەکی نەرم، بەڵام لەدواییدا کەمێك بە ڕەقییەوە ڕوونی بکاتەوە بۆچی ئەو ناتوانێ بمێنێتەوە و لە خزمەتی هیچ کامێکیاندا بێت:

ئارهارت
(خۆی گورج دەکاتەوە). خوای گەورە، دایکە، من گەنجم! پێموایە کە هەوای ناو هۆڵەکەی ئێرە لە کۆتاییدا تەواو دەمخنکێنێت.

جونهیلد

لێره ـ لەلای من!

ئەرهارت
بەڵێ، دایکە، لێره لەلای تۆ!

ئێله ڕێنتهایم
کەواتە ئەرهارت، لەگەڵ مندا وەره!

ئەرهارت
ئۆ، پووره ئێله، لەلای تۆش بە موو فەرقی نییە. لەوێ بە جۆرێکی تره. بۆ من باشترنییە. گەرچی ئەوێ بە گوڵ و خونچە ڕازێنراوەتەوە، بەڵام هەوای هۆڵەکەی ئەوێش، وەکو هەوای هۆڵەکەی ئێرەیە!

جونهیلد
(پەشۆکاو، بەڵام هەوڵ دەدات دانبەخۆیدابگرێ). هەوای هۆڵەکەی دایکت دەڵێیت!

ئەرهارت
(بەرەبەرە بە تەحەمول نەمانەوە). بەڵێ، نازانم چی ناو بنێم. ئەم هەموو بە پەرۆشییە نەخۆشە و ـ ئەم هەموو کوڕنوش بۆبردنە ـ یان نازانم چی پێدەڵێن. من ئیتر لە تاقەتمدا نەماوە! (بەشی سێیەم)

لە جەندەها درامایتری ئەو سەردەمەدا وشەی وەکو " هەوای هۆڵ" مان بەرچاودەکەوێ یان خوازێکی (مێتافورێکی)بەهێزتر " بۆنی زەلکاو" ـ کە وەك دەربڕینیك بۆ ژیانکردن لەژینگەیەکی هەوا تێداپەنگخواردووەوە و ناتەندروست و نیشانەی حاڵەتێکی نەخۆشی وەکو کلاوستروفوبیا (ترس لە شوێنی تەنگ و داخراو دا.وەرگێڕ) لەلای ئەوکەسەی کە ئەو شێوە دەربڕینە لە ئاخافتنیا بەکار دەهێنێ. جۆرایەتی هەوا لێرەدا نزیکتر بە وشەکانی " گوڵ و خونچە" هێنراوەتە بەر باس [9] ـ ئەمە گەڕانەوەیە بۆ کەرەسەیەکی ئاشنا لەلای چینی ناوەند بۆ بۆن خۆشکردنی هەوای ناو ژووره داخراوەکانیان، وە بە واتایەکی تر مەبەست لە گوڵ و خونچە بەکارهێنان لە ناو ماڵەکانیاندا، بڕیارێکە کە مەبەستێکی باش لە پشتیەوەیەتی ئەویش بیرکردنەوەیە بۆ خۆشحاڵی و خۆشگوزەرانی لە ناو ماڵەکاندا. دروست لەبەرئەوەی ئەو مەسەلەیە پەیوەندی بە داخرانەوە (مانەوە لە شوێنێکی داخراودا. وەرگێڕ) هەیە، ئەمەش یارمەتی بەهێزکردنی تاسەوئارەزووی تاك دەدات بۆ سەربەستی. ئەوەش نموونەیەکە بۆ ئەوەی کە ئەرهارت لێی ڕادەپەڕێ و دژی دەوەستێتەوە " ئەم هەموو بە پەرۆشەوەبوونە ناتەندروستە و ـ ئەم هەموو کوڕنوشبۆبردنە" (بەشی سییەم).

ئەرهارتیش هەروەکوو ئۆسڤاڵد لە شانۆنامەی " تارماییەکان[10]"دا، ئامانجێکە بۆ پاراستن و ئاگادارێکردنێکی لە ڕادەبەدەر. کاردانەوەی ئەرهارت لەبەرامبەر ئەو مامەڵەکردنەدا بە شێوازێکی زمانەوانی وا لە شانۆنامەکەدا داڕێژراوە کە بانگەوازێکە بۆ وێنەنیانکردنە رۆمانسییەکانی جەماوەری بینەران دەربارەی بەیانکردنی ژیانێکی سروشتی و تەندروست لە ئازادیدا و بەراوردکردنی ئەو ژیانە لەگەڵ ژیانێکی ناتەندروست و دەستبەسەراگیراوی داخراو لەگەڵ نەوەی دایك و باوکاندا کە دەیانەوێت لە ڕێگای ئەوانەوە (نەوەکانیانەوە. وەرگێڕ) پرۆژە دۆڕاوەکانی ژیانیان بهێننە دی.

[9] لە شانۆنامەی هێددا گابلەر ـ دا، هێددا بۆنی " خونچە و گوڵی خوێیاوی"، ناو هۆڵی دانیشتنەکانی ئەو ڤێلایانەی ئەو دەچێتە ناویانەوە، کاردانەوەی لەلا دروست دەکات.

[10] تارماییەکان شانۆنامەیەکی ئیبسنە ٢٠١٥ هاودەم ساڵح جاف تەرجەمەیکردووە بۆ کوردی سۆرانی و دەزگای سەردەم چاپیکردووە.

پێویستە دەوروبەری بارودۆخی سەفەرکردنی ئەو مرۆڤە گەنجانە لەو شەوی زستانەدا لە نزیکەوە پشکنینی بۆ بکرێ. لە شێوازی دراماکانی ئیبسن دا ئەو هەوڵ و بەدواگەڕانە هەیە بۆ دۆزینەوەی بە هێزترین پەیوەندی شیاو لە نێوان مامەڵەی ڕووداوە تاك و تەراکاندا. ئەمەش لەڕێگای شرۆڤەکردنی دیالۆگەکانەوە یان بە یارمەتی زانیاری لەبارەی دیکۆرسازی دیمەنەکەوە و ڕەفتاری کەسایەتیەکان لەسەر شانۆ بەرجەستەدەکرێن. هەندێ جار ڕوودەدات کە ئەم پەیوەندییە پێکەوەگرێدراوە دۆزینەوەی هێندە ئاسان نیە، و زۆرجار دەتوانین ئەوبڕیارەبدەین کە کەسی سەرەکی بێ ئاگایە لەو پەیوەندیانە، ئەم تێگەیشتنەمان وادەکات کە کەسایەتیە سەرەکییەکان دەکاتە قوربانی درامایەکی تەنزئامێزانە. نموونەیەك لەو پەیوەندییە گرێدراوە شاراوانە لەبەرجەستەکردنی ئەو وێنە جێگیرەدا لەلای یۆن گابرێیل بۆرکمان دەدۆزینەوە . لەو شێوەیەدا کە ناوبراو وەسفی کانزا دەکات لە پەیوەندیدا بە ئاتاجی لاوانەوە بە ئازادی. لێرەدا دەتوانین ئەو دیالۆگە بە نموونە بهێنینەوە کە لە نێوان یۆن گابرێل و فریدا فوڵداڵی کچە پیانۆژەنی لاودا لەسەرەتای بەشی دووەمی شانۆنامەکەدا ڕوودەدات:

بۆرکمان
بزانم دەزانن من بۆ یەکەم جار لە کوێ گوێم لەم تۆنانە بووە؟

فریدا
(سەری بەرزدەکاتەوە و سەیری دەکات). نەخێر، جەنابی بۆرکمان.

بۆرکمان
لەخوارەوە لە کانگە[11].

فریدا
(تێناگات). ها؟ لە خوارەوە لە کانگە؟

بۆرکمان
من لە تایەفەی بێرگما نەکانم، ئێوە ئەوە دزانن. یان لەوانەیە نەی زانن؟

فرێدا
نەخێر، جەنابی بۆرکمان.

بۆرکما
لە تایەفەی بێرگمانم[12]. باوکم جاروبار منی لەگەڵ خۆی دەبرد بۆ کانگەکان.. لەوێ کانزا کان گۆرانی دەڵێن.

فریدا
ها.. کانزاکان گۆرانی دەڵێن؟

بۆرکمان
(سەردەلەقێنێ). کاتێك دەردەهێنرێن. بە چەکوشکاری، دەردەهێنرێن.. ئەو چەکوشکارییە وەك زەنگی کاتژمێری نیوە شەو، لێدەدا و ڕزگاریان دەکات. لەبەرئەوە کانزاکان ـ لەخۆشیانا. بە شێوەی خۆیان گۆرانی دەڵێن.

فریدا

---

[11] ـ کانگە: بە جێگایەك دەگوترێ، کە سروشت کانزای وەك زێڕ و زیو بەردی نرخداری تێدا دروستکردبێ. ئەو جێگەیە کوندەکرێ و کانەکانی لێدەردەهێنرێ.
[12] ـ بێرگمان: بەو کرێکارەدەگوترێ کە لە کانگەی دەرهێنانی کانزادا کاردەکات.

بۆچی وا دەکەن، جەنابی بۆرکمان؟

بۆرکمان
چوونکە دەیانەوێ بێنە دەرەوە بۆ ناو ڕووناکی و خزمەتی مرۆڤ بکەن. (بەشی دووەم)

لە نێوان پیانۆ ژەنینەکەی فریدا و یادەوەرییەکانی یۆن گابرێلدا لەبارەی گۆرانی کانزاکان لە کانگەدا پێکەوە پەیوەستیەکی ڕوون و ئاشکرا هەیە، هەتا ئێرە لەوانەیە ئامەژەکردنی یۆن گابرێل بە کانزا لەم خاڵەدا پێویستی بە هیچ هاندەرێکی زیادە نەبێت.
بەڵام لەوەی کە یۆن گابرێل دەیڵێ دوو شتی سەیر هەیە. یەکەمیان ئەوەیە کە ئەو تۆنانەی فریدا بە پیانۆ لە پارچە مۆسیقای "سەمای مەرگ" ی سانت - سانس دا دەیانژەنێ، خۆشحاڵی دەربڕینی کانزاکان دێنێتەوە یادی یۆن گابرێل، کانزاکان لە قووڵای و تاریکیدا بەندکراون، و چەکوش پێداکێشانەکان واتە کردنەوەیان و هێنانە دەرەوەیان بۆ ناو ڕووناکی. گرێدانی گۆرانی ئازادی کانزاکان بەمۆسیقای سەمای مەرگەوە لەلایان کوڕی کرێکاری ناو کانگەکانەوە، لە خۆیدا دژ و پێچەوانەیە.
دووەمیشیان ئەوەیە کە کانزاکان بە نیوەشەو گۆرانی دەڵێن. ئایە ئەمە مانای ئەوەیە کە کاتێك یۆن گابرێل لەگەڵ باوکیدا چووە بۆ کانگە، لە نیوەشەودا بووە و باوکی بەشەو کاریکردووە؟ یان باسکردنی زەنگی کاتژمێری نیوە شەو تەنها مانایەکی مێتافۆریانەی هەیە، بەو مانایەی کە ئەو کانزا گیرخواردووە لە تاریکیدا بوونی هەیە، و کە مەبەست لە ئازادی ئەو کانزایانە لەتاریکی هاتنە دەرەوەیانە بۆ ڕووناکی ڕۆژ؟ لەوانەیە وەڵامدانەوەی ئەم پرسیارانە هێند گرنگ نەبێت. ئەوەی کە لێرەدا سەرنج ڕادەکێشێ، ناوهێنانی ئەو کاتە دیاریکراوەی نێوان شەو ڕۆژە " نیوە شەو"، هەمان وەختە کە ڕووداوەکانی کۆتایی شانۆنامەکەشی تێدا ڕوودەدات. ئەوەی کە کانزاکان لە لێدانی زەنگی کاتژمێری نیوە شەودا گۆرانی ئازادی دەچڕن، هاوتەریبە لەگەڵ سەفەری ئەرهارت و یاوەرەکانی کە لە دەوروبەری نیوە شەودا خۆی لە خێزانەکەی ئازاد دەکات و بەرەو دنیای دەرەوە دەڕوات.
ئەوە هەر بەتەنها تاریکی شەو نیە کە پەیوەندییەکان پێکەوە گرێدەدات؛ شتێکی تریش هەیە. زەنگی کاتژمێری نیوەشەو لە ئێستای دراماکەشدا سەرلەنوێ لێدەدات. لەسەرەتای بەشی کۆتایی شانۆنامەکەدا ئەو سێ کەسە بەتەمەنە لەو شەوی زستانەدا لەدەرەوە وەستاون، دوای ئەوەی کە ئەرهارت لە کۆتایی بەشی سێیەمی شانۆنامەکەدا لەگەڵ وێلتۆن خانم دا ماڵئاوایانکردووە و ڕۆیشتوون. ئەو بەتەمەنانە چاوەڕوانن کە ئەرهارت لە ڕێگا سەرەکییەکەوە بە بەردەمیاندا تێپەڕێ و پاشان لەگەڵ دوو ئافرەتەکەدا بەرەو دنیای دەرەوە بڕوات. جونهیلد بیرلەوە دەکاتەوە هاواربکات بۆئەوەی ئەرهارت لە سەفەرەی دەست هەڵگرێ و بگەڕێتەوە، بەڵام جونهیلد لەوە دڵنیایە کە ئەرهارت زۆر بە توندی هۆگری وێلتۆن خانم بووە و، بەحاڵیش گوێی لە هاوارەکەی نابێت. لەپڕێکدا لە ئارامی ئەو شەوەدا گوێیان لە زرینگانەوەیەك دەبێت:

جونهیلد
نەخێر. گوێ لێنابێ. (گوێ دەگرێ.) هیش! ئەوە چییە؟

ئێلە ڕێنتهایم
(ئەویش گوێ دەگرێ). وەکو دەنگی زەنگوڵەیێ وایە .

جونهیلد
(بە هاوارێکی هێواشەوە). ئەوە پایتۆنەکەی ئەو خانمەیە!

ئێلە ڕێنتهایم
یان لەوانەیە هی یەکێکی تر بێ .

جونهیلد
نەخێر، نەخێر، ئەوە پایتۆنەکەی ویلتۆن خانمە! من دەنگی زەنگۆڵە زیوینەکانی دەناسمەوە! گوێبگرە! ئێستا لە گردەکەوە بەرەوخوار. بەبەر ئێرەدا تێدەپەڕن!

ئێلە ڕێنتهایم
(خێرا). جونهیلد، ئەگەر دەتەوێ هاواری لێ بکەیت، ئیستا هاواری لێ بکە! لەوانەیە ئەو -!
(لە نزیکەوە دەنگی زرینگەی زەنگۆڵەدێ، لە دارستانەکەوە .)

ئێلە ڕێنتهایم
جونهیلد، خێراکە! ئەوان ئێستا لە خوار ئێمەوەن!

جونهیلد
(ساتێك بێ قەرار ڕادەوەستێ؛ پاشان ڕەپ بێجووڵە ڕادەوەستێ، تووڕە و سارد). نەخێر. هاواری لێناکەم. لێگەڕێ با ئەرهارت بۆرکمان بە جێم بهێڵێ، دوور، دوور بۆ ئەو شوێنەی کە ئەو ناوی لێدەنێ ژیان و بەختەوەری.
(دەنگەکە لە دووربوونەوەدا وندەبێ.)

ئێلە ڕێنتهایم
(پاش کەمێك). ئێستا چیدی دەنگی زەنگۆڵەکان نایەنە گوێ.

جونهیلد
پێموایە وەك زەنگی مەرگ[13] دەهاتنە گوێ.

بۆرکمان
(بە پێکەنینێکی وشك و، لەسەرخۆوە). ئەها، هێشتا زەنگی مەرگ بۆ من لێنەدراوە!

جونهیلد
بەڵام بۆ من - و بۆ ئەوەی کە منی بەجێهێشت.

ئێلە ڕێنتهایم
(بە بیرکردنەوەیەکی قووڵەوە سەردەلەقێنێ). جونهیلد، کێ دەڵێ ئەوە زەنگی ژیان و بەختەوەری ئەو نیە.

جونهیلد
(دەڕواتە سەرەوە؛ بە تووڕەییەوە سەیری دەکات). دەڵێیت، ژیان و بەختەوەری!

ئێلە ڕێنتهایم
بەهەرحاڵ بۆ ماوەیەکی کورت

جونهیلد
تۆ ژیان و بەختەوەری بەو ڕەوادەبینیت، لەگەڵ ئەو خانمەدا؟

ئێلە ڕێنتهایم
(گەرم و لە ناخەوە). بەڵێ، لە هەموو ڕۆحمەوە، ئەوەی پێڕەوادەبینم!

---

[13] وەك نەریتێك لە کاتی گوێزانەوەی مردوو لە کەنیسەوە بۆ بەخاکسپاردنی، لەکەنیسەکەوە زەنگ لێدەدرێ.

جونهیلد
(بەساردییەوە). کەواتە تۆ دەبێ لە توانای خۆشەویستیدا لەمن، دەوڵەمەنتربیت.

ئێلە ڕێنتهایم
(دوور سەیری بەردەمی خۆی دەکات). لەوانەیە ئەوەی کە ئەو توانایە وا بەرز ڕادەگرێ تاسەی خۆشەویستی بێ.

جونهیلد
(چاوەکانی تێدەبڕێ). ئەگەر ئاوها بێ، ئەوا بێگومان منیش بەم زوانە هەر وەکو تۆ دەوڵەمەند دەبم، ئێلە. (بەشی چوارەم)

ئەو زرینگانەوەیەی کە دێتە بەربیستی بۆرکمان و ئێلەو جونهیلد لەو زەنگۆڵانەوە کە بە ئەسپەکانەوە کراون، ئەو ئەسپانەی کە لەو شەوە هەوا سارد و تاریکەدا بە ڕێگاکەی خوارەوەی پێش موڵکەکانی ڕێنتهایم دا ئەو پایتۆنە ڕادە کێشن کە گەنجەکانی تێدا دانیشتوون، بە شێوەیەکی ڕەمزی پەیوەستە بە یادەوەرییەکانی سەردەمی منداڵی بۆرکمانەوە، یادەوەری لێدانی زەنگی کاتژمێری نیوەشەوی کانگەکان، باوەڕهەبوون بە گۆڕانی ئازادی کانزاکان.[14]
ئەرهارتی گەنج و ئەو دوو ئافرەتەی کە ئەو بۆ تە هاوپەیمانیان، خۆیان لە کۆنەواری ڕەهادەکەن و، لەرێگادان بەرەو دنیای دەرەوە و، لە هۆڵە داخراوە بێ بەرهەمەکانی ناو ماڵەکانیان ڕزگاریان بووە.

لەوانەیە ئیبسن لە ناونانی ئەرهارت . ی کوڕی بۆرکمان . دا بیری لە Ertz ی ئەڵمانی کردبێتەوە کە بەمانای کانزادێ.
وشەی زرینگەی زەنگۆڵە زیوینییەکان فرەمانایە، وەکو ئەو مۆسیقایەی سەردەمی منداڵی دەهێنێتەوە یادی یۆن گابریێل لە کانگەکاندا. بۆ کانزا هەتا ئێستا بەکار نەبراوەکان ، وەکو بڵێی بۆ کەسایەتیە گەنجەکانی ناو شانۆنامەکە، ئەو زەنگۆڵانە گۆرانی خۆشحاڵییە؛ بەڵام بۆ کەسایەتییە پیر و پەککەوتەکانیش وەکو زەنگی بەگۆڕستان سپاردن دێتە گوێ، یان وەکو سەمای مەرگ.

دایکی ئەرهارت و وە بە تایبەتی پوریشی توانستێکی وایان هەیە لەوە تێبگەن کە ئەو هێزگەلەی ئەرهارت . ی گەنجیان لێزەوت دەکات کامانەن. ئێلە لە وزەیدا هەیە هیوای خۆشی بۆ ئەرهارت بخوازێ، وە جونهیلد . یش ئاماژە بەوە دەدات کە ئەویش دەخوازێ بگاتە هەڵوێستێکی خۆنەویستانەی لەو چەشنە. کەواتە بڕیارەکەی ئەرهارت بەتەواوەتی بەلای ئەوانەوە جێگەی سەرسوڕمان نیە.

Brian Johnston زۆر لەسەر خاڵی زرینگانەوەی زەنگۆڵەکان لە ڕووداوەکەدا دەوەستێ، هەم بە دیمەنی سەرەتای دەستپێکی شانۆنامەکە وە و، هەم بەهێزی کانزاکانیش لەسەر یۆن گابریێل ە وەی گرێدەدات. ئینجا یۆنستۆن ئەوە وەکو بەشێکی " میتاڵ" لە شانۆنامەکەدا وەسفدەکات و، زەنگی زەنگۆڵەکانیش وەکو هیمایەك بۆ ململانێی نێوان ژیان و مەرگ:
"It is the metallic sound of sleigh bells that opens the play, bringing a brief spasm of life to the Borkman home and this same sound of bells signals the escape of Erhart and his companions south converting the metallic death forces of Borkman into the life force of Mrs. Wilton.” (Johnston, 1975, 146)

لەو دیمەنانەدا بۆرکمانی پیر سەرنج و لێدوانی زۆری نیە. چوونکە کاتێك کە گەنج بووە، توانیویەتی بەبۆنەی چەکوشکاری کرێکارانی کانگەکانەوە ، ئاتاجی کانەکان بە ئازادی، بکات بە خەون و خەیاڵی خۆی.
ئێستا دەتوانێ گوێی لە دەنگی زەنگۆڵە زیوینییەکان بێ، بەڵام لەحاڵ و بارێکدانییە **پێویستی بە ئازادی هەبوون** بناسێتەوە. بەراستی لە نێوان گۆرانی ئازادی کانەکان و ئەرهارت . دا جیاوازی هەیە. یۆن گابرێل بەم شێوەیە لە کانەکان تێگەیشتووە ، ئاواتە خوازن بێنە دەرەوە بۆ ناو ڕووناکی ڕۆژ هەتا خزمەتی مرۆڤەکان بکەن. بەڵام ئەرهارت پێش هەموو شتێ دەیەوەێ لەبەر خاتری خۆی بچێتە دنیای دەرەوە : "... ئەو بەختەوەرییەیە کە من دەمەوێ! من گەنجم! دەمەوێ بژیم، بژیم، بژیم! " (بەشی سێیەم)

لەم شانۆنامەیەدا گەنجێتی ئەسەری هۆش و بیری خزمەتخوازانەی تێدانیە؛ گەنجایەتی گوێناداتێ و ڕێزی لەلانیە. نەخۆش و بەتەمەنەکان بەلاوە دەنرێن، هەتا بە مانای وشە بەلاوە دەنرێن. کاتێك ویلهێلم فوڵداڵ، کە دێتە بەردەمی ماڵی هاورێ کۆنەکەی، سەربارى ئەوەشی کە لەنێوانیاندا لە هەمان ڕۆژدا ڕوویداوە، "...بەسەر قاچی چەپیدا زۆر دەشەلێ." (بەشی چوارەم). لەبەرئەوەی وەکو خۆی دەڵێ، بووە بەژێر پایتۆنێکی دووئەسپی خێراوە بێ ئەوەی پایتۆن ئاژووەکە لەخۆی ببووری و بۆ دەقیقەك بووەستێ.

ویلهێلم هیچ لەو بارەیەوە نازانێ کە ئەو پایتۆنە هەمان ئەو پایتۆنەیە، کە کچەکەی دەگوێزێتەوە بۆ دەرەوەی وڵات، هەتا ئەو کاتەی یۆن گابرێل لەوبارەیەوە زانیاری پێدەدات. زۆر خۆشحاڵبوونی ویلهێلم بەو هەواڵەی کە ئێستا دەرفەتێکی زۆر بۆ فریدا هاتۆتە پێش هەتا زیاتر فێری مۆسیقا بێ، کەمنابێتەوە.: (دەست دەدابەیەکدا). بیر لەوە بکەرەوە کە فریدا بچکۆلانەکەی من لە ناو ئەو پایتۆنە قەشەنگەدا دانیشتبوو! (بەشی چوارەم)
هەم یۆن گابرێل و، هەم جونهیلد و، هەم ئێلە . ش هەریەکەیان بۆ خۆی،
بێ هوودە هەوڵیانداوە بۆ ئەوەی ئەرهارت بەشداری بکات لەو خەونەی کە هەر یەك لەوان دەیەوێ بە ئەنجامی بگەیەنێ. فوڵداڵ لەو چەشنە باوکانەیە کە گیانی لەخۆبووردنیان تێدایە. پرۆژەکەی ئەو خۆپەرستانە نیە؛ لەگەڵ ئەوەشدا دەرفەتی بەدیهێنانی (تەحقیقکردنی) ئەو پرۆژەیە لە ڕێگای سەفەری کچەکەیەوە بۆ دنیای دەرەوە هەیە:

فۆڵداڵ
(بەبێ جوڵانەوە). ئایا ئەوە سەیرنییە، کە چۆن چۆنی بەختەوەری خۆی پێشکەشی مرۆڤێك دەکات! ئەوە . ئەوە ئەو تۆزە بەهرە شاعیرانەیەی منە کە لەلای فریدا گۆڕانی بەسەردا هاتووە و بووە بە مۆسیقا. کەواتە لەگەڵ ئەوەشدا شاعیربوونی من بێهوودە نەبووە. چوونکە ئێستا با ئەو سەفەربکات بۆ ئەو دنیا گەورە و، فراوانەی، کە من جارێك لەجاران زۆر خۆش خەوم بە بینینیەوە دەبینی. با لە پایتۆنی داخراوی، تاخم و کەرەستەی زینی ئەسپ، زەنگۆڵەی زیوین پێوەکراودا، فریدای بچکۆلە سەفەرکات . (بەشی چوارەم)

یۆن گابرێل توانای ئەوەی نەبووە لە پێناوی **ئەوانی تردا** بژی، گەرچی ئەو لەبارەی ئەوەوە قسەیکردووە کە پرۆژە پیشەسازییەکانی باشترین پرۆژە دەبوون لە پێناوی خەڵکدا. دروست ئەوە بە ئێلە دەڵێ لە باسکردنێکیدا لەبارەی کاتی خۆیەوە لە بەشی دووەمی شانۆنامەکەدا:

من دەمویست هەمووسەرچاوەکانی قوودرەت لەم وڵاتەدا بخەمە ژێر دەستی خۆمەوە. دەمویست چ دەوڵەمەندییەك لە زەوی و چیا ودارستان ودەریاداهەیە بخەمە ژێر دەسەڵاتی خۆم و هەژموونی خودی خۆمەوە و، لەڕێگەی ئەو هەژموونەشەوە دۆخێکی خۆشگوزەرانی بۆ گەلێ لەوان، هەزاران هەزار ئەوانی تر بخولقێنم. (بەشی دووەم)

ڕۆڵی کەسایەتی ـ فوڵداڵ لە دراماکەدا ئەوەیە کە فیگورێکی ـ پێچەوانەیی (ناهاوچوونیەك)ی هەبێ و یارمەتیدەربێ بۆ پێبەخشینی قە وارە و ئەندازە راستەقینەکان بە خەوە مەزنەکانی کەسایەتی سەرەکی. فەرمانبەری زیادە و شاعیری هەوەسخواز ویلهێلم فوڵداڵ کە لەلایانی خۆیەوە بەهەمووشتێك ڕازییە و بە خۆشحاڵیەوە چاوەڕوانی پاشەرۆژی کچەکەیەتی؛ یۆن گابریێل بۆرکمان باس لەوە دەکات کە ژمارەیەکی زۆر خەڵکی تر سود و قازانجیان پێدەگەیشت ئەگەر بهاتایەو کۆششە مەزنەکەی ئەو بهاتایەتەدی و سەری بگرتایە، بەڵام بەرزفڕی ئەو لەڕاستیدا تەنها لەبەرخاتری خۆ پیشاندان و پلەوپایە دایە.

لە دیمەنی کۆتایی شانۆنامەکەدا پاش ئەوەی کە گەنجەکان دەڕۆن، ژنەکەی دەچێتەوە ژوورەوە بۆ ناو هۆڵەگەرمەکەی خۆی و فوڵداڵیش بەشەلەشەل بەرەو ماڵەوە دەگەڕێتەوە بۆئەوەی دڵنەوایی ژنەکەی بداتەوە کە لەبەر سەفەرکردنی کچەکەی لەماڵەوە دانێشتووە و دەگری، ئەوەی کە زۆر سەیرە لە یۆن گابریێل دا دووبارە ڕتکردنەوەیەتی بۆ چوونە ژوورەوە بۆ ناو ماڵەکە:

بۆرکمان
(ماوەیەکی کورت دەوەستێ و گوێدەگرێ: پاشان بەخێرای بەرەو خوارەوە بۆ بەردەمی حەساری کێڵگەکە دەڕوات).

من ئێستا لەدەرەوەی دیوارەکانم، ئێلە! ئیتر هەرگیز لەمە زیاتر منیان بۆ زیندانی ناکرێ!

ئێلە ڕێنتهایم
(دەڕواتە خوارەوە بۆ لای). بەڵام خۆ تۆ لە ژوورەوەش پیاوێکی سەربەستیت، یۆن. دەتوانیت بە ئارەزووی خۆت بێیت و بچیت.

بۆرکمان
(هیواش، وەکو بترسێ). هەرگیز جارێکی تر ناچمەوە ژێر میچ! بەشەو لەدەرەوەبوون لێرە زۆر خۆشە ـ بێت و ئێستا بچمەوە هۆڵەکە ـ میچ و دیوار پێکەوە دێنەوە یەك. گوشارم بۆ دێنن. وەکو مێش دەمفلیقێننەوە ـ (بەشی چوارەم)

ئەوێك کە ئەوەندە ساڵە چوونە دەرەوەی ڕتکردۆتەوە، ئێستا بەبێ هیچ هۆیەکی هۆشەکی تەواو بڕیارێکی پێچەوانە دەدات. بە هەمووکێشە و نەخۆشییە زاتەکییەکانەوە ئەوکاردانەوەیەیی یۆن گابرییل هاوشیوەیەکی چاوەڕواننەکراوە لەگەڵ سەفەرە تەندروستە ژیانویستەکەی کە ئەرهارت بۆ خۆی دەخوازێت. ئێمە لێرەدا دەتوانین بە ڕوونی قسە لەسەر حاڵەتێکی کلاوسترۆفۆبی[15] بکەین، وەکو یەکێك لە حاڵەتە هەرە کتوپڕە دەرکەوتووەکان دەتوانرێ ئەم چەشنە نەخۆشی دەمارەکۆئەندامییە، لە یەکێك لە کەسایەتیە دارامایەکانی ئیبسن دا پیشانبدرێت.

[15] Klaustrofobi : کلاوستروفۆبیا ترسێکە دەکەوێتە بەر یەکێك لە ژوورێکی داخراودا . وەرگێر.

ئەو کەسەی کە بەلایەوە گرنگە هۆی ئەوە بزانێت کە بۆچی بەڕیوەبەری بانق، سەرەڕای سەرماوسۆڵەی ئەو شەوی زستانە و، تاریکی، لەناکاو هەست بە پێویستیەکی نەخۆش ئاساییانە دەکات بۆ لەدەرەوە مانەوە، بێگومان دەبێ بیر لە 16 ساڵ مانەوەی ئەوبکاتەوە لە ناو چوار " دیوار" دا، کە بە بیر و بۆچوونی ئێمە ئەو ساڵانە پێویستیەکی توونددوتیژی چەپێنراوی بۆ ئازادییەکی بەدەنی بێسنوور خولقاندووە. پەیوەست بە جۆری ڕۆنانی دراماکەوە تا ڕادەیەکی زۆر لەجێگەی خۆیدایە پاش تەواو بوونی ئەو ململانێ گرژە، ئاماژە بۆ پێویستی کۆتایی هاتنێکی دیار و، ڕەوانبێژیانەی پڕکاریگەر بکرێت. وازهێنان لە ماڵەوە بەجێهێشتنی ئەرهارت لەگەڵ یاوەرانی و، وەستانی ئەو سێ بەتەمەنەش لەسەر پلیکانەی بەردەمی ماڵەکە، ئەوە دەگەیەنێت کە ئەو پەیوەندییە سێکوچکەییە چارەسەرنەکراوە هەر وەکو جاران لە دۆخی ڕاوەستاوی خۆیدا دەمێنێتەوە. بەسەرهاتی فولداڵی بەژێر پایتۆنەوە بوو، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا بە پێچەوانەوە دڵخۆش، هێشتا ناکرێ ببێتە نمایندەیەکی قبوڵکراو بۆ چارەسەرکردنی کێشەی دراماکە. سەرئەنجامێك پیویستە بۆ کۆتایی پێهێنانی ئەو ڕوانگە تەسفیەنەکراوەی یۆن گابریێل لە نێوان ئەو دوو خوشکە دوانەیەدا.

لە پێکهێنان و دروستکردنی ئەم سەرئەنجامەدا ئیبسن مامەڵەیەکی تر لەگەڵ دیکۆرکێشی دیمەنەکاندا دەکات کە ئێمە پێشتر لە دراماکانیدا ئەوچەشنە مامەڵەکردنە نابینین. ئاشکرایە کە دیمەنی ناوچەی بەردەمی خانووەکە جێگەی مانەوە نیە؛ ئەو شوێنە خاڵی پێکگەیشتنی دوو جوڵانەوەیە؛ یان چوونە ژوورەوە، یان بەجێهێشتنی ئەو شوێنە. ئەوەی کە لەبەردەمی دەرگای پێش چوونە ژوورەوەی ماڵەکەدا ڕاوەستێ، مانای ئەوە یە کە هێشتا لە نێوان ئەو دوو جوڵانەوەیەدا یەکێکیانی هەڵ نەبژاردووە.

لە وەڵامی پرسیارەکەی ئێلەدا کە لە یۆن گابریێل دەپرسێ بۆکوێ دەچێت کاتێك کە دەزانێ مەحاڵە دووبارە ئەو بەرێتەوە ژوورەوە، لە وەڵامدا یۆن گابریێل دەڵێ: " تەنها بڕۆم و بڕۆم و بڕۆم. ببینم ئەتوانم جارێکی تر بگەمە ئازادی و ژیان و مرۆڤ. ئێلە، حەزەکەی لەگەڵمدا بێیت؟ " (بەشی چوارەم). پاش کەمێ دوودڵی ئێلە بڕیاردەدات کە لەگەڵیدا بڕوات، ئینجا بەرەو لای چەپ دەڕۆن و، لە خانووەکەی کە لەلای ڕاستەوە دیارە دووردەکەونەوە. لێرەدا دراما نووس وەسفی دیمەنێکی ناباو(مەبەست داهێنانێکی نوێیە. وەرگێڕ) دەکات کە ئەو دووانە تیایدا دەجوڵێن:

(هیدی هیدی بەلای ڕاستدا دەگەنە دارستانێکی بچووك. وردە وردە لە چاو ووندەبن، تا دیارنامێنن، خانووەکە و حەساری کێڵگەکەش لەچاو دیارنامێنن. دیمەنەکە، بە دارچنار و گردو بەرزایی، بەبەردەوامی هێواش هێواش لە گۆڕاندایە و شوێنەکە سەخت وکێویتر دێتە بەرچاو.) (بەشی چوارەم).

لە هەمان کاتدا کە دیکۆری دیمەنەکە دەگۆردرێت بە دیمەنێکی تر و، ئەو دوو کەسایەتییە لە مەودای بینین دەچنەدەرەوە، هەردووکیان پێکەوە قسەدەکە، قسەکانیان دەربارەی ئەو پرسیەیە، کە ئایە پێویستە هێندە بەرەو بەرزای بچن؟. ئەو ئاخێوەرانە لەم قۆناغەدا وەکو " دەنگی ئێلە ڕێنتهایم" و " دەنگی بۆرکمان" ڕاگەیەندراون و

دەنگەکان جارێك لەلای "ڕاستی دارستانەکەوە " و جارێك لە " سەرەوە بەرزتر " دێنە گوێ؛ پاشان دەنگەکان " نزیکتر" دەبنەوە، بەڵام " هێشتا " خۆیان دیارنین، هەتا " لە ناو دارەکانەوە" دەردەکەون، یەکەم جار بۆرکمان و پاشان ئێلەش

تەشخیسی حاڵەتی کلاوستروفبیا لەم شوێنەی شانۆنامەکەدا دەکات، بەڵام بەبێ ئەوەی ئەم بۆدەرکەوتنەی بەلایەنی تری شانۆنامەکەوە ببەستێتەوە. (تۆننەلاند، 1993، 113).

به دوایدا. لێرەدا گۆڕانکاری دیکۆری دیمەنەکە دەوەستێ و، شوێنی کۆتایی هاتنی ئەو ڕووداوانە بەم جۆرە دێتە وەسفکردن:

(گەیشتوونەتە بەردەم دەشتێکی کەمێك بەرزی بەرواڵا، لەدارستانکەدا. گردێکی پان لە پشتیانەوە بەرز بۆتەوە. لەلای ڕاستەوە، قووڵ بەرەوخوار، دیمەنێکی بەربڵاو لە بەرزایی وکەنداوی تەنك و باریك و درێژ و، زنجیرە گردی لەسەریەکی دوور. لە تەختاییەکەی لای چەپدا، دارچنارێکی وشك بوو کورسییەکی لە ژێردایە. بەفرێکی زۆر دەشتەکەی داپۆشیوە.) (بەشی چوارەم).

بەرهەمهێنانی شانۆنامەکە پاش ئەو ڕێنومایانە بۆ دیکۆرسازی دیمەناکانی، ئامێر وکەرەستەیەکی هیجگار زۆر لەو شانۆیەی کە بەو کارە هەڵدەستێ داوا دەکات.[16] ئیبسن لەلای خۆیەوە ئەو دیمەنەی وا بەرجەستە کردووە کە سروشتی دیمەنەکە بەبەرچاوی بینەرانەوە گۆڕانکاری بەسەردابێ و، ئەوەش ناتوانرێ بەشیوەیەکی تر جگە لە بەکارهێنانی پەردەی سەیار و. تەکنۆلۆجیا، یان سوود وەرگرتن لە شانۆی سووڕاوکە بەهێواشی دەخرێتەگەڕ (مەبەست لە جۆرێك لە شانۆیەکە بەهۆی تەکنەلۆجیاوە دەجوڵێ و دەسووڕێ. وەرگێڕ). بهێنرێتە دی، بەجۆرێك کە کارێکی وا بکرێ بەشی ڕاڕەوی چوونە ژوورەوەی بەردەمی ماڵەکە پاڵی پێوەبنرێ بۆ لای ڕاست، لەکاتێکدا کە لەلای چەپیشەوە شوێنی تازە لە دیمەنەکەدا دێنە بەرچاو. دەشێ ئیبسن لەبارەی شیانی ئەو جۆرە تەکنیکانەی خوێندبێتەوە کە دروست لەو سەردەمەدا لەژێر گەشەکردندا بوون.

ئەڵتەرنەتیڤێکی تر بۆ گواستنەوەی پلەبەپلەی دیمەنێکی دەرەکی لەم شێوەیەدا بۆ دیمەنێکی تر، دەبوو لەسەر شیوەی نەریتی شانۆی باو بێت، ئەم شیوە نەریتە باوەش شانۆنامەکەی لەبریتی چواربەش دەکرد بە پێنج بەش. (واتە ئەوسا دەبوو لەو دیمەنەدا دووبارە پەردە دابدرێتەوە و ئامادەبکرێ بۆ پەردەیەکی تر. وەرگێڕ). کە ئیبسن، ئەو جۆرە چارەسەرکردنەی لێرەدا هەڵنەبژاردووە، ڕاستەو خۆ پەیوەندی بەوەوە هەیە کە ئەوسا دوو بەشەکەی کۆتای شانۆنامەکە بە شێوەیەکی سەیر کورت دەبوونەوە؛ بەشی دواهەمینی شانۆنامەکە کە دەکاتە بەشی چوارەم، 14 لاپەرەیە لە چاپی سەدساڵەکەدا. بە بەراوردکردن لەگەڵ بەشی سێیەمی شانۆنامەکەدا کە 18 لاپەڕەیە؛ بەرێژەیەك کورتە.

بۆ تێگەیشتن لەو دیمەنە شانۆییە گەڕۆکە بە جۆرکی تر ئەوەیە کە ئەو دیمەنە وابەستەی ئەو تیۆرییە بکەیەن کە لەبارەی دەستپێکردنی تەرزێك لە ئێکسپرێشونیزمەوە دەدوێت لە دوا نووسینەکانی ئیبسن دا. ئەمەش لەلایان بنیامین بێنێتە وە Benjamin Bennettئەنجام دەدرێت، کە بەراوردی دراماکانی ئیبسن و سترینباری دەکات لە ساڵەکانی 1890 دا.

سترینباری لەو ساڵانەدا زۆر لە ئیبسن زیاتر سەرقاڵی کاری ئەزموونگەری بووە لە کاری شانۆییدا، بەڵام بە تێگەیشتنی بێنێت کارکردن بۆ بەهێزکردنی ئەو تەرزە لەلای ئیبسنیش دەبینرێتەوە:

---

[16] لە 25 جانیوەری 1897 دا ئەم شانۆنامەیە بۆ یەکەمجار لە سەر شانۆی کریستیانیا (ئۆسلۆ) پیشاندرا. مێژوونووس لەبواری شانۆدا ت. بلانك لە نووسینێکیدا لەبارەی مێژووی هۆنینەوەی دیمەنە ئەپسنیەکانە وە، باسی چۆنێتی چارەسەرکردنی دیکۆر دانانی ئەو شانۆیە دەکات بۆ بەشی چوارەمی دراماکە : " لەناو ئەو کەرەسەی دیکۆراتەی کە بەدەستهێنرابوون، شتێکیشیان تێدابوو کە پییدەوترێ " پەردەی سەیار" بۆ بەکارهێنانی لە دیکۆر دانانی بەشی چوارەمدا ـ جۆرە دیکۆر سازییەکبوو، کە لەو بوارەدا یەکەمجاربوو لەسەر شانۆی شانۆی کریستیانیادا بەکار بهێنرێ. دیمەنەکانی ئەم بەشە لە گرێفسن ئۆسنەوە (ناوچەیەکی پڕگردوو دارستانە لە ئۆسلۆ. وەرگێڕ) لە نزیك کریستیانیا وە بەهرەی لێوەرگیرابوو وە بە ئاستێکی بەرز زۆر گارێگەری هەبوو" (بلانك، 67،1906).

(In John Gabriel Borkman, by contrast with an obtrusively strict temporal continuity, space which is ordinarily less flexible than time in drama) suddenly becomes fluid in the last scene, when Borkman takes his walk; and this relaxation of theatrical conventions is evidently a projection of the internal change taking place in Borkman (Bennett, 1990, 22).

وێنەنیانکردنی ئەوەی کە ئیبسن لە کۆتایی پیشەی درامانووسینیدا، لەپڕێکا پێویستی بەوە بێ کە لەتەوەری شێوازێکی تردا بزوێت و کاربکات، پاش ئەو ماوە زۆرەی توانیویەتی فۆڕمی درامایەك گەشە پێبدات کە دەوڵەمەند بووە بە کاری جۆراوجۆر و ، بۆتە مایەی بەردەوام سەرکەوتنی، بیرێکی سەربزێوانەیە. لە خۆیدا کاری خستنە گەڕی تەختەی شانۆ یان سووڕاندنی، دەتوانرێ وەکوو خواستی ئەزموونگەری لێکبدرێتەوە، وەك شتێکی یەکسان لەگەڵ ئەوەی کە سترینباری[17] پێنج ساڵ دوای ئەوە بە جۆرێکی زۆر بەرفراوانتر لە شانۆنامەی " یاری خەونێك[18]" دا، بەرجەستەی دەکات، لەو شانۆنامەیەی سترینباری دا چەندجارێك دیمەنەکان دەگۆردرێن بەبێ ئەوەی دیالۆگەکان و نیمایشکردنەکە ڕابگیرێن. لەگەڵ ئەوەشدا جیاوازییەکی بنچینەیی لە نێوان درامای بە ناو " درامای. من" ی سترینباری و شانۆنامەیەکی وەك یۆن گابریێل بۆرکمان دا هەیە. ئەو گۆڕانکارییانەی کە بە جۆرێکی نەریتیانە، لە بەشی کۆتایی شانۆنامەکەی ئیبسدا ڕوودەدەن، ئاشکرایە لەڕێگای جوڵانەوە وتووێژەوە لە خودی کەسایەتی بۆرکماندا جێگەی خۆیان دیاریدەکەن، کە سەرەتایەکە بۆ ئەو شتەی کە ئێمە دەتوانین بە ڕێنماییەك بۆ شانۆی سووڕخواردووی ئایندەی تێبگەین، کە بەشی خۆی گیروگرفتی کردەیی بۆ وەستای ئامێرەکانی ناو شانۆکانی دەورووبەری کۆتایی ئەو سەدەیە دروستکردووە[19] ، بەڵام ئەمە مانای ئەوە نیە کە شانۆ دەبێتە جێگەی دووبارە بوونەوەی وێنەی سروشتی ڕوحی بەڕێوەبەری بانق.
هەروەها مانای ئەوەش ناگەیەنێت کە ئەو سروشتەی یۆن گابریێل و ئێلە خۆیانی تێدا دەبیننەوە لەدوای هاتنە دەرەوەیان لە دارستانەکە، ناتوانرێ بە جۆرێکی ڕەمزیانە بخوێندرێتەوە:

بۆرکمان
(پەنجە ڕادەکێشێ). دەبینیت چەند ئازاد و کراوە نیشتیمان لەبەردەماندا پان و بەرین. ڕاکشاوە؟

ئێلە ڕێنتهایم
جاران هەمیشە لەویادا لەسەر ئەو کورسییە دادەنیشتین و. هێشتا دوور، دوور بەردەوام تەماشای دنیامان دەکرد.

بۆرکمان
دنیایەکی خەیاڵی بوو ئەو دنیایەی ئێمە ئەوسا تەماشامان دەکرد.

ئێلە ڕێنتهایم

---

[17] ئەوگوست سترینباری ١٨٤٩ – ١٩١٢ نووسەرێکی سویدییە. لەبواری تازەگەری لە دراما نووسیندا گرنگی خۆی هەیە لە جیهاندا.
[18] یەکێکە لە شاکارە دراما ناسراوەکانی سترێنبێرگ یان وەک سویدی دەڵێن، سترێنباری لە جیهاندا.
[19] لە نامەیەکدا کە کە ئیبسن بۆ بەڕێوەبەری شانۆی نەتەوایەتی لە بێرگن، ئۆلاف هانسونی ناردووە، کە ویستۆتی شانۆنامەی یۆن گابریێل بۆرکمان پێشکەش بکا، دەنووسێ کە ئەم شانۆنامەیە "...گەلێ کێشەی گەورەی نائاساییانە دروستدەکا هەم لە ڕووی هەڵبژاردنی ئەکتەری دەورەکانەوە و هەم لە دیکۆرسازی و بەکارهێنانی ئامێرەکاندا".

(سەردەلەقێنێ). دنیای خەوەکانی ژیانمان بوو، بەڵێ. ئێستا ئەو دنیایە بە بەفر داپۆشراوە. ـ و درختە کۆنەکەش مردوە. (بەشی چوارەم).

لە بەردەوامی ئەو دیالۆگەدا دەردەکەوێت کە ئەو دوو کەسە بە هەمان شێوە ئەزموونی ئەو شتانەناکەن کە لەبەردەمیاندا ڕاوەستاون. ئێلە لەبەفرەکەدا هیماکانی ژیان نابینێت و بە ژیانێکی بەفیڕۆچوو و مردووی دەنرخێنێت. یۆن گابریێل گوێی لێناگرێ. ئەو سوورە لەسەر ئەوەی کە لە ئاودڕەکەدا دووکەڵی پاپۆڕە بووخارییەکان دەبینێ و، گوێی لێیە لە خوارەوە، لەگوێ ڕووبارەکە کارگەکان خەریکی کاری شەون. نە هاتووچۆی پاپۆڕی بوخاری و نە کاری کارگەکان لەواقیعدا بەرهەستن ـ ئێلە لەو شتانە تێناگات: " یۆن، وابزانم تۆ هەڵەیت." ئەوە جۆرێکە لە خەیاڵ، یۆن گابریێل دووبارە خۆی دەداتەوە دەست خەونەکانی هەرەتی لاوێتی. باسی نیشتیمانەکەی خۆی دەکات، کە خەریکە بەدەستی دەهێنێتەوە، کاتێك خەونەکەی بە جەڵدەیەك هەرەسدەهێنێ. ئێلە لەو نیشتیمانەوە هەست بە هەوایەکی تەزیودەکات، بەڵام ئەو هەوایە بۆ بەڕێوەبەری بانقی پیر وەکوو هەوای ژیان وایە. ڕاستەو خۆ ڕوودەکاتە ئەو " میلۆنەهایەی ژێر زەوی" و، دەماری کانەکان، لە دەربڕینێکی خۆشەویستیانەدا. ئێلە، تووڕەیە لەوەی کە یۆن گابریێل هەم جاران و هەم ئێستاش خۆشەویستی بۆ ئەو کانزا گیرخواردوانەی ژێر زەوی هەبووە و هەیە، "... دڵی مرۆڤێك لەپێناوی تۆدا گەرم و، زیندوو، ترپەی دەهات و لێی دەدا" (بەشی چوارەم). ئێلە سکاڵای کوشتنی خۆشەویستی لێدەکات و پێشبینیەکەشی " بەدەستی بەرزکراوەوە" دەربارەی ئەوەیە کە ئەو (بۆرکمان) بە هۆی ئەو کوشتنەوە هەرگیز سەرکەوتو و نابێ لە نیشتیمانە ساردە تاریکەکەیدا، دوای ئەوە یەکسەر بۆرکمان جەڵدە لێی دەدات:

بۆرکمان
(بە هاوارێکەوە، توووند سنگی خۆی دەگرێ). ئاه ـ! (شەکەت.) ئێستا بەریدام.

ئێلە ڕێنتهایم
(ڕایدەوەشێنێ). یۆن، ئەوە چی بوو!

بۆرکمان
(پاڵدەداتەوە بەپشتی کورسییەکەوە). ئەوە دەستێکی وەك سەهۆڵ سارد بوو کە دڵمی گوشی.

ئێلە ڕێنتهایم
یۆن! ئێستا هەستت بە دەستێکی سەهۆڵین کرد!

بۆرکمان
(بە ورتە ورتەوە). نەخێر. ـ دەستی سەهۆڵین نەبوو. ـ دەستێکی کانزایی بوو. (لەسەر کورسییەکە بەلادادێ.) (بەشی چوارەم).

توێژینەوە لەبارەی هۆکاری مردنەکەی بۆرکمانەوە، کە ئایە بەهۆی دەستێکی وەك سەهۆڵ ساردەوە بوو یان دەستێکی کانزایی، لە بارەی ئەوەوەی کە ئایە سەرماوسۆڵە هۆکار بوو یان کانزا گیرخواراردووە دەرنەهێنراوەکانی ناو خاك، یان دەماری کانزا. ڕزگارنەکراوەکان بوون کە بوونە هۆی کوشتنی یۆن گابریێل، پێویست ناکات بکرێتە گیروگرفتی چۆنێتی لێکدانەوە و خوێندنەوەی ئەو حاڵەتە.

ساتەوەختی مردنەکە وەکو بەندکردن ئەزموون دەکرێ؛ دڵی بۆرکمان لە هێژگەلێکەوە دەگوشرێت کە ئەو ناتوانێ خۆی لە دەستیان ڕزگاربکات. ئێلە بە خوشکەکەی دەڵێ کە " دەستێکی سەهۆڵینی کانزایی، دڵی گوشی. (بەشی چوارەم).
کۆتایی شانۆنامەکە پێکهاتنەوەی ئەو دوو خوشکە دەگریتە خۆ، کە پێکەوە هەمان پیاویان خۆشویستووە و، ئێستا وەکوو دوو سێبەر دەژین. ئەو کۆتاییە سوونەتئامێزەی کە هەر دوو خوشکەکە دەستی پێکەوە تەوقەکردن، بەسەر مردووەکەدا بۆ یەکتری درێژدەکەن، وەکوو تابلۆیەك وایە کە کارێگەرییەکی مەزنی هەیە. ئەو تابلۆیە زۆر لە سەرنجدانی ڕووداوە گرنگەکانی سەرەتای بەشی چوارەمی شانۆنامەکە بەلای خۆیدا ڕادەکێشێت، بەتایبەتی ئەوکاتەی کە ئەرهارت لەگەڵ دوو ئافرەتەکەیدا، بە ڕێگای ژیان و ئازادیدا بەرەو دنیای دەرەوە دەڕوات.
بابەتی ئەم درامایەی ئیبسن لەمەڕ لە ژوورەوە قەتیسمان و خەونی ئازادییەوەیە، ئەشێ دژایەتییەکانی ناو ئەم شانۆنامەیە تاوگیرانەترو، ناتەباتر و توونددوتیژترانە بێنە بەرچاو، بە بەراوردکردن لەگەڵ دژایەتیەکانی ناو هەندێك لە بەرهەمە پێشینەترەکانی ئیبسن دا. لە نێوان ساردی و گەرمیدا، لەنێوان دابڕان و کرانەوەدا، لە نێوان گوێپێنەدان و گیان فیداکردندا، لە نێوان پیری و گەنجیدا، لە نیوان کینە و خۆشەویستیدا، لە نێوان ژیان و مردندا. ئینجا دیمەنسازی شانۆنامەکە سیستەمێکی بێکەموکوڕیە لە زمانڕەوانی وێنەسازی و ڕێکخستندا. یان بە مانایەکی تر ئەم شانۆنامەیە یەکێکە لە دراماکانی ئیبسن کە بە تەرز و شێوەیدا ناسراوە و. یەکێکە لە شانۆ نامە بێ کەموکوڕییەکانی ساڵانی 1890 دەکان.

Asbjørn Aarseth [20]

وەرگێڕانی لە نەرویجییەوە

هاودەم ساڵح جاف

[20] Asbjørn Aarseth: Ibsens samtidsskuespill. En studie i glasskapets dramaturgi. Universitetsforlaget 1999.

هێنریك ئیبسن
یۆن گابریێل بۆرکمان
شانۆنامەیەك لە چوار بەشدا
وەرگێڕانی لە نەرویجیەوە
هاودەم ساڵح جاف
لەم کتێبەوە کراوە بە کوردی:

HENRIK IBSEN
JOHN GABRIEL BORKMAN
MED ETTERORD AV
PERNILLE RYGG
GYLDENDAL
Utkommet første gang 1896
I Gyldendal Klassiker 2005
Denne utgave c Gyldendal Norsk Forlag AS 2005

Printed in Norway
Trykk/innbinding: AIT Trondheim AS, 2005
Sats: Heien A.s, Oslo 2005
Papir: 65 g Snowbulk (2,3)
Karikatur av Henrik Ibsen: Olaf Gulbransson
Olaf Gulbransson / BONO 2004
Omslagsdesign: Trond Fasting Egeland

ISBN 82-05-33657-1

Oversatt fra norsk av
Hawdam Salih Jaf

کەسایەتیەکان:
یۆن گابریێل بۆرکمان، بەڕێوەبەری پێشووی بانق.
جونهیلد[21] خانم بۆرکمان، هاوسەری یۆن گابریێل بۆرکمان
خوێندکار ئەرهارت بۆرکمان، کوڕی جونهیلد خانم و یۆن گابریێل بۆرکمان.
خاتو ئێلە ڕێنتهایم، خوشکی دوانەی جونهیلد خانم.
فەنی ویلتۆن خانم.
ویلهێلم فۆڵداڵ، فەرمانبەری زیادە لە یەکێك لە نوسینگەکانی میریدا.
فریدا فۆڵداڵ، کچی ویلهێلم فۆڵداڵ
کچێکی ئیشکەر لە ماڵەکەی جونهیلد خانم دا

(ڕووداوەکە لە ئێوارەیەکی زستاندا لە کێڵگەکەی خێزانی ڕێنتهایم لە دەرەوەی پایەتەخت ڕوودەدات.)

---

[21] - Gunhild Borkman کە ناوی کەسایەتییەکی شانۆنامەکەیە، دەکەین بە جونهیلد، واتە گۆکردنی پیتی یەکەمی ناوەکە بە (ج) لە باتی (گ). و

بەشی یەکەم

(هۆڵی دانیشتنی ڕۆژانەی جونهیلد خانم، کە تەیارە بە برێکی زۆر کەرەسەی کۆنی ڕەنگ کاڵبووەوە . دەرگایەکی کراوە لە دیواری دواوە (دەرگایەك کە بۆ کردنەوە و داخستن بەلای ڕاست و چەپدا پاڵی پیوە دەنرێ و ڕادەکێشرێ. وەرگێڕ) دەباتە ناو هۆڵێك کە بەشی دواوەی دەرگاو پەنجەرەی جامخانەییە و دەڕوانێ بەسەر دیمەنی باخچەیەکدا و، لەجامخانەکەوە دیارە کە لەو دەمەو ئێوارەیەدا چ بەفرو کرێوەیەکە. لە دیواری لای ڕاستەوە دەرگایەك لە ڕاڕەوی پێش هۆڵەکەوە هەیە بۆ هاتنە ژوورەوە. بەشی پێشەوەی هەمان دیوار، زۆپایەکی کۆنی لەئاسن دروستکراوی داگیرساوی تێدایە. بە لای چەپدا، کەمێك بۆ دواوە، دەرگایەکی ساکاری بچووکتر دەبینرێ. هەر لە پێشەوەی لای چەپدا پەنجەرەیەك هەیە، کە پەردەیەکی ئەستووری پیاداگیراوە. لە نێوان پەنجەرە و دەرگاکەدا قەنەفەیەك دانراوە کە بەرگێکی لە مووی ئەسپ چنراوی تێگیراوە و مێزێکیشی لەبەردەمدایە کە سەرمێزێکی بەسەردا دراوە. مێزەکە چرایەکی کڵاوداری داگیرساوی لەسەرە. کورسییەکی قۆڵداری پشت درێژ لەبەردەم زۆپاکەدایە.)

(جونهیلد خانم قولاپی جل چنینی بەدەستەوەیەو و لەسەر قەنەفەکە دانیشتووە. جونهیلد خانم ئافرەتێکی ساردی، ڕوخسار جوانی بەتەمەنە، ڕەپ و قیتە و سیمای دەم وچاوی بێ جوڵەیە. قژە پرەکەی زۆر ماش وبرنجی بووە. دەستەکانی جوان و شوشەین. کراسێکی ئاوریشمی ڕەشی ئەستوری لەبەردایە، کە دیارە بە تازەیی کراسێکی جوان بووە، بەڵام ئێستا هەندێك کۆن بووە و ڕەنگی چۆتەوە. شاڵێکی خوری داوە بەسەر شانەکانیدا.)

(ماوەیەك قیت بەبێ جوڵە دانیشتووە و قولاپی چنینەکەی بەدەستەوەیە . لەدەرەوە دەنگی زەنگۆڵەی پایتۆنێکی خزاگ[22] دێتە گوێ، کە بە بەر ماڵەکەدا تێدەپەڕێت.)

ئێرهارت! (جونهیلد خانم (گوێڕادەگرێ؛ چاوەکانی لە خۆشیاندا گەش دەبنەوە و، یەکسەر لەبەر خۆیەوە دەچرپێنێ). سەرئەنجام!(هەڵدەسێتە سەرپێ و لە درزی پەردەکەوە سەیری دەرەوە دەکات. وەك ئەوەی کە نائومێد بووبێت ، دووبارە بەدیار ئیشەکەیەوە لەسەر قەنەفەکە دادەنیشێتەوە.)

(پاش کەمێك کچەئیشکەرەکە لە ڕاڕەوەکەوە بەسینیەکی بچووکەوە کە کارتێکی سەردانیکردنی لەسەرە دێتە ژوورەوە.)

جونهیلد خانم (بە پەلە).
ئەوە قوتابی هات؟

کچەئیشکەرەکە
نەخێر، خانم. بەڵام ئافرەتێك لە دەرەوەیە .

جونهیلد(شیش و قولاپی چنینەکە دەخاتە ئەولاوە).
ئێ، کەواتە ویڵتۆن خانمە .

کچەئیشکەرەکە (نزیکتر دەبێتەوە).
نەخێر، ئافرەتێکی بێگانەیە .

جونهیلد خانم (دەست دەبات بۆ کارتەکە).
با سەیری بکەم . (دەیخوێنێتەوە؛ بەخێرایی هەڵدەسێتە سەرپێ و زەق تەماشای کچەئیشکەرەکە دەکات.) دڵنیان ئەمە بۆ منە؟

---

[22] خزاگ: گالیسکەیەکی بێ پێچکە، کە بەهۆی ئاژەڵی وەك ئەسپ وسەگەوە بەسەر بەفردا ڕادەکێشرێت. وەرگێڕ.

کچەئیشکەرەکە
بەڵێ، وا تێگەیشتم کە ئەوە بۆ خانمە.

جونهیلد خانم
ئەو خۆی وتی دەیەوێت لە گەڵ مندا قسەبکات؟

کچەئیشکەرەکە
بەڵێ، وای وت

جونهیلد خانم (کورت؛ بڕیاردەرانە).
چاکە. کەواتە پێی بڵێ من لە ماڵەوەم.
(کچەئیشکەرەکە دەرگاکە بۆ ئافرەتە بێگانەکە دەکاتەوە و خۆی دەچێتە دەرەوە.)
(خاتو ئێلە رێنتهایم دێتە ژوورەوە بۆ ناو هۆڵی دانیشتنەکە. خاتو ئێلە رێنتهایم بە ڕوخسار هەر لە خوشکەکەی دەچێت؛ بەڵام ڕوخساری ئەو زیاتر ئەندێشەی پێوە دیارە تا توڕەیی. هەتا ئێستاش مۆرکی جوانییە زۆرەکەی ساڵانی زووی لە ڕوخساریدا هەڵگرتووە. قژە پڕە هەر بەسروشت لوولەکەی لە ناوچەوانییەوە بەرەوژوور هەڵچووە و ڕەنگەکەی تاراداەیەك سپییەکی زیوینییە. بەرگێکی قەدیفەیی ڕەش و پاڵتۆیەکی فەروداری لەهەمان قوماش پۆشیوە و شەپقەیەکیشی لەسەردایە.)
(ماوەیەك هەر دوو خوشکەکە بێدەنگ دەوەستن و لەیەکتری وورد دەبنەوە. دیارە هەر یەکەیان لەلای خۆیەوە چاوەڕێی ئەوی ترە یەکەمجار قسەبکات.)

ئێلە رێنتهایم (کە لەنزیك دەرگاکەوە ڕاوەستاوە).
بەڵێ، جونهیلد، تۆ بەسەر سوڕمانەوە سەیرم دەکەیت.

جونهیلد (بەبێ جوڵە لە نێوان قەنەفە و مێزەکەدا بە پێوە ڕاوەستاوە و سەری پەنجەکانی دەستی خستووەتە سەر ئەو قوماشەی وەك سەرمێز بەسەر مێزەکەدا دراوە).
خۆ بە هەڵە نەهاتوویت؟ دەزانیت، بەڕێوەبەر لە بیناکەی تەنیشت ئێرەوە دەژیی.

ئێلە رێنتهایم
ئەمڕۆ نامەوێت لەگەڵ بەڕێوەبەردا قسە بکەم.

جونهیلد
کەواتە شتێکت لە من دەوێت؟ کەواتە ئیشکت بە من هەیە

ئێلە رێنتهایم
بەڵێ. من دەبێت چەند قسەیەکت لەگەڵ بکەم.

جونهیلد خانم (دێتە پێشەوە).
ئاوها، کەواتە دانیشە.

ئێلە رێنتهایم
سوپاس؛ دەتوانم بە پێوە بووەستم.

جونهیلد خانم
خۆت چۆنت پێخۆشە وا. بەڵام هیچ نەبێ پاڵتۆکەت داکەنە.

ئێلە رێنتهایم (قۆپچەی پاڵتۆکەی دەکاتەوە).
بەڵێ، ئێرە زۆر گەرمە .

جونهیلد خانم
من هەمیشە سەرمامە.

ئێلە ڕێنتهایم (دەستی دەخاتە سەر پشتی کورسیە قۆڵدارەکەو ماوەیەك ڕادەوەستێ و سەیری دەکات).
بەڵێ. جونهیلد، بەم زووانە دەبێت بە هەشت ساڵ لەمەوبەر کە دوا جار ئێمە یەکتریمان بینی.

جونهیلد (بەساردییەوە).
بەهەر حاڵ لەوکاتەوەی کە پێکەوە قسەمانکرد.

ئێلە ڕێنتهایم
ڕاسترە، بڵێم قسەمانکرد، بەڵێ. بێگومان تۆ جاروبار منت بینیوە. ئەوکاتانەی کە ساڵانە بەسەفەر بۆ ئێرە دەهاتم بۆ لای سەرپەرشتیاری کارگێڕی مۆڵکەکانم.

جونهیلد
وابزانم جارێك یان دووان.

ئێلە ڕێنتهایم
منیش یەك دووجار لەو پەنجەرەیەوە تارمایی تۆم بینیوە.

جونهیلد
دەبێ لە پشتی پەردەکانەوە بووبێت. چاوەکانت تیژن. (بەڕەق و بەدەنگی بەرز) بەڵام دواجار کە ئێمە پێکەوە قسەمانکرد. لێرە بوو لەم هۆڵەدا.

ئێلە ڕێنتهایم (بەبەرگریکردنەوە).
بەڵێ،بەڵێ، جونهیلد، دەزانم!

جونهیلد
هەفتەیەك پێش ئەوەی ئەو، پێش ئەوەی ئەوبەربێت.

ئێلە ڕێنتهایم (بەرەولای سەروی ژوورەکە دەچێت).
ها، دەس لەو مەسەلەیەوە مەدە!

جونهیلد(پێداگرانە، بەڵام بەدەنگی نزم).
پێش ئەو هەفتەیەی کە ئەو. بەڕێوەبەری بانق بەرەڵابوو.

ئێلە ڕێنتهایم (بەرەو پێشەوە).
ئا، بەڵێ،بەڵێ،بەڵێ! من ئەو ساتەم هەرگیز لە بیرناچێتەوە! بیرکردنەوە لەو ساتەوەختە زۆر دڵتەنگم دەکات. ئەگەرچی بۆ ساتێکی کورتیش بێت. ئۆه!

جونهیلد (بەنزمی).
بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا هەرگیز بیرەکان ناتوانن بچنە تەوەرەی شتێکی ترەوە!(لەپڕ؛ دەستەکانی دەدات بەیەکدا) نەخێر، من لەوە تێناگەم! هەرگیز! تێناگەم کە شتێکی ئاوها - شتێکی هێندە مەترسیدار بەسەر خێزانێکی سادەدا بێت! ئینجا، بیرکەرەوە،- خێزانەکەمان! لەخەیاڵدا نەبوو کە خێزانێکی هێندە نەجیبزادەی وەك ئەم خێزانەی ئێمە! دووچاری شتێکی وا ببێت!

ئێلە ڕێنتهایم

ئۆ، جونهیلد. زۆربوون، گەلێ زۆربوون ئەو خێزانانەی کە وەك خێزانەکەی ئێمە هەمان زەبریان پێگەیشت.

جونهیلد

وایە؛ بەڵام من زۆر گوێ بە خێزانەکانی تر نادەم. لەبەر ئەوەی گرفتەکانی ئەوان یان پارە - یان چەند پارچەکاغەزێك بوو - کە بەسەریاندا شکایەوە. بەڵام بۆ ئێمە ـ! بۆ من! بۆ ئێرهارت! لەو کاتەدا کە ئەو منداڵبوو!(هێدی هێدی لەگەڵ بەرزبوونەوەی باری تووڕەییدا) ئابروو چوونی ئێمە، دووانی بێ تاوان! ئابڕوتکان! ئابڕوتکانێکی ناشرین و زراوتۆقێن! لەگەڵ ئەوەشدا تەواو نابووت بوون!

ئێلە ڕێنتهایم (لەسەرخۆ).
جونهیلد، پێم بڵێ ـ ئەو، ئەو حاڵ و بارەی بە لاوە چۆنە ؟

جونهیلد

مەبەستت، ئێرهارتە؟

ئێلە ڕێنتهایم

نەخێر، - ئەو خۆی. وەزعەکەی بە لاوە چۆنە؟

جونهیلد (بەتەنزەوە هەناسەدانێ).

لەتۆوایە من لەو شتانە دەپرسم؟

ئێلەرێنتهایم

پرسیار؟ تۆ پێویستت بە پرسیارکردن نییە -

جونهیلد (بەسەرسوڕمانەوە سەیری دەکات).

هەرگیز لەو باوەڕەدانەبیت کە من هاتوچۆی دەکەم؟ یان لەگەڵ ئەو پێکەوە بێن و بچین؟ یان ببینم؟

ئێلە ڕێنتهایم

هاتوچۆی یەکتری ناکەن!

جونهیلد (هەمان شێوەی پێشوو).

ئەو، کە پێنج ساڵ کرایە ژوورەوە! (بە دەستەکانی دەم و چاوی دادەپۆشێت) ئۆ، شوورەییەکی ئاوها تێکشکێنەر! (لەپڕ هەڵدەسێتە سەرپێ) ئینجا بیرلەوە بکەرەوە جاران ناوی یۆن گابریێل بۆرکمان چ مانایەکی هەبوو!. نەخێر، نەخێر، نەخێر،- هەرگیز نامەوێت ببینم!. هەرگیز!

ئێلە ڕێنتهایم (ماوەیەك سەیری دەکات).

جونهیلد، چەند دڵ ڕەقیت.

جونهیلد

بەرامبەر ئەو، بەڵێ

ئێلە ڕێنتهایم

ئەو مێردتە

جونهیلد

لەبەردەمی دادگادا نەیوت کە هۆی نابووت بوونی ئەو من بووم؟ لەبەرئەوەی من دەست بڵاو بووم و پارەم زۆر بەفیڕۆدەدا -؟

ئێلە ڕێنتهایم (بەهێواشی).

بەڵام ئەی تاڕادەیەك ئەو قسەیە ڕاست نەبوو؟

جونهیلد

بەڵام ئەی ئەو خۆی وای نەدەویست! هەمووشتێك هەر دەبووایە بێمانایانە مایەی خۆشگوزەرانی بووایە .

ئێلە ڕێنتهایم

باش دەزانم. لەبەر ئەوە لە پارە سەرفکردندا تۆ دەبووایە دەستبگریتەوە. بەڵام تۆ ئەوەت نەکرد.

جونهیلد

من ئەوکاتە نەمدەزانی کە ئەوە پارەی خۆی نیە،- ئەو پارانەی ئەو دەیدامێ سەرفیان بکەم؟ ئەوپارانەی کە ئەو خۆشی دەجاران لە من خراپتر! تەخشان و پەخشانی دەکردن.

ئێلە ڕێنتهایم (بە هێمنیەوە).

ئێ، من لەو باوەڕەدام، بەشێکی زۆری پارەسەرفکردنی ئەو پەیوەندیی بە ئیشەکەیەوە هەبوو.

جونهیلد (بەتەنزەوە).

بەڵێ، بەو ناوەوەی گوایە کە ئێمە پێویستە هەمیشە" نموونەیی بین". بەڵێ ئینجا بەڕاستی ئەو نموونەی سوودوقازانج بووا! بە پایتۆنی چوار ئەسپی هاتووچۆی دەکرد، هەروەك پاشا. کارێکی کرد خەڵك سەریان دانەوێنن وکوڕنووشی بۆبەرن هەر وەك چۆن بۆ پادشایەك کوڕنووش دەبەن.(پێدەکەنێ) هەروەها . لە سەرانسەری وڵاتدا. بەناوی یەکەمێ وە بانگ دەکرا، تەواو هەر وەك ئەوەی خۆی پاشا بێت. "یۆن گابریێل"، "یۆن گابریێل". هەموو کەس دەیانزانی کە " یۆن گابریێل" چ پلەوپایەیەکی بەرزی هەبووا

ئێلەرێتهایم (لەدڵەوە).

ئەو ئەوسا پلەوپایەیەکی بەرزی هەبوو، وانییە.

جونهیلد

بەڵێ، وا دیار بوو. بەڵام لەڕاستیدا ئەو هەرگیز بە تەنیا وشەیەکیش تێینەگەیاندم کە باری ئابووری چۆنە. هەرگیز باسی ئەوەی نەکرد ئەو شتانەی لەکوێوە بۆ دەهات.

ئێلە ڕێنتهایم

نەخێر، نەخێر،- خەڵکی تریش خۆ ئەوەیان نەدەزانی.

جونهیلد

ئەوە وتمان خەڵکی تر قەیناکە. بەڵام ئەرکی سەرشانی بوو ڕاستی بە من بڵێ. هەرگیز ڕاستی پێ نەوتم! لە درۆزیاتر،

- درۆی زۆر بێ سەرو بەریی بۆ کردم -

ئێلەرینتهایم (بەقسەپێبڕینەوە).

بێگومان ئەو درۆی نەکردووە، جونهیلد! لەوانەیە ئەو قسەی نەدرکاندبێت. بەڵام بێگومان درۆی نەکردووە.

جونهیلد

بەڵێ، بەڵێ، چی ناودەنێی بینێ. فەرق ناکات.- تازە ئیتر شتەکان هەموویان پێکەوە بەسەریەکا دارِمان. دواجاریش ناو و ناوبانگ.

ئێلە رێنتهایم (لەگەڵ خۆیدا).

بەڵێ، هەموو شتەکان پێکەوە لە ئەو خۆی و، - لەوانی تریش تێکچوونەوە.

جونهیلد (بە هەڕەشەوە هەڵدەسێتە سەرپێ).

ئێلە، وا پێت دەڵێم، من هێشتا وازناهێنم! من دەزانم کە هەقی بە ناڕەوا تاوانبارکردنم بەدەست دەهێنمەوە. با لەوە دڵنیابی!

ئێلە رێنتهایم (بەقەتیس مانەوە).

هەقی بە ناڕەوا تاوانبارکردن! مەبەستت چیە؟

جونهیلد

مەبەستم! بایەخگێڕانەوەیە بۆ ناو و ئابروو و خۆشگوزەرانیم! ئەوە بەدەستهێنانەوەی مافی بەناڕەوا تێکدانی تەواوی چارەنووسی ژیانمە. بابزانیت، من یەکێك شک دەبەم، من،- یەکێك، کە هەموو ئەوەی -کە بەرێوەبەری بانق پیسیکردوە، ئەو جوان پاکی بکاتەوە.

ئێلە رێنتهایم

جونهیلد! جونهیلد!

جونهیلد (بەهەڵسانەوە).

یەکێك هەیە تۆڵە بکاتەوە! یەکێك کە دەخوازێ دووبارە تۆڵەی هەموو ئەو ناهەقییە بکاتەوە، کە کاتی خۆی باوکی بەرامبەر منی کردا!

ئێلە رێنتهایم

کەواتە ئەو یەکە ئێرهارتە.

جونهیلد

بەڵێ، ئێرهارت، -کوڕە جوامێرەکەم! هەڵبەتە ئەو دەزانێت چۆن قەرەبووی نەوە و، ماڵ و، ناوبانگ بکاتەوە. بۆ هەموو ئەوەی کە بشێ قەرەبوو بکرێتەوە و - بگرە زیاتریش.

ئێلە رێنتهایم

ئینجا بە بڕوای تۆ ئەمە بە چ شێوەیەك دەبێت؟

جونهیلد

بەو شێوەیەی کە لەتوانادا دەبێت. من نازانم ئەوە چۆن چۆنی دەبێت. بەڵام دەزانم ئەوە جارێك لەجاران هەر دەبێت. (بەپرسیارەوە لێی دەڕوانێت) - بەڵێ - ئێلە، - هەر بەو بۆنەیەوە، ئایا ئەی تۆش هەر لە کاتی منداڵی ئێرهارتەوە بیرت لەهەمان شت نەکردووەتەوە ؟

ئێلە ڕێنتهایم

نەخێر، ناتوانم بڵێم با.

جونهیلد

وانییە؟ ئەی بۆچی ئەو کاتەی ڕەهێڵە بەسەرماندا - بەسەر ئەم ماڵەدا داباری هەستای بە بەخێوکردنی؟.

ئێلە ڕێنتهایم

تۆ خۆت ئەو کاتە لەتواناتدا نەبوو ، جونهیلد.

جونهیلد

ئا نەخێر،- من خۆم نەم دەتوانی. باوکیشی، - پاساوی یاسایی هەبوو، لە ژوورەوە بوو، - زۆر بە چاکی پارێزراو بوو.

ئێلە ڕێنتهایم (بەتووڕەییەوە).

ئای لە تۆ، کە ئەم جۆرە وشانەت لە زار دێنە دەرێ .! تۆ!

جونهیلد (بە خۆ دەربڕینێکی ژەهراوییانەوە).

ئای لە تۆ کە چۆن توانیت خۆت ئاسوودەبکەیت بەوەی کە ئاگاداری یەکێك بیت، -منداڵێکی یۆن گابریێل! بەتەواوی هەر وەك ئەوەی ئەو منداڵە هی خۆت بێت. لە منی بسێنیت، - و بیبەیت بۆ ماڵی خۆت. لەلای خۆت بیهێڵیتەوە،ساڵ لەدوای ساڵ. هەتا کوڕەکە گەورە دەبێت. (بە گومانەوە سەیری دەکات) بەڕاستی تۆ لەبەرچی ئەوەت کرد، ئێلە؟ بۆچی ئەوت لەلای خۆت هێشتەوە؟

ئێلەڕێتهایم

من زۆر بە دڵ و بەگیان ئاگاداری بووم .

جونهیلد

لە دایکی خۆی، - لە من زیاتر!

ئێلە ڕێنتهایم (بە خۆلە مەسەلە دزینەوەوە).

ئەوە نازانم. بەڵام ئێرهارت کەمێك لە گەورەبوونیدا سستبوو-

جونهیلد

ئێرهارت . سستبوو!

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵێ، بەهەرحاڵ ئەوسا من پێموابوو،-. پاشان تۆ خۆت ئەوە دەزانیت، هەوا لەوێ، لە ڕۆخ دەریایی ڕۆژئاوا زۆر لەهەوای ئێرە خۆشترە.

جونهیلد (بەتووڕەییەوە زەردەخەنەدەیگرێت).

همم. بەڕاست ئەوێ وایە؟(نایەڵێ وەڵام بداتەوە) بەڵێ، بەڕاستی تۆ زۆرت بۆ ئێرهارت کردووە، تۆ.(جۆری قسەکردنەکەی دەگۆڕێت) ئێستا، ئاشکرایە، تۆش ئەوەت لە توانادا هەبوو.(بەزەردەخەنەوە) تۆ، ئێلە زۆر بەختەوەر بوویت. توانیت هەموو شتەکانی خۆت ڕزگار بکەیت.

ئێلە ڕێنتهایم (هەست بریندارانە).

لەوە دڵنیات دەکەمەوە،- من لە پێناوی ئەو مەسەلەیەدا هیچ هەنگاوێکم نەناوە. من - هەتا ماوەیەکی زۆر، زۆر پاش ئەو مەسەلەیەش - هیچ ئاگا و خەبەرم لەوە نە بوو کە ئەو کاغەزانەی بەناوی منەوە لەبانقدا دانرابوون، - پارێزراوبوون -

جونهیلد

بەڵێ، بەڵێ؛ من لەو جۆرە شتانە تێناگەم! بەس دەڵێم کە تۆ بەختەوەر بوویت. (بە پرسیارلێ کردنەوە تەماشای دەکات) بەڵام کاتێك تۆ سەربەخۆ گرینگیت دا بە پەروەردەکردنی ئەرهارت - بۆ من -؟ مەبەستت چی بوو؟

ئێلە ڕێنتهایم (تەماشای دەکات).

مەبەستم -؟

جونهیلد

بەڵێ، دەبێ تۆ مەبەستێکت هەبووبێت. مەبەستم ئەوەیە، دەتویست بیکەیت بە چی؟ چی لێ دروست بکەیت؟

ئێلە ڕێنتهایم (لەسەرخۆ).

من دەمویست ڕێگە بۆ ئێرهارت ئاسان بکەم تا ببێتە مۆڤێکی بەختەوەر لە دنیادا.

جونهیلد (بەهەناسەدانەوە).

پەح، - خەڵك لەو حاڵ و بارەی ئێمەدا بەشی خۆی شتی تری هەیە پێوەی خەریك بێت تا ئەوەی بیر لە بەختەوەری بکاتەوە.

ئێلە ڕێنتهایم

مەبەستت. چیە؟

جونهیلد (بە جیدی تەماشای دەکات).

پێش هەمووشتێ ئێرهارت دەبێت ئاگای لەوەبێت کە لە ئایندەدا دەشێ ئەو بگاتە ئەو ئاستەی هێندە بەرز و هێندە بەرین بەهەموولایەکدا بدرەوشێتەوە کە چیدی هیچ مرۆڤێك لەم نیشتیمانەدا ئەو سێبەرەی کە باوکی خستۆتیە سەر من، - و کوڕەکەم نەبینێت.

ئێلە ڕێنتهایم (بەسەرنج لێگرتنەوە).

پێم بڵێ، جونهیلد، ئایە ئەوە ئەو خواستەیە کە ئێرهارت لەژیانی خۆی دەخوازێت .؟

جونهیلد (بەڕامانەوە).

بەڵێ، ئێدی با ئێمە بەو هیوایە بین!

ئێلە ڕێنتهایم

- یان ئایە ئەوە زیاتر داواکارییەك نییە کە تۆ لەوی داوا دەکەیت؟

جونهیلد (بەکورتی).

من و ئێرهارت پێکەوە هەمیشە هەمان داواکاریمان هەیە.

ئێلە ڕێنتهایم (بەلەشگرانیەوە و بەهێواشی).

کەواتە تۆ زۆر لە کوڕەکەت دڵنیایت، تۆ، جونهیلد.

جونهیلد (بە هەست بەسەرکەوتنێکی شاردراوانەوە).

بەڵێ، سوپاس بۆ خوا، زۆر دڵنیام. متمانەت هەبێ!

ئێلە ڕێنتهایم

پێموایە تۆ بەو بۆنەیەوە دەبێ هەست بە بەختەوەری بکەیت. سەرباری هەموو شتەکانی دیکە.

جونهیلد

منیش هەر وا هەست دەکەم. هەتا ڕادەیەك. بەڵام ئیتر، هەموو ساتێك، دەبینیت، - لەپڕ شتێکی دیکە وەك زریانێکی توند و بەهێز لێم هەڵدەکات.

ئێلە ڕێنتهایم (بە گۆڕانێك لە تۆنی دەنگیدا).

پێم بڵێ – بە زووترین کات. چونکە لە ڕاستیدا من هەر لەبەر ئەوە بۆ لای تۆ هاتووم .

جونهیلد

لەبەرچی؟

ئێلە ڕێنتهایم

شتێك کە پێموایە من دەبێت لەبارەیەوە قسەت لەگەڵ بکەم. - پێم بڵێ، - خۆ ئێرهارت لێرە لەلای . لەلای خەڵکی دیکە ناژی.

جونهیلد (بە تووڕەییەوە).

ئێرهارت ناتوانێت لێرە لەلای من بژی. دەبێت لە شار بژی -

ئێلە ڕێنتهایم

ئەو ئەوەی بۆ نوسیبووم.

جونهیلد

لەبەر خوێندنەکەی دەبێ وا بکات. بەڵام هەموو ئێوارەیەك تاوێك دێت بۆ لام.

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵێ، کەواتە لەوانەیە منیش بتوانم چاوم پێی بکەوێت؟ و بەم زووانە قسەی لەگەڵدا بکەم؟

جونهیلد

هێشتا نەهاتووە. بەڵام من دەقە بەدەقە چاوەڕوانی هاتنی ئەوم.

ئێلە ڕێنتهایم

با، جونهیلد، - دەبێ هاتبێت. چوونکە گوێم لە هاتووچۆیەتی لە سەرەوە.

جونهیلد (بە تەماشاکردنێکی خێراوە).

لە هۆڵە گەورەکەی سەرەوە؟

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵێ. هەر لەو کاتەوەی هاتووم گوێم لە هاتووچۆیەتی لە سەرەوە.

جونهیلد (ڕووی لێ وەردەگێڕێت).

ئێلە، ئەوە ئەو نییە.

ئێلە ڕێنتهایم (ڕادەمێنێت).

ئەوە ئێرهارت نییە؟ (بە هەست ڕاگرتنەوە) ئەی ئەوە کێیە؟

جونهیلد

بەڕێوەبەری بانقە.

ئێلە ڕێنتهایم (لەسەرخۆ، بە ئازارێکی خۆگرانەوە).

بۆرکمان. یۆن گابریێل بۆرکمان!

جونهیلد

ئاوها، هەر لەبایەنیەوە هەتا ئێوارە سەروخوار دەکات. شەوڕۆژ. دێت و دەچێت.

ئێلە ڕێنتهایم

بەراستی من یەك دوو قسەم بیستووە. -

جونهیلد

لەوباوەڕەدام. بێ گومان لە دەرەوە قسە هێجگار زۆر لە بارەی ئێمەوە دەکرێت.

ئێله ڕێنتهایم

ئێرهارت له نامەکاندا باسی ئەوی کرد بوو.. کە باوکی زووربەی وەخت بەتەنیا، - بۆخۆی لەسەرەوەیە، - و تۆش بەتەنیا بۆ خۆت لێرە لە خوارەوەی.

جونهیلد

بەڵێ، - ئێله، لەوکاتەوەی بەرەڵایانکرد و ناردیانەوە ماڵێ بۆ من، ئەوە حاڵمانە. تەواوی ماوەی ئەو هەشت ساڵە دوورودرێژە.

ئێله ڕێنتهایم

بەڵام من هەرگیز بە بیرمدا نەدەهات کە ئەوە شتێکی ڕاستبێت. شتێکی مومکین بێت -!

جونهیلد (سەردەلەقێنێت).

ڕاستە. و هەرگیز ئەوە ناگۆرێت.

ئێله ڕێنتهایم (سەیری دەکات).

ئەمە دەبێت ژیانێکی ناخۆش بێت، جونهیلد.

جونهیلد

لە ناخۆشی چۆتە دەرەوە، ئێله. ئیتر تەحەموول ناکرێت.

ئێله ڕێنتهایم

باش تێدەگەم.

جونهیلد

بەردەوام گوێت لە هەنگاوەکانی ئەو بێت لەسەرەوە. هەر لە بایەنی زووەوە هەتا شەو درەنگانێك. ئینجا لێرەش لەخوارەوە دەنگ دەڕوات گوێت لە هەموو شتێکە!

ئێله ڕێنتهایم

بەڵێ، لێرە دەنگ هێجگار دەڕوات.

جونهیلد

زۆر جار وا هەست دەکەم کە من لە هۆلەکەی سەرەوە گورگێکی نەخۆشم لە قەفەسدا هەیە. ڕێك بە سەر سەرمەوە.(گوێڕادەدێرێت و دەچرپێنێت.) تۆ، بەس گوێبگرە! گوێبگرە! بۆ پێشەوەو بۆ دواوە، - جرت وفرت گورگەکە دێ و دەچێ

ئێله ڕێنتهایم (بەهێواشی).

جونهیلد، نەدەکرا [ئەم حاڵە] بە جۆرێکی تر بووایە؟

جونهیلد (بەنکوڵی لێکردنەوە).

ئەو هەرگیز هیچ هەنگاوێکی نەنا بۆ ئەوەی [ئەم حاڵە] بەجۆرێکی تربێت.

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵام ئەی تۆ خۆت توانای ئەوەت نەبوو هەنگاوی یەکەم بنێیت؟

جونهیلد (هەڵدەسێتە سەرپێ).

من! پاش ئەو هەموو شتەی ئەو بە دژی من کردی!. نەخێر سوپاس! وازبێنە با گورگەکە هەر لەشوێنی خۆیدابێت و لەسەرەوە بەوناوەدا بێت و بچێت.

ئێلە ڕێنتهایم

ئێرە بۆ من گەرمە . دەبێت ڕێگام بدەن پاڵتۆکەم داکەنم.

جونهیلد

بەڵێ، من لەپێشەوە لێم پرسیت .

(ئێلە ڕێنتهایم پاڵتۆ و شەپقەکەی لەسەر کورسییەك لەلای دەرگای هاتنەژوورەوەکەوە دا دەنێت.)

ئێلە ڕێنتهایم

هەرگیز ڕێناکەوێت لەدەرەوە بیبینیت؟

جونهیلد (بەپێکەنینێکی توورانەوە).

مەبەستت، لە ئاهەنگ و میوانداریيدا؟

ئێلە ڕێنتهایم

مەبەستم کە دەچێتە دەرەوە بۆ پیاسەکردن و هەوای پاك وەرگرتن. لە توولە ڕێگاکانی ناو دارستانەکەدا، یان -

جونهیلد

بەڕێوەبەری بانق هەرگیز ناچێتە دەرەوە.

ئێلە ڕێنتهایم

بە تاریکیش ناچێتە دەرەوە؟

جونهیلد

هەرگیز.

ئێلەڕێنتهایم (بەجووڵەوە).

ناتوانێت لەو بارودۆخە خۆی ڕزگار بکات؟

جونهیلد

ناتوانێت. دەزانیت، پاڵتۆ بێقۆڵە گەورەکەی وشەبقەلبادەکەی ئەوەتا لەناو کەنتۆری دیوارەکەدا هەڵواسراون. کەنتۆری دیوارەکەی ناو ڕاڕەوەکە -

ئێلە ڕێنتهایم (بەبەرخۆیەوە).

ئەو کەنتۆرەی کە بە منالّی، یاریمان تێدا دەکرد.

جونهیلد (سەردەلەقێنێ).

هەندێك جار، - شەو دەرنگ،.گوێم لێیەتی دێتە خوارەوە.تا خۆی بگۆڕێت و پچێتە دەرەوە. بەڵام لەناوەڕاستی پلیکانەکاندا دەوەستێت و،- دەگەڕێتەوە. دووبارە دەڕواتەوە سەرێ بۆ هۆڵەکە.

ئێلە ڕێنتهایم (هێواش).

ئەی هەرگیز هاوڕێ کۆنەکانی کەسیان نایەن بۆ سەردانی؟

جونهیلد

کوا ئەو هیچ هاوڕێی کۆنی نەما.

ئێلە ڕێنتهایم

زۆری هەبوو. جاران.

جونهیلد

همم! ئەو کارێکی کرد ئەو هاوڕێیانەی جوان لە خۆی بتەکێنێتەوە. یۆن گابرێیل، ئەو لەسەر هاوڕێکانی، هاوڕێیەکی زۆر گران کەوتەوە.

ئێلە ڕێنتهایم

ئا بەڵێ، تۆ ڕاست دەکەیت، جونهیلد.

جونهیلد (بەجۆش).

ئا بەڕاست دەبێ ئەوەش بڵێم کە هێندە بایەخدان بەو زەرەرە کەمەی کە ئەوان بەهۆی یۆن گابرێیلەوە دووچاری بوون، [شتێکی] خراپ و بێ بایەخ و بێکەڵک و چاوچنۆکانەیە. ئەو زەرەرە تەنها زەرەری پارەبوو، هیچی تر نا.

ئێلە ڕێنتهایم (بێ ئەوەی وەڵام بداتەوە).

کەواتە ئەو بەتەواوەتی بۆخۆی لەسەرەوە بە تەنیا دەژی. تەنها بۆ خۆی.

جونهیلد

بەڵێ، ئاوها دەژی. ڕاستی بڵێم گوێم لێیە کۆنە ڕۆنووسکارێك[23] یان لەبەر کتێب گروەیەك جاروباریك دێتە سەرەوە بۆ لای.

ئێلە ڕێنتهایم

ئێ ئاوها؛ بێگوومان ئەوە یەکێکە ناوی فۆڵداڵە. چوونکە من دەزانم ئەو دووانە هاوڕێی سەردەمی گەنجێتین.

[23] کەسێك کە لەبەر نووسراوێك یان کتێبێك دەگرێتەوە. جاران ئەوە پیشەیەك بووە. وەرگێر

جونهیلد

بەڵێ، وابزانم، هاورێ بوون، بەڕاستی من ئەو ناناسم. چوونکە ئەو هەرگیز نەدەهاتە ناو بازنەی ئاهەنگ و میوانداریيەکانی ئێمەوە. ئەوسا کە هەمان بوو -

ئێلە ڕێنتهایم

کەواتە ئەو ئێستاش دێت بۆ لای بۆرکمان؟

جونهیلد

بەڵێ، لە کەسێکی بەهانەگر ناچێ. بەڵام، دیارە ئەو هەر بە تاریکی دێت.

ئێلە ڕێنتهایم

فۆڵداڵ، - ئەویش یەکێکە بوو لەوانەی کە لە نابووت بوونی بانقەکەدا زەرەرمەندبوو.

جونهیلد (بە گوێ پێ نەدانەوە).

بەڵێ، وابزانم بیرم دێتەوە کە ئەویش هەندێ پارەی تێدا چوو. بەڵام بێگومان ئەو پارەیە شتێکی شایانی باس نەبوو.

ئێلە ڕێنتهایم (کەمێك بە توندی).

ئەوە هەموو خایەومایەکەی ئەو بوو.

جونهیلد (زەردەخەنە دەیگرێ).

بەڵام ئەی خوایە گیان، - ئێستا خایەومایەکەی ئەو، بە دڵنیاییەوە بەڕاستی هێجگار کەم بوو، تۆش. شتێك نییە شایەنی باسکردن بێ.

ئێلەڕێتهایم

لەکاتی دادگاییکردنەکشدا، - لەلایان فوڵداڵەوە – باسی ئەو پارەیە نەکرا.

جونهیلد

ئینجا، بەو بۆنەیەوە، دەتوانم پێت بڵێم کە ئێرهارت زۆر زیاد لە ئەندازەی خۆی قەرەبووی ئەو برە پارە لەباس نەهاتووەی کردووەتەوە.

ئێلە ڕێنتهایم ٠ بەسەرسوڕمانەوە).

ئێرهارت قەرەبووی کردووەتەوە! ئێرهارت چۆن توانیوێتی ئەوە بکات؟

جونهیلد

ئێرهارت ئاگاداری کچە بچکۆلەکەی فۆڵداڵ دەکات. وانەی پێ دەڵێتەوە، - بۆیە ئەو کچە ڕەنگە جارێ لە جاران بتوانێ ببێ بە شتێك و بژێوی خۆی دابین بکات. سەیرکە، - ئەوە زۆر زیاترە لەچاو ئەوەی کە باوکی خۆی بۆی کردووە، ئیتر.

ئێلە ڕێنتهایم

ئا، باوکی، لەوباوەڕەدام ئەو، لەبارو دۆخێکی ئابووری خراپدایە.

جونهیلد

و ئێرهارت بەشێوەیەك بۆ ئەو كچەی ڕەخساندووە كە فێری مۆسیقا بێ. ئەو ئێستا لە پیانۆ ژەنیندا هێندە زیرەكبووە كە دەتوانێ بچێتە سەرەوە بۆ لای - بۆلای ئەو لە هۆڵەكەی سەرەوە و پیانۆی بۆ بژەنێ.

ئیلەرێنتهایم

كەواتە ئەو ئیستاش هەر حەزی لە مۆسیقایە؟

جونهیلد

ئا بەڵێ، هەر خەریكە. ئەو پیانۆیەی لایە لەسەرەوە كە تۆ ناردت - پێش بەربوونی .

ئێلە رێنتهایم

كەواتە ئەو كچە ئەو پیانۆیەی بۆ دەژەنێ؟

جونهیلد

بەڵێ، ئاوها جار و بار بە ئێواران. ئەوەش هەر ئەرهات بۆی ڕەخساندووە.

ئێلە رێنتهایم

بەڵام ئەو كچە فەقیرە، دەبێ ئەو ڕێگە دوورە ببڕێ بۆ ئێرە؟ ئینجا دووبارە بگەڕێتەوە بۆ شار تا بچێتەوە بۆماڵەوە؟

جونهیلد

نەخێر، پێویست ناكات وا بكات. ئێرهارت بەجۆرێكی ئاوها ئەوەی ڕەخساندووە، كە ئەو كچە لەلای ئافرەتێك بمێنێتەوە كە لەم نزیكانە دەژی. لای خانمێك لە خێزانی ویڵتۆن -.

ئێلە رێنتهایم (زیندووانە).

ویڵتۆن خانم!

جونهیلد

ئافرەتێكی هێجگار دەوڵەمەندە. تۆ نایناسیت.

ئێلە رێنتهایم

من گوێم لەو ناوە بووە. وابزانم، فەنی ویڵتۆن خانم .

جونهیلد

بەڵێ، زۆر ڕاستە.

ئێلە رێنتهایم

ئێرهارت چەند جارێك لە بارەی ئەو خانمەوە بۆ می نووسیبوو. - لەم نزیكانە دەژی؟

جونهیلد

بەڵێ، ڤێلایەکی لێرە بەکرێ گرتووە. ماوەیەك لەمەوبەر لەشار گواستییەوە.

ئێلە ڕێنتهایم (کەمێك بە هەڵوێستەیەکەوە).

خەڵك، دەڵێن، لە مێردەکەی جیابووەتەوە.

جونهیلد

مێردەکەی چەند ساڵێك لەمەوبەر مرد.

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵێ، بەڵام جیابوونەوە -. مێردەکەی لێی جیابووەوە .

جونهیلد

مێردەکەی بە جێیهێشت، وازی لێهێنا. بێگومان خەتای ویڵتۆن خانم نەبووە.

ئێلەڕێنیهایم

جونهیلد، تۆ لە نزیکەوە دەیناسیت؟

جونهیلد

ئا بەڵێ تۆزێك. ئەو لەم نزیکانە دەژی. و هەندێ جار دێت سەرم لێ دەدات.

ئێلە ڕێنتهایم

تۆش لەوانەیە بە چاوی ڕێزەوە سەیری بکەیت؟

جونهیلد

ئەو خانمە هێجگار تێگەیشتووە. بەشێوەیەکی زۆر سەیر لە هەڵسەنگاندندا [مەبەستی] ئاشکرا و ڕوونە.

ئێلەڕێنیهایم

مەبەستت، لەهەڵسەنگاندنی مرۆڤدا؟

جونهیلد

بەڵێ، بە زۆری لەبارەی مرۆڤەوە. ئەو ئێستا ئێرهارتی تارادەیەك بە جۆرێکی ڕاست هەڵسەنگاندووە. تەواو قووڵ چووەتە ناو ڕۆحییەوە - و هەر لەبەرئەوە ئەو ئێرهارت دەپەرستێ - ڕاستە.

ئێلە ڕێنتهایم (کەمێك مەکربازانە).

کەواتە ڕەنگە ئەو ئێرهارت هێشتا لە تۆ باشتر بناسێ؟

جونهیلد

بەڵێ، ئێرهارت زۆربەی جار ئەوی دەبینی لە شار، پێش ئەوەی بگوێزێتەوە بۆ ئێرە.

ئێلە ڕێنتهایم (بێ مەبەست).

و سەرەڕای ئەوەش ئەو خانمە هەر لە شار گواستییەوە؟

جونهیلد (چاو زەق دەکاتەوە و بە هەڕەشەوە تەماشای دەکات).

سەرەڕای ئەوەش! مەبەستت چییە؟

ئێلە ڕێنتهایم (بەخۆدزینەوەوە).

ها، خوایە گیان، - مەبەستم ـ؟

جونهیلد

بە شێوەیەکی سەیر تۆ وتت سەرەڕای ئەوەش. ئا لەوێدا، تۆ مەبەستت شتێك بوو، ئێلە!

ئێلە ڕێنتهایم (قووڵ سەیری چاوەکانی دەکات).

بەڵێ، جونهیلد، وا بوو. بەڕاستی مەبەستم شتێك بوو.

جونهیلد

ئێ، ئیتر ڕیك و ڕاست بیڵێ!

ئێلە ڕێنتهایم

پێش هەمووشتێ دەمەوێت پێت بڵێم، کە منیش پێموایە حەقم بەسەر ئێرهارتەوە هەیە. یا لەوانەیە بەلای تۆوە وا نەبێت؟

جونهیلد (تەماشای ژوورەکە دەکات).

خوا بمانپارێزێ. پاش ئەو برە پارەیەی کە تۆ لەودا خەرجت کردووە، ئیتر ـ

ئێلە ڕێنتهایم

هەرگیز لەبەر ئەوە نییە، جونهیلد. بەڵام لەبەر ئەوەی من ئەوم خۆش دەوێ ـ

جونهیلد (بە زەردەخەنەیەکی گاڵتەجاڕانەوە).

کوڕەکەمت خۆشدەوێت؟ دەتوانیت ئەوت خۆشبوێت؟ تۆ؟ سەرەڕای ئەو هەموو شتە؟

ئێلەڕینتهایم

بەڵێ، من دەتوانم. سەرەباری هەموو شتێکیش. خۆشم دەوێت. ئەوەندەی بتوانم لەم کاتەدا، لەم تەمەنەمدا مرۆڤێکم خۆشبوێت. ئێرهارتم خۆش دەوێت.

جونهیلد

ئێ بەڵێ، بەڵێ، باوابێت؛ بەڵام ـ

ئێلە ڕێنتهایم

هەر لەبەرئەوەش، دەبینیت، چەند نیگەراندەبم هەرکە هەست دەکەم کەسێك

هەڕەشەی لێدەکات.

جونهیلد

هەڕەشە لە ئێرهارت! بەڵێ، بەڵام چ شتێك هەڕەشە لەو دەکات؟ یان کێ هەڕەشەی لێ دەکات؟

ئێلە ڕێنتهایم

هەیە پێش هەموو شتێ تۆ، . بە شیوەی خۆت .

جونهیلد (بەهاوارەوە).

من!

ئێلە ڕێنتهایم

- هەروەها ئەو ویڵتۆن خانمەش . من ترسم لێی هەیە.

جونهیلد (ماوەیەك بەبێ ئامانج تەماشای دەكات).

ئینجا تۆ لەبارەی ئێرهارتەوە باوەڕێکی ئاوهات هەیە! لەبارەی کوڕەکەی منەوە! ئەو، کە ئەرکێکی گەورەی لەسەرشانە هەتا بە ئەنجامی بگەیەنێت!

ئێلە ڕێنتهایم (بێ پەروا).

ئۆ چی، ئەرك .!

جونهیلد (بە تووڕەییەوە).

تۆ زاتی ئەوە دەکەیت ئاوها بە گاڵتەپێکردنەوە قسەبکەیت!

ئێلە ڕێنتهایم

تۆ لەو باوەڕەدایت کە مرۆڤێکی گەنج، لە تەمەنی ئێرهارت دا، - تەندروست و دڵخۆش، - لەو باوەڕەدایت ئەو خۆی بکاتە قوربانی لەپێناو - لەپێناوشتێکی وەك "ئەرك" دا!

جونهیلد (بەهێز و پتەو).

ئێرهارت دەیکات! من باش دەزانم.

ئێلە ڕێنتهایم (سەربادەدات).

جونهیلد، تۆ نە ئەوە دەزانیت و نە باوەڕیشت بەوە هەیە.

جونهیلد

باوەڕم بەوە نیە!

ئێلە ڕێنتهایم

ئەوە هەر شتێکە کە تۆ خەوی پێوە دەبینیت. چوونکە تۆ ئەوە باش دەزانیت ئەگەر ئێرهارت نەبوایە کە تۆ توند خۆتی پێوە هەڵواسیت، ئەوا دەبوایە تۆ تەواو بێ هیوا بوویتایە.

جونهیلد

بەڵێ، ئەوسا دەبوو بەتەواوەتی بێ هیوا بومایە.(بە توندی) ئینجا ڕەنگە تۆ چاوەڕێی ئەوە بیت، ئێلە!

ئێلە ڕێنتهایم (سەری بەرزکردووەتەوە).

بەڵێ، من زیاتر چاوەڕێی بێ هیوابوونی تۆم ـ لەبەرئەوەی تۆ ناتوانیت بە شیوەیەکی تر خۆت ئازادکەیت و، ئازاد بونیشت بەو شێوەیە زیاتر بەسەر ئازادی ئێرهارت دا دەشکێتەوە.

جونهیلد (بە هەڕەشەوە).

تۆ دەتەوێت بەینمان تێک بدەیت، تۆ! بەینی دایك و کوڕ!

ئێلە ڕێنتهایم

من دەمەوێت ئەو لەژێر دەسەڵاتی تۆ، - لە توندوتیژی تۆ، -لە زاڵبوونی تۆ ڕزگار بکەم.

جونهیلد (بە هەست بە سەرکەوتنەوە).

تۆ چیدی ناتوانیت ئەوە بکەیت! ئەو تا تەمەنی پانزەساڵی لە چنگی تۆدابوو. بەڵام وەك دەبینیت، من لە دووبارە هێنانەوەی ئەو بۆ لای خۆم ، سەرکەوتووبووم!

ئێلە ڕێنتهایم

ئینجا منیش دەخوازم دووبارە ئەو لەتۆ بکەم!(بەدەنگێکی گڕ؛ بە نیوە چرپەیەك.) ئێمە هەرووکمان، پێشتر لەسەر مرۆڤێك شەڕی ژیان و مردنمان کردووە، ئێمە، جونهیلد!

جونهیلد (بەکەشخەیی کردنی کەسێکەوە بەسەر کەسێکی تردا تەماشای دەکات).

بەڵێ، لەو شەڕەدا من بردمەوە.

ئێلە ڕێنتهایم (بە زەردەخەنەیەکی گاڵتە جاڕانەوە).

تۆ هێشتا پێتوایە مانای ئەو سەرکەوتنە بردنەوەی تۆ دەگەیەنێت؟

جونهیلد (ڕەش بینانە).

نەخێر؛ تۆ زۆر ڕاست دەکەیت.

ئێلە ڕێنتهایم

تۆ ئەمجارەش دیسان هەر نایبەیتەوە.

جونهیلد

ئایە هەر ئەوەی کە دەسەڵاتێکی دایکانەت هەبێ بەسەر ئێرهارت دا بۆ خۆی بردنەوە نییە!

ئێلە ڕێنتهایم

نەخێر؛ چوونکە تۆ هەر دەخوازیت دەسەڵاتت بەسەر ئەودا هەبێت.

جونهیلد

ئەی تۆ!

ئێلە ڕێنتهایم (بە گەرمییەوە).

من هزری خۆشەویستی ئەو و، - ڕۆحی ئەو و، - تەواوی دڵی ئەوم دەوێ !.

جونهیلد (لە ناکاو بە توورەییەوە).

تۆ هەرگیز لەم دنیایەدا بەوە ناگەیت!

ئێلە ڕێنتهایم (تەماشای دەکات).

ڕەنگە تۆ مشوری ئەوەت خواردبێ تا من بەوە نەگەم؟

جونهیلد (بەزەردەخەنەوە).

بەڵێ، بەڕاستی من ڕێگەم بەخۆمدا مشوری ئەوە بخۆم. ئەی لەو نامانەی کە ئەو بۆی دەناردیت تۆ ئەوەت نەدەبینی؟

ئێلە ڕێنتهایم (لەسەرخۆ سەردەلەقێنێ).

بەڵێ. نامەکانی لە کۆتاییدا هەمووی هەر[باسی] تۆ بوو.

جونهیلد (بە لاقرتێ پێکردنەوە).

وەك دەبینیت، من سوودم لەو هەشت ساڵەی، ئەوم لەلابووە، وەرگرتووە.

ئێلە ڕێنتهایم (خۆڕاگرانە).

چیت لەبارەی منەوە بە ئێرهارت وتوە؟ دەکرێ پێم بڵێیت؟

جونهیلد

بەڵێ، زۆر چاك دەکرێت پێت بڵێم.

ئێلە ڕێنتهایم

کەواتە فەرموو پێم بڵێ!

جونهیلد

من تەنها ڕاستیم پێ وتووە.

ئێلە ڕێنتهایم

ئێ دەی؟

جونهیلد

بەردەوام فێرمکردووە ئەو هەمیشە باش ئەوەی لەبیر بێت کە ئێمە دەبێ لە پێناوی ئەو ژیانەی کەئێستا تێیدا دەژین سوپاسی تۆ بکەین. بەهەمووشتێکییەوە.

ئێلە ڕێنتهایم

هەر ئەوەو هیچی تر!

جونهیلد

ئۆ، وەك دەرزی لە لەشم بئاژنن، ئاوا هەست دەکەم.

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵام ئەوە تاڕادەیەك هەر ئەوەیە کە ئێرهارت پێشتریش دەیزانی.

جونهیلد

ئەوکاتەی ئەو دووبارە گەڕایەوە ئێرە بۆلای من، لەوباوەڕەدابوو کە هەموو ئەوەی تۆ کردووتە بە دڵێکی پاکەوە بووە.(بەخۆشحاڵی بوون بە ئازاردانییەوە تاماشای دەکات.) ئێستا ئەو چیتر لەو باوەڕەدا نیە، ئێلە.

ئێلە ڕێنتهایم

ئەی ئێستا ئەو لە چ باوەڕێکدایە؟

جونهیلد

ئەو باوەڕی بە ڕاستی هەیە. لێم پرسی ئایا ئەو دەربارەی ئەوەی کە پوورە ئێلە هەرگیز نایە بۆ سەردانمان چ ڕوونکردنەوەیەکی هەیە.

ئێلە ڕێنتهایم (بە قسە پێ بڕینەوە).

پێشتر ئەو ئەوەی دەزانی!

جونهیلد

ئێستا ئەو باشتر ئەوە دەزانێ. تۆ ئاوهات لەو گەیاندبوو کە ئەوە لەپێناوی پاراستنی من وئەوەی سەرەوەدا بووە. ئەوەی کە لەسەرەوە لە هۆڵەکەدا هەر دێ و دەچێ.

ئێلە ڕێنتهایم

ئێ خۆ هەر واش بوو.

جونهیلد

ئێرهارت ئێستا ئیتر هیچ باوەڕی بەوە نییە.

ئێلە ڕێنتهایم

تۆ ئێستا وات لەوکردوە کە لەبارەی منەوە لەچ باوەڕێکدا بێت؟

جونهیلد

ئەو لەو باوەڕەدایە، کە ڕاستیەکەشی هەر وایە، کە بەهۆی ئێمەوە تۆ هەست بە شەرمەزاری دەکەیت،-بە چاوی سووکەوە سەیرمان دەکەیت. وا نیە ئێلە؟ کەڕەتێکیان بیرت لەوە نەکردبووەوە کە بەتەواوەتی ئەوم لێ دووربخەیتەوە؟ بیهێنەرەوە بیری خۆت، ئێلە. بێگومان تۆ ئەوەت بیرە.

ئێلە ڕێنتهایم(بەنکوڵی لێکردنەوە).

ئەوە لە خراپترین کاتی کارەساتەکەدا بوو. ئەوکاتەی کە کێشەکە کەوتبووە دادگاوە.. من چیدی ئێستا وا بیرناکەمەوە.

جونهیلد

ئەوە شت بکردایە هیچ سوودی بۆت نەدەبوو. چوونکە ئەوسا لەوێ ئەرکەکەی سەرشانی ئەو چی لێدەهات! نەخێر سوپاس، ئێلە! ئەرهارت پێویستی بە من هەیە، نەك بە تۆ. هەر لەبەر ئەوەشە کە ئەو بۆ تۆ وەکو مردو وایە! و تۆش بۆ ئەو!

ئێلە ڕێنتهایم (سارد، بڕیاردەرانە).

بابزانین. چوونکە من ئێدی لێرە دەمێنمەوە.

جونهیلد (لێی مۆردەبێتەوە).

لێرە لەم مەزرایە؟

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵێ، لێرە.

جونهیلد

لێرە -لەلای ئێمە؟ ئەمشەو هەمووی؟

ئێلە ڕێنتهایم

ئەگەر پێویستیش کرد ئەوا باقی ڕۆژەکانی ژیانم لێرە دەمێنمەوە.

جونهیلد (تێدەگات).

بەڵێ، بەڵێ، ئێلە، - تۆ خۆت خاوەن موڵکیت.

ئێلە ڕێنتهایم

ها چی -!

جونهیلد

هەمووی هی خۆتە. ئەو کورسییەی کە لەسەری دانیشتووم، هی تۆیە. ئەو تەختی خەوەی لەسەری پاڵدەکەوم و بێ ئەوەی خەو بچیتە چاوم و تلی لەسەر دەدەم، هی تۆیە. ئەو خواردنەی کە ئێمە دەیخۆین لە ڕێگای تۆوە پێمان دەگات.

ئێلە ڕێنتهایم

ناکرێ، ئێمە بە جۆرێکی تر ئەوە ڕاست بکەینەوە. بۆرکمان ناتوانێ موڵکی خۆی هەبێ. چوونکە یەکسەر چەند کەسێکی لێ ڕاست دەبنەوە و موڵکەکەی دەبەن بۆ خۆیان.

جونهیلد

چاك دەزانم. ئێمە دەبێ ئەوە قبوڵ بکەین لەسەر ڕەحم و بەزەیی تۆ بژین.

ئێلە ڕێنتهایم (بەساردییەکەوە).

جونهیلد، من ناتوانم نەهێڵم تۆ لەو لایەنەوە سەیری ئەو مەسەلەیە بکەیت.

جونهیلد

نەخیر، تۆ ناتوانیت.. دەتەوێت کەی ئێمە لێرە بڕۆینە دەرەوە؟

ئێلە ڕێنتهایم (تەماشای دەکات).

لێرە بڕۆنە دەرەوە؟

جونهیلد (بە تووڕەییەوە).

بەڵێ، تۆ هەرگیز وا تێنەگەیت کە من دەمەوێ لێرە لەژێر میچی ماڵێکدا لەگەڵ تۆ دا بژیم!ـ نەخێر، بۆمن [ژیان] لە ماڵی هەژاران یان سەرشەقامەکان باشترە لەوە!

ئێلە ڕێنتهایم

باشە. کەواتە ئێرهارتم بەرێ.

جونهیلد

ئێرهارت! کوڕەکەی خۆم! منداڵەکەم!

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵێ. چوونکە [ئەگەر ئەوم بەیتێ] ئەوسا من یەکسەر دەگەڕێمەوە بۆ ماڵی خۆم.

جونهیلد (پاش بیرکردنەوەیەکی کورت؛ پتەو).

با ئێرهارت خۆی لە نێوان ئێمە هەردووکماندا یەکێك هەڵبژێرێ.

ئێلە ڕێنتهایم (بە شك وگومانەو سەیری دەکات).

ئەو یەکێکمان هەڵبژێرێ؟ ها، جونهیلد، تۆ دەوێریت ئەوە بکەیت؟

جونهیلد (بەقاقالێدانێکی گرژەوە).

دەوێرم! وازبێنە با کوڕەکەم لە بەینی دایکی خۆی و تۆدا یەکێکمان هەڵبژێرێت! بەڵێ، بە دڵنیاییەوە من دەوێرم.

ئێلە ڕێنتهایم (بەگوێگرتنەوە).

وابزانم یەکێك هات؟ گوێم لێیە -

جونهیلد

کەواتە ئەوە ئێرهارتە.

(بە پەلە لەدەرگای هۆڵەکە دەدرێت، پاشان دەرگاکە ڕاستەوخۆ دەکرێتەوە. ویڵتۆن خانم، جلو بەرگی چوونە سەر ئاهەنگ و پاڵتۆیەکی پۆشیوە و، دێتە ژوورەوە. لەدوای ئەوەوە کچەئیشکەرەکە دەردەکەوێت، کە لەبەر فریانەکەوتنی ڕاگەیاندنی هاتنی ئەم میوانە پەشۆکاو دیارە. دەرگاکە بەنیوە کراوەیەی دەمێنێتەوە. ویڵتۆن خانم ئافرەتێکی سەرنج ڕاکێشی شۆخ و لەشولارجوانە لە تەمەنی سی ساڵیدا. لێوەکانی پڕو،سوور و، بەزەردەخەنەن. چاوەکانی گەش و قژەکەی ڕەش و پڕە.)

ویڵتۆن خانم

ئازیزم خانمی بۆرکمان، ئێوارەت باش!

جونهیلد (بە ساردییەوە).

ئێوارەت باش، خانم.(بە کچەئیشکەرەکە ؛ پەنجە بۆ هۆڵی سەرباخچەکە ڕادەکێشێ.) چراکەی ئەوێ بەرە و داگیرسێنە.

(کچەئیشکەرەکە چراکە دەهێنێ و لەگەڵ خۆی دەیباتە دەرەوە.)

ویڵتۆن خانم (سەیری ئێلە ڕێنتهایم دەکات).

ئۆ، بە داوای لێبوردنەوە، - بێگانە لێرەن -

جونهیلد

هەر خوشکەکەمە، بەسەفەر هاتووە .

(ئێرهارت بۆرکمان تەواو دەرگای هۆڵە نیوەکراوەکە دەکاتەوە و بەپرتاو خۆی دەکات بەژووردا. ئێرهارت کوڕێکی گەنجە دووچاوی گەشی پڕمتمانەی بێ ترسی پێوەیە. جوانپۆشە. تازە سمێڵی بۆرکردووە.)

ئێرهارت برۆکمان (بە خۆشحاڵییەکی گەشەوە؛ لەناودەرگاکەدا).

ئەوە چی یە! پووەرە ئێلە هاتووە؟ (بەرەو ڕووی دەچێت؛ دەستەکانی دەگرێت.) پووری، پووری! نەخێر، [چۆن] شتی وا دەبێت! ئەوە لێرەیت؟

ئێلە ڕێنتهایم (دەست دەکاتە ملی).

ئێرهارت کوڕە ئازیزە میهرەبانەکەم! نەء، چەند گەورە بوویت! ئۆ، چەند خۆشە دووبارە بینینەوەت!

جونهیلد (توندوتیژانە).

ئەوە مانای چی، ئێرهارت!. لە ناودەرگای ڕاڕەوەکەدا وەستاویت و خۆت دەشاریتەوە؟

ویڵتۆن خانم(خێرا).

ئێرهارت - بۆرکمان لەگەڵ مندا بوو پێکەوە هاتین.

جونهیلد (لەسەرەوە تا خوارەوە سەیری ئەرهارت دەکات).

ئا تێگەیشتم، ئێرهارت. تۆ یەکەمجار نایەیت بۆ لای دایکی خۆت؟

ئێرهارت

هەردەبوایە تۆزێك بچمە لای ویڵتۆن خانم، - بۆئەوەی فریدای بچکۆلە بهێنم بۆ ئێرە.

جونهیلد

بۆ ئەو خاتو فریدایەشتان لەگەڵدایە؟

ویلتۆن خانم

بەڵێ، ئەومان لە دەرەوە لەپێش دەرگاکەدا ڕاگرتووە.

ئێرهارت (لەدەرگاکەوە قسەدەکات).

فریدا، بچۆ سەرەوە.

(ماوەیەك وەستان. ئێلە ڕێنتهایم چاودێری ئێرهارت دەکات. ئێرهارت شەرمن وبێ ئارام دیارە؛ ڕوخساری گوزارەیەکی گرژوساردتر پیشاندەدات.)

(کچەئیشکەرەکە چرا داگیرساوەکە دەهێنێتەوە ناو هۆڵی سەرباخچەکە و، دووبارە دەچێتە دەرەوە و دەرگاکە لە دوای خۆیەوە دادەخات.)

جونهیلد (بە ئەدەبێکی ناچارانەوە).

بەڵێ، ویلتۆن خانم، - ئەگەر ئێوەش دەخوازن ئەم شەو لێرە بن، ئەوا.

ویلتۆن خانم

نەخێر زۆر سوپاس، خانمی ئازیز. من بەهیچ شێوەیەك ناتوانم لێرە بمێنمەوە. ئێمە ئیشێکی ترمان هەیە. دەمانەوێ بچین بۆ لای پارێزەر هینکێل.

جونهیلد (تەماشای دەکات).

ئێمە؟ ئێوە، مەبەستان کام ئێمە یە؟

ویلتۆن خانم (بەپێکەنینەوە).

ئێ، من لەڕاستیدا مەبەستم تەنها هەر خۆمە. بەڵام لە خانمانی ماڵەکەوە ئەرکێکم پێڕاسپێردراوە ئەگەر بە ڕێکەوەت چاوم بە بۆرکمانی خوێندکار کەوت، لەگەڵ خۆم بیبەم بۆ ئەوێ.

جونهیلد

ئینجا وەك دەبینم، تۆ ڕێکەوتی ئەوتکردووە.

ویلتۆن خانم

بەڵێ. خۆشبەختانە. چونکە ئەو هێند میهرەبان بوو هات سەری لێدام، - بەهۆی فریدای بچکۆلەوە.

جونهیلد (بەساردیەوە).

ئێرهارت، تۆ - من نەمدەزانی تۆ ئەو خێزانە دەناسیت ـ ماڵی هینکێل.

ئێرهارت (بەتووڕەییەوە).

نەخێر، لە ڕاستیدا منیش نایان ناسم.(بەبێ ئارامییەوە تۆزێك دەخاتە سەر قسەکانی.)
بێگومان تۆ خۆت باشتر دەزانیت، دایکە، من کێ دەناسم و کێ ناناسم.

ویڵتۆن خانم

هیچ نیە! مرۆڤ زوو دەبێ بە ئاشنای ئەوماڵە! خەڵکێکی دڵخۆش و، بەزەوق و، میوان دۆستن. پڕە لە ئافرەتی گەنج.

جونهیلد (بە حەماسەوە).

لەڕاستیدا ویڵتۆن خانم، من کوڕی خۆم باش بناسم، ئەوە شوێنی ئەو نیە .

ویڵتۆن خانم

بەڵام بۆ خوا، خانمی ئازیز، ئەویش گەنجە!

جونهیلد

بەڵێ بەختەوەرانە ئەو گەنجە. ئەگینا پاساوی تر نییە.

ئێرهارت (بێ تەحەمولی خۆی دەشارێتەوە).

بەڵێ، بەڵێ، بەڵێ، دایکە، - شتێکی ئاساییە ئەم ئێوارەیە من ناچم بۆ ماڵی هینکێل. بێگومان من لێرە لەلای تۆ و پوورە ئێلە دەمێنمەوە.

جونهیلد

من لەوە دڵنیابووم، ئێرهارتە ئازیزەکەم.

ئێلە ڕێنتهایم

نەخێر، ئێرهات، لەبەر من پێویست ناکات تۆ هیچ ڕێگە لەخۆت بگریت .

ئێرهارت

با بەدڵنیاییەوە، پووری ئازیز؛ ئیتر لەسەری ناڕۆین.(بەگومانەوە سەیری ویڵتۆن خانم دەکات.) بەڵام چۆن بتوانین ئەوە بکەین؟ شتی وا دەبێت؟ ئێوە بەناوی منەوە ـ وەڵامتان داوەتەوەو و وتوتانە بەڵێ ئەویش دێ.

ویڵتۆن خانم (بە دڵخۆشییەوە).

ئەو قسەیە چییە! بۆچی نابێ؟ کاتێك دەگەمە ئەو ساڵۆنە ڕووناکە ئاهەنگ نەوازەی ئەوێ، بەتەنیا و بەجێهێڵراو. بیرکەرە وە ! ئینجا من بەناوی ئێوەوە وەڵام دەدەمەوەو دەڵێم نەخێر ئەو. نایەت.

ئێرهارت (بەبێزارییەوە).

بەڵێ، مادام ئێوەش لەوباوەڕەدان کە شتی وا دەبێ، کەواتە.

ویڵتۆن خانم (ڕەوان و بە سەلیقە).

من چەندەها جار هەم بە بەڵێ و هەم بە نەخێر وەڵامم داوەتەوە. بەناوی خۆمەوە. ئێوە دەخوازن ئێستا پوورتان بەجێبهێڵن، کە هەر ئێستا گەیشتووە؟ ئای، موسیۆ ئێرهارت، - دروست ئەوە ڕەفتارێکی فەرزەندانە نیە لە ئێوەوە؟

جونهیلد (خراپ کاری تێکردووە).

فەرزەندانە؟

ویڵتون خانم

بەڕاستی، رەفتاری فەرزەند بەرامبەر دایەنەکەی. خانمی بۆرکمان.

جونهیلد

بەڵێ، دایەنەکەی بۆ زیاد بکەن.

ویڵتۆن خانم

من پێموایە مرۆڤ دەبێت زۆر سوپاس گوزاری دایەنێکی باش بێت زیاتر لە دایکی ڕاستەقینەی خۆی.

جونهیلد

بۆ خۆتان ئەوتان تاقیکردۆتەوە؟

ویڵتۆن خانم

ئۆ خوایە باشتر کە تاقیم نەکردۆتەوە، - من دایکی خۆمم زۆر کەم دەناسی. بەڵام منیش، ئەگەر دایەنێکی ئەوەندە باشم هەبووایە، - لەوانە بوو منیش هێندە ئاوها نەبوومایە - ئەوەندە خراپ، وەك خەڵك دەڵێن (ڕەووەدەکاتە ئێرهات.) بەڵێ، کەوابوو مرۆڤ جوان لەماڵەوە لەگەڵ دایك و پووریدا دەمێنێتەوە - و چا دەخواتەوە، جەنابی خوێندکار! (ڕووەدەکاتە خانمەکان.) خوات لەگەڵ، خوات لەگەڵ، خانمی ئازیز! خوات لەگەڵ، خاتوون!

(خانمەکان بەبێ دەنگی خواحافیزی لێ دەکەن. ویڵتۆن خانم بەرەو دەرگاکە دەڕوات.)

ئێرهارت(بەدوایدا دەڕوات).

کەمێك لەگەڵتاندا نەیەم .؟

ویڵتۆن خانم (لەناو دەرگاکەدا بە بەرلێگرتنەوە).

هەنگاوێك لەگەڵمدا نایەن. من زۆر چاك ڕاهاتووم بەتەنیا بە ڕێگەی خۆمدا بڕۆم. (لەناو دەرگاکەدا ڕادەوەستێت، تەماشای دەکات و سەردەلەقێنێ.) بەڵام ئێرهارتی خویندکار، ئاگاتان لە خۆتان بێت؛ - من هەر ئەوەتان پێ دەڵێم!

ئێرهارت

بۆچی دەبێ ئاگام لە خۆمبێت؟

ویڵتۆن خانم (بە زەوقەوە).

با، چوونکە کاتێك من بە ڕێگاکەدا بەرەو خوار دەبمەوە، - بەتەنیا وبەجێ هێڵراو، وەکو باسکرا،- ئەوسا من هەوڵدە دەم بزانم دەتوانم بەدواتاندا ڕوونە[24] هەڵبدەم.

ئێرهارت (پێدەکەنێ).
ئاها، ئاوها! دەخوازن دووبارە هەوڵی ئەوە بدەنەوە.

ویڵتۆن خانم(نیوە جددی).
بەڵێ، ئاگاتان لە خۆتان بێت. کاتێك من بەڕێگاکەدا بەرەو خواردەبمەوە، ئەوسا لە ناخمەوە دەڵێم،- بەڕاستی لە ناخی ویست و خواستمەوە دەڵێم: ئێرهارت بۆرکمانی خوێندکار. هەر ئێستا شەپقکەتان لەسەرکەن!

جونهیلد

ئینجا لەو باوەڕەدان، ئەو ئەوە بکات؟

ویڵتۆن خانم (بەپێکەنینەوە).
خوا بمانپارێزێت؛ ئەو یەکسەر پەلاماری شەپقەکەی دەدات و ئینجا ئەوسا منیش دەڵێم: جوان پاڵتۆکەشتان لەبەرکەن، ئێرهارت بۆرکمان! وکالۆشەکانیش[25] بکەنە پێتان، کالۆشەکانت بیر نەچێ! ئینجا بەدوامدا وەرن! گوێڕایەڵانە، گوێڕایەڵانە، گوێڕایەڵانە!

ئێرهارت (بە شادمانیەکی زۆر لەخۆکردوانەوە).
بەڵێ، ئێوە دەتوانن متمانە بەوە بکەن.

ویڵتۆن خانم (بەپەنجەی هەڕەشە لێبەرزکردنەوە).
گوێڕایەڵانە! گوێڕایەڵانە!. شەوباش!
(ویڵتۆن خانم پێدەکەنێ و سەر بۆ ژنەکان دەلەقێنێ و دەرگاکە لەدوای خۆیەوە دادەخات.)

جونهیلد
بەڕاستی ئەو ئافرەتە خەریکی ئەو جۆرە هونەرەیە؟

ئێرهارت

نا، هەرگیز. چۆن تۆ باوەڕ بەوە دەکەیت؟ ئەوە هەر بۆ گاڵتە بوو.(بە قسەبڕینەوە) بەڵام لێگەڕێ با ئێمە ئێستا باسی ویڵتۆن خانم نەکەین.
(زۆر لە ئێلە ڕێنتهایم دەکات هەتا لە سەر کورسیە قۆڵدارەکەی تەنیشت ئاگردانەکەوە دانیشێت.)

ئێرهارت (ڕادەوەستێت وکەمێك سەیری دەکات).
نا، پوورە ئێلە! بەڵام بزانە تۆ بەم زستانە، ئەو سەفەرە دوروو درێژەت کرد؟

---

[24] ـ روونە پیتی ئەلف و بێ ی تیتۆنیای کۆنە کە لە وڵاتانی ئەسکەندەناڤیدا بەکاردەهێنرا 100ی دوای لە دایکبوونی مەسیح، ئەم پیتانە بۆ سیحرو تێفریسمان لە کەسێك لەسەر بەرد هەڵدەکۆڵران و دوای ناو هێنانی ئەوکەسە بەردەکان هەڵدەدران. وەرگێڕ.
[25] ـ کالۆش: جۆرە پێڵاوێکە بەسەر پێڵاوی چوونەدەرەوەدا لە پێدەکرێ لە کاتی بەفربارینداا بۆ پاراستنی پلوپێ لە تەڕبوون. وەرگێڕ.

ئێله ڕێنتهایم

ئێرهارت، دوا جار ئەم سەفەرە بۆ من گرنگبوو.

ئێرهارت

ئاوها؟ بۆچی ئەو سەفەرە بۆ تۆ گرنگ بوو؟

ئێله ڕێنتهایم
من هەر دەبوایە بهاتمایە بۆ ئێرە و جارێك قسەم لەگەڵ دوکتۆرەکاندا بکردایە.

ئێرهارت
ئێ، شتێکی باشتکردووە !

ئێله ڕێنتهایم (بەزەردەخەنەوە).
لەوباوەڕەدایت ئەوە شتێکی زۆر باشبێ؟

ئێرهارت
مەبەستم ئەوەیە، کە تۆ دواجار بڕیاری خۆتدا.

جونهیلد (لەسەر قەنەفەکە، بەساردیەوە).
نەخۆشی، ئێلە؟

ئێله ڕێنتهایم (بەتووڕەییەوە سەیری دەکات).
تۆ باش دەزانیت من نەخۆشم.

جونهیلد
ئێ نەخۆشی ئاوها، وەك ئەوەی تۆ ئەم چەند ساڵە هەر هەتبووە .

ئێرهارت
ئەو ماوەیەی کە لەلات بووم، هەمیشە زۆر پێم دەوتیت کە دەبێ تۆ لەگەڵ دوکتۆردا قسەبکەیت.

ئێله ڕێنتهایم
ها، لەوێ لەلای منەوە کەس نیە کە من بەڕاستی باوەڕی پێبکەم. ئینجا لەگەڵ ئەوەشدا ئەو سا ئەوەندە هەستم بە خراپی نەدەکرد.

ئێرهارت
ئێستا خراپتریت، پووری؟

ئێله ڕێنتهایم
ئا بەڵێ، کوڕی خۆم؛ من ئێستا تۆزێک خراپترم.

ئێرهارت
بەڵێ، بەڵام مەترسیشی نیە؟

ئێله ڕێنتهایم

ئێ، کەوتۆتە سەر ئەو کەسە خۆی.

ئەرهارت(بە حەماسەوە).
ئا بەڵام دەزانی چی، پوورە ئێلە، - تۆ نابێ دووبارە زوو بگەڕێیتەوە.

ئێلە ڕێنتهایم
نەخێر، منیش شتی وا ناکەم.

ئێرهارت
تۆ دەبێ لێرە لە شار بمێنیتەوە، چوونکە لە شار ئەو هەموو دوکتۆرە باشە هەیە کە تۆ دەتوانیت لە ناویاندا هەڵبژێریت.

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، منیش هەر بیرم لەوە دەکردەوە بۆیە سەفەرمکرد.

ئێرهارت
هەروەها تۆ دەبێ بەڕاستی شوێنێکی باش بۆ مانەوەی خۆت بدۆزیتەوە. شوێنێکی وا ، شوێنێکی گەرم، جێگەیەکی ئارام.

ئێلە ڕێنتهایم
من چوومەوە بۆ جێگە کۆنەکەی پێشان لێی دەژیام.

ئێرهارت
ئێ باشە، ئەوێ بۆ تۆ خۆشە.

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا من لەوێ نامێنمەوە.

ئێرهارت
ئێ؟ بۆچی نا؟

ئێلە ڕێنتهایم
نەخێر، من کە هاتم بۆ ئێرە ڕام گۆڕی.

ئێرهارت (بەسەرسوڕمانەوە).
کەواتە .؟ تۆ ڕای خۆت گۆڕیوە .؟

جونهیلد (بەدەم چنینەوە؛ بێ ئەوەی چاو لەسەر ئەوەی دەیچنێ لابەرێ).
پوورت دەخوازێ لێرە لە مەزراکەی خۆیدا بژی، ئێرهارت.

ئێرهارت (لەمابەینی هەردووکیاندا نیگای لەمیانەوە بۆ ئەویان دەگوێزێتەوە).
لێرە! لەلای ئێمە! لەگەڵ ئێمەدا!. پوورێ، ئەوە بەڕاستە؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، من ئێستا بڕیاری ئەوەم داوە.

جونهیلد (هەروك جاری پێشوو).

تۆ دەزانیت، ئێرە هەمووی موڵکی پوورتە.

ئێلە ڕێنتهایم
ئێرهارت، ئیتر من لێرە دەبم. هیچ نەبێت لەسەرەتادا. هەتا کاتی دیاری کراو. لەوێ لە بەشی کارگێڕان ـ جێگەی خۆم دەکەمەوە.

ئێرهارت
بەڵێ، تۆ ڕاست دەکەیت. لەوێ هەمیشە ژووری چۆڵ هەیە.(لەپڕێکا بە شەوقەوە). بەڵێ پووری، ئەوە وایە ـ باشە تۆ لە دوای سەفەرەکەت زۆر ماندو نیت؟

ئێلە ڕێنتهایم
با من تۆزێك ماندووم.

ئێرهارت
ئێ، بەڕاست من وابزانم تۆ دەبێ زوو بچیتە ناو جێگاوە.

ئێلە ڕێنتهایم (بەزەردەخەنەوە تەماشای دەکات).
منیش دەخوازم زووبچمە ناو جێگاوە.

ئێرهارت (بە حەماسەوە).
چوونکە ئێمە دەتوانین سبەینێ زیاتر پێکەوە قسە بکەین ـ یان ڕۆژێکی تر، وانییە. لەبارەی هەموو شتێکەوە. بەچاك و خراپ. تۆ و دایکم و من. ئەوە چاکتر نییە، پوورە ئێلە؟

جونهیلد (بە تووڕەییەوە؛ لەسەر قەنەفەکە هەڵدەستێ).
ئێرهارت، ـ دیارە تۆ دەتەوێ بە جێم بهێڵیت!

ئێرهارت (بە داچڵەکانەوە).
مەبەسستت چییە!

جونهیلد
دەتەوێ بڕۆیت ـ بچی بۆ ماڵی پارێزەر هینکێل!

ئێرهارت (بێ خود).
ئێ ئاوها! (دادەنیشێت). باشە تۆ پێتوایە کە من دەبێ لێرە دانیشم و تا شەو درانگانێك پوورە ئێلە بهێڵمەوە و نەهێلم بنوێت؟ دایکە، پوورە ئێلە نەخۆشە. بیرکەرەوە.

جونهیلد
دەتەوێت بچیت بۆ ماڵی هینکێل. ئێرهارت!

ئێرهارت (بێ ئارامانە).
ئێ باشە خوای گەورە، دایکە، - پێموایە نابێت نەچم. یان تۆ دەڵێی چی ،پووری؟

ئێلە ڕێنتهایم
ئێرهارت، تۆ دەبێ بە تەواوی ئازادی خۆتەوە مامەڵەبکەیت.

جونهیلد (بەهەڕەشە لە ئێلە کردنەوە).
تۆ دەتەوێت کوڕەکەم لێ دووربخەیتەوە!

ئێلە ڕێنتهایم (هەڵدەستێ تە سەرپێ).
بەڵێ بەڕاستی من ئەوەم دەوێت ئەگەر بتوانم، جونهیلد!
(مۆسیقایەك دێتە گوێ، کە لە سەرەوە لێدەدرێت.)
ئێرهارت (خۆی لوول دەکات وەك ئازاری هەبێ).
ئۆ من بەرگەی ئەمەناگرم! (سەیری دەورووبەری دەکات.) کوا شەپقەکەم! (ڕوودەکاتە ئێلە)
دەزانی ئەو مۆسیقایەی کە لە هۆڵەکەی سەرەوە لێ دەدرێ چیە؟

ئێلە ڕێنتهایم
نەخێر. چ مۆسیقایەکە؟

ئێرهارت
سەمای مەرگە[26]. سەمای مەرگ. پووری، سەمای مەرگت گوێ لێ نەبووە؟

ئێلە ڕێنتهایم (بەزەردەخەنەیەکی قورسەوە).
هێشتا گوێم لێینەبووە، ئێرهارت.

ئێرهارت(ڕوودەکاتە جونهیلد).
دایکە، - من زۆر تکات لێدەکەم،- ڕێگەم بدە با بڕۆم!

جونهیلد (دڵڕەقانە سەیری دەکات).
ڕێگەت بدەم دایکت بەجێبهێڵی؟ ئەوەت دەوێت؟

ئێرهارت
من دووبارە دێمەوە بۆ ئێرە ـ لەوانەیە سبەینێ بێمەوە!

جونهیلد (بە تووڕەبوونێکی سۆزدارانەوە).
تۆ دەتەوێت لێم دوورکەویتەوە! دەتەوێت لەلای خەڵکی بێگانە بی! لەلای
ـ لەلای؛ - نەخێر، نامەوێ بۆ تەنها جارێکیش ئەوەم بە بیردا بێت!

ئێرهارت
لەوێ ئێستا مۆمێکی زۆریان داگیرساندووە و دەم وچاوەکان گەنج و
شادمانن، ئینجا لەوێ ئێستا بەزمی مۆسیقایە، دایکە!

جونهیلد (پەنجە بۆ میچەکە ڕادەکێشێ).
ئێرهارت، لەسەرەوە لەوێش دەنگی مۆسیقا دێ.

ئێرهارت
بەڵێ بەڕاستی ئەو مۆسیقایە، - ئەوەیە کە من لەم ماڵە دەردەپەڕێنێ.

ئێلە ڕێنتهایم
ئەو تۆزە خۆ لەبیرکردنە بە باوکی خۆت ڕەوانابینیت؟

ئێرهارت
با، پێی ڕەوا دەبینم، هەزارجاریش پێی ڕەوادەبینم. بەمەرجێك من خۆم
لەگوێ گرتن [لەو مۆسیقایە] ڕزگارم بێت.

ـ سەمای مەرگ: سویتێکی کۆمپۆنیستی فەڕەنسی (کامی سانت ـ سانس) ە 1835 ـ 1921 وەرگێڕ .[26]

جونهیلد (بە ئاگاداریکردنەوە تەماشای دەکات).
خۆڕاگربە، ئێرهارت، خۆڕاگر، کوڕی خۆم! هەرگیز لەبیری نەکەیت کە تۆ خاوەنی پەیامێکی گەورەیت!

ئێرهارت
ئۆف دایکە، بەوشێوەیە قسەمەکە! من بۆ ئەوە دروست نە بووم کە پەیامبەربم. ـ شەوباش، پووری ئازیزم! شەوباش، دایکە!
(بە پەلە لە دەرگای هۆڵەکەی سەر ڕاڕەوەکەوە دەچێتە دەرەوە.)

جونهیلد (پاش متبوونێکی کەم).
وابزانم بەم زووانە تۆ دووبارە ئەو دەبەیتەوە بۆ لای خۆت، ئێلە.

ئێلە ڕێنتهایم
خەریکە بوێرم باوەڕ بە قسەکەت بکەم.

جونهیلد
بەڵام دەیبینیت، زۆریش لەلای تۆ نامێنێتەوە.

ئێلە ڕێنتهایم
مەبەستت، لەبەر تۆ؟

جونهیلد
لەبەر من یان - لەبەر ئەو، ئەوی تر.

ئێلە ڕێنتهایم
باشترە بۆ ئەو بێت هە تا بۆ تۆ.

جونهیلد (لەسەرخۆ سەر دەلەقێنێ).
تێدەگەم. منیش هەر هەمان شت دەڵێم. باشترە بۆ ئەو بێت هەتا بۆ تۆ.

ئێلە ڕێنتهایم
هەرچۆنێك بێت لەکۆتاییدا هەر دەردەکەوێت .

جونهیلد
پێموایە، هەر ئەوەیە.

ئێلە ڕێنتهایم (پاڵتۆکەی دەدا بەسەر دەستیدا).
بۆ یەکەم جار لەژیاندا ئێمەی دووانە خوشك هاوڕاین. ـ شەوباش، جونهیلد. (لەدەرگای سەر ڕاڕەوەکەوە دەڕواتە دەرەوە.)
(دەنگی مۆسیقا لە هۆڵەکەی سەرەوە بەهێزتر دێتە گوێ.)

جونهیلد (ماوەیەك بەبێ جوڵە ڕادەوەستێ، ڕادەچڵەکێ، هەڵدەلەرزێ و ڕاستەوخۆ دەچرپێنێ).
گورگەکە دیسان دەلوورێنێ ـ گورگە نەخۆشەکە. (ماوەیەك ڕادەوەستێ، و پاشان خۆی فڕێدەداتە سەر فەرشی ناو ژوورەکە، تەپاوتل دەدات وخۆی لوولدەکات و بەدەم گریانەوە دەچرپێنێ.) ئێرهارت! ئێرهارت، - پشتم

تێمەکە! بگەڕێرەوە بۆ ماڵەوە و یارمەتی دایکی خۆت بدە! چوونکە من
ئێدی بەرگەی ئەم ژیانە ناگرم!

بەشی دووەم

(هۆڵە گەورە کۆنە جوانەکەی بەشی سەرەوەی خانووەکەی خێزانی ڕێنتهایم. دیوارەکانی هۆڵەکە بە فەرشی چنراوی کۆن داپۆشراون، فەرشەکان دیمەنی ڕاوکردنیان لەسەر چنراوە، ڕاوچی کورو ڕاوچی کچ، هەمووی بە ڕەنگێکی چووەوەی کاڵ. لە دیوارەکەی لای چەپدا دەرگایەکی گەورەی دووقاپی و نزیکتر بەرەو دواوە پیانۆیەك هەیە. دەرگایەکی شاردراوەش لە سوچەکەی لای چەپی دیوارەکەی دواوە دایە. لە ناوەڕاستی دیوارەکەی لای ڕاستدا مێزێکی نووسینی لە دار بەڕوو دروستکراو کە گەلێ کتێب وکاغەزی لەسەرە. کەمێك لە پێشەوەی هەمان لادا، قەنەفەیەك ومێزێك وکورسییەك دانراون. کەل وپەلەکان لەسەر شێوازی ئیمپراتۆریانەی ڕێکو پێك (مەبەست لە جۆرە شێوازێکی ئەورووپییە کە شێوازی سەردەمی ڕۆمەکان و ئەنتیکی کردبووە پێشەنگ لە فەڕانسا لە سەردەمی ناپولیۆندا. وەرگێڕ) دانراون. مێزی نووسینەکە و مێزی بەردەمی قەنەفەکەش چرای داگیرساویان لەسەرە.)

(یۆن گابریێل بۆرکمان دەستی خستۆتە پشتییەوەو لە تەنیشت پیانۆکەوە وەستاوە و گوێ لە فریدا فۆڵداڵ دەگرێت، کە دانیشتووەو دوا بارەکانی کۆتایی هاتنی پارچە مۆسیقای سەمای مەرگ دەژەنێ.)

(بۆرکمان پیاوێکی باڵا مامناوەندی، پتە و بەخۆیە لە تەمەنی شەست ساڵیدا. ڕوخسارێکی جوان، پرۆفیلێکی جوان نەخشاو، چاوەکانی تیژ و سەروریشێکی ماش وبرنجیانەی پڕی هەیە. جلەکانی بەری ڕەشن و، زۆر لەسەر مۆدێلی تازەنین و دەسەسڕێکی سپی [تایبەت بە] ملی لەملدایە. فریدا فۆڵداڵ کچێکی جوانی، ڕەنگ پەڕیوی، پانزەساڵەیە، کە هەندێك ماندو دیارە. لە جلێکی هەژارانەی ڕەنگ کاڵدا خۆی ڕازاندۆتەوە.)

(پارچە مۆسیقاکە هەتا کۆتایی لێ دەدرێت. بێدەنگی.)

بۆرکمان

بزانم دەزانن بۆ یەکەم جار لە کوێ من گوێم لەم تۆنانە بووە؟

فریدا (سەری بەرزدەکاتەوە و سەیری دەکات).

نەخێر، جەنابی بۆرکمان.

بۆرکمان

لەخوارەوە لە کانگە[27].

فریدا (تێناگا).

هاﺁ لە خوارەوە لە کانگە؟

بۆرکمان

من لە تایەفەی بێرگما نەکانم، خۆ ئێوە ئەوە دزانن. یان لەوانەیە نەی زانن؟

فرێدا

نەخێر، جەنابی بۆرکمان.

بۆرکمان

لە تایەفەی بێرگمانم[28]. باوکم جاروبار لەگەڵ خۆی دەیبردم بۆ کانگەکان - کانزاکان لەوێ گۆرانی دەڵێن.

---

[27] ـ کانگە: بە جێگایەکی وادەڵێن، کە سروشت کانزای وەك زێڕ و زیو بەردی نرخداری تێدا دروستکردبێ. ئەو جێگەیە کوندەکرێ و کانەکانی لێ دەردەهێنرێ.

[28] ـ بێرگمان: بەو کرێکارەدەگوترێ کە لە کانگەی دەرهێنانی کانزادا کاردەکا.

فریدا
ها، کانزاکان گۆرانی دەڵێن؟

بۆرکمان (سەردەلەقێنێ).
کاتێك دەردەهێنرێن. بە چەکوشکاری، دەردەهێنرێن، - ئەو چەکوشکارییە وەك زەنگی کاتژمێری نیوە شەو، لێ دەدات و ڕزگاریان دەکات. لەبەرئەوە کانزاکان - لەخۆشییاندا. - بە شێوەی خۆیان گۆرانی دەڵێن.

فریدا
بۆچی وا دەکەن، جەنابی بۆرکمان؟

بۆرکمان
چوونکە دەیانەوێ بێنە دەرەوە بۆ ناو ڕووناکی و خزمەتی مرۆڤ بکەن. (دەستی خستۆتە پشتییەوە و لە یەك بینە بە ناو هۆڵەکەدا دێ ودەچێ.)

فریدا (کەمێك دادەنیشێ و چاوەڕێ دەکات؛ تەماشای کاتژمێرەکەی دەکات وهەڵدەستێتە سەرپێ).
بە یارمەتی خۆت، جەنابی بۆرکمان، - بەداخەوە من دەبێ بڕۆم.

بۆرکمان (لەبەر دەمیدا ڕادەوستێ).
هەروا زوو دەتانەوێ بڕۆن؟

فریدا (نۆتەکانی دەخاتەوە نێو لیڤاکسەکەیەوە).
بەڵی هەر دەبێ بڕۆم. (دیارە کە لەڕوودا داماوە.) چوونکە ئەم ئێوارەیە لە جێگەیەکەوە بانگ کراوم بۆ مۆسیقا لێدان.

بۆرکمان
لە جێگەیەکەوە کە ئاهەنگی تێدا سازدەکرێ؟

فریدا
بەڵێ.

بۆرکمان
ئینجا دەخوازن بچن گوێ لە ئاهەنگەکە بگرن؟

فریدا (لێوی دەکرۆژێت).
نەخێر. من مۆسیقای سەماکردنیان بۆ لێ دەدەم.

بۆرکمان
تەنها بۆ سەماکردن؟

فریدا
بەڵێ؛ دەیانەوێ پاش تەواو بوونی خوانی ئێوارە، سەمابکەن.

بۆرکمان (دەوەستێ و تەماشای دەکات).
بۆ ئێوە حەزدەکەن لەملاولا و لە ماڵاندا؟ مۆسیقای سەماکردن بژەنن؟

فریدا (پاڵتۆکەی لەبەر دەکات).
بەڵێ، کە داوام لێ دەکرێ. هەمیشە کەمێك دەست کەوتیشی تێدایە.

بۆرکمان (بە پرسیارکردنەوە).
ئایا ئێوە زیاتر بیر لەو دەستکەوتە دەکەنەوە کاتێك مۆسیقای [خەڵک]هێنانە سەما دەژەنن؟

فریدا
نەخێر؛ زیاتر بیرلەوە دەکەمەوە کە چەند ناخۆشە من خۆم ناتوانم بچم سەمابکەم .

بۆرکمان(سەردەلەقێنێ).
دروست دەمویست ئەوە بزانم. (نائارامانە دەست دەکاتەوە بە هات و چۆکردن.) بەڵێ، بەڵێ، بەڵێ. ئەوەی، کە خۆت بۆت نەبێ بیکەیت، ئەوە لە هەمووشتێك ناخۆشترە. (ڕادەوەستێ.) بەڵام ئینجا شتێك هەیە لێرەدا کە بایەخی بۆ ئێوە هەیە، فریدا.

فریدا (بەپرسیارکردنەوە تەماشای دەکات).
ئەو شتە چییە، جەنابی بۆرکمان؟

بۆرکمان
ئەو شتە ئەوەیە کە ئێوە لەچاو تەواوی پێکەوە ئامادەبوانی ئاهەنگەکدا دەجار زیاتر، لە ناختاندا خاوەنی هەست بە مۆسیقا کردنن.

فریدا (بەزەردەخەنەیەکی نکوڵی لێکردنەوە.)
هەرگیز ئەوە هێندە ڕاست نیە.

بۆرکمان (پەنجەی هەڕەشەلێکردنی بە هۆشداری پێدانەوە بەرزدەکاتەوە).
هەرگیز هێندە سەرشێت نەبن کە لە خۆتان بەگومان بن!

فریدا
ئۆ خوای گەورە، کەس ئەوە نازانێت؟

بۆرکمان
تەنها ئێوە خۆتان ئەوە دەزانن، ئەوەش بەسە - ئەم ئێوارەیە دەخوازن لە کوێ مۆسیقا بژەنن؟

فریدا
لەماڵێ پارێزەر هینکێل.

بۆرکمان (لەپڕ بە مۆنیەوە سەیری دەکات.)
وتان، هینکێل!

فریدا
بەڵێ.

بۆرکمان (بەزەردەخەنەیەکی تاڵەوە).
خەڵکی بێگانەش دین بۆ ماڵی ئەو کابرایە؟ ئەو دەتوانێ کارێکی وا بکات خەڵك سەردانی بکەن؟

فریدا
بەڵێ، خەڵکێکی هێجگار زۆر دێن بۆ ئەوێ، بەقسەی ویلتۆن خانم.

بۆرکمان (بەتوندی).
بەڵام چ جۆرە خەڵکێك! دەتوانیت پێم بڵێی؟

فریدا (کەمێك بەترسەوە).
نەخێر، بەڕاستی من ئەوە نازانم. با، وایە. من هەر هێندە دەزانم کە ئەم ئێوارەیە، بۆرکمانی خوێندکاریش دێ بۆ ئەوێ.

بۆرکمان (مت دەبێ).
ئێرهارت! ئێرهارتی کوڕم؟

فریدا
بەڵێ، ئەوێش دەچێ بۆ ئەوێ.

بۆرکمان
لەکوێوە ئەوە دەزانن؟

فریدا
کاتژمێرێك لەمەوپێش ئەو خۆی وتی.

بۆرکمان
بۆ ئێرهارت لێرە یە ئەمڕۆ؟

فریدا
بەڵێ، ئەوهەموو پاش نیوەڕۆکەی ئەمڕۆ لەلای ویلتۆن خانم بوو.

بۆرکمان (بە تووڕەییەوە).
وەك بزانیت بۆ ئێرەش هاتبوو؟ مەبەستم ئەوەیە، هاتبێ بۆ ئێرە و لە خوارەوە قسەی لەگەڵ یەکێك کردبێ؟

فریدا
بەڵێ، کەمێك چوو بۆ لای خانم.

بۆرکمان (بە تووڕەییەوە). ئاوا. -
تێدەگەم.

فریدا
وابزانم، ئافرەتێکی بێگانەی لەلا بوو.

بۆرکمان
ها؟ بەڕاستی؟ ئێ بەڵێ، جاروبار کەسانێك هێواش هێواش دێن بۆ لای خانم.

فریدا
بە بۆرکمانی خوێندکار بڵێم بێتە سەرەوە بۆ لاتان، ئەگەر بینیم؟

بۆرکمان (بەتوورەییەوە).
هیچی پێمەڵێن! من هەرگیز قبوڵم نیە. ئەو خەڵکانەی حەزدەکەن بێنە سەروە بم بینن، دەتوانن ڕاستەوخۆ خۆیان بێن. من داوا لە هیچ کەسێك ناکەم.

فریدا
نەخێر، نەخێر، کەواتە هیچ ناڵێم. - شەوباش، جەنابی بۆرکمان.

بۆرکمان (خەریکی پرتەو بۆڵەیە).
شەوباش.

فریدا
ئا، لەوانەیە ڕێگەم بدەن کە لە پلیکانە پێچاوپێچەکانی دواوە بڕۆمە خوارەوە؟ لەوێوە نزیکترە.

بۆرکمان
لە چ پلیکانەیەکەوە خۆتان دەخوازن ڕاکەن لە دەستم . لەخوا بەزیایێ. شەوتان باش!

فریدا
شەوباش، جەنابی بۆرکمان. (لەدەرگا شاراوە بچکۆلەکەی پشتەوەی لای چەپەوە دەچێتە دەرەوە.)

(بۆرکمان بە بیر لێکردنەوەوە دەچێتە لای پیانۆکەوە و دەیەوێت دایخات، بەڵام واز لەداخستنی دەهێنێ و دایناخات. سەیری بەتاڵی دەورووبەری خۆیدەکات و بە ناو ژوورەکەدا لە سوچی لای پیانۆکەوە بۆ سوچی پشتەوەی لای ڕاست دەست دەکاتەوە بە هات وچۆ، . بەردەوام قەلەق و بێ ئارام دێ ودەچێ.دواجار بەرەو رووی مێزی نووسینەکەی دەچێ، گوێ لە دەرگا دوو قاپییە کە دەگرێ، خێرا دەست دەداتە پارچەئاوێنەیەك، تەماشای خۆی لە ئاوێنەکەدا دەکات و دەسەسڕەکەی ملی ڕاست دەکاتەوە.)
(لە دەرگا دووقاپییەکە دەدرێ. بۆرکمان گوێ دەگرێ، بەخێرای سەیری دەرگاکە دەکات، بێدەنگ.)
(پاش کەمێك دووبارە لە دەرگا دەدرێتەوە؛ ئەمجارە قایمتر.)

بۆرکمان (لەتەنیشت مێزی نووسینەکەوە ڕاوەستاوە، دەستی چەپی خستووەتە سەرمێزەکە و دەستی ڕاستی بە سنگی یەوە گرتووە).
وەرە ژوورەوە!

(ویلهێلم فۆڵداڵ لەسەر خۆ دێتە ناو هۆڵەکەوە. ویلهێلم پیاوێکی پشت چەماوەی ماندووی چاوشینە و قژە تەنکە درێژە سپییەکەی بەسەرئێخەی پاڵتۆکەیدا هاتۆتە خوارێ. فایلێکی لە بنباڵدایە. شەپقەیەکی بەدەستەوەیە و چاویلکەیەکی زەرەبینی گەورەی لە چاودایە، کە هەر بەهاتنە ژوورەوەی بەرزی دەکاتەوە بۆسەر ناوچەوانی.)

بۆرکمان(باری ڕاوەستانەکەی دەگۆڕێ و بە چاوێکی نیوە بێ هیوا بوون و نیوە بەلەخۆڕازیبوونەوە تەماشای دەکات)
ها، ئەوە تۆیت.

فۆڵداڵ
ئێوارەیەکی باش، یۆن گابریێل. بەڵێ، منم.

بۆرکمان (بە مۆڕەڵێ کردنەوە).
پێموابێ بەگوێرەی یاسا لە دەرەوە بوون بۆ تۆ بەم کاتە درەنگە.

فۆڵداڵ
ها، ڕێگاکە هێندە کورت نیە، بەتایبەتی بۆ یەکێکیش کە بە پێ بڕوات.

بۆرکمان
باشە ویلهێلم، تۆ بۆ هەمیشە بە پێ هات وچۆدەکەیت؟ پایتۆنەگشتیەکە[29] لە تەنیشتەوەیە.

فۆڵداڵ
هاتوچۆکردن، تەندروسترە. ئینجا هەر وا بێتەوە ئەو دە ئۆرە[30] یەشی کە دەبێ بدرێ بە حەقی پایتۆنە گشتیەکەدا، پاشەکەوت دەبێ. ـ ئێ، فریدا لێرە بوو و پیانۆی بۆ ژەنیت؟

بۆرکمان
ئەمە تۆزێك دەبێ ڕۆیشتووە. نەتبینی لە دەرەوە؟

فۆڵداڵ
نەخیر، من دەمێکە ئەوم نەبینیوە. لەو کاتەوەی چۆتە خانوەکەی ئەو وێڵتۆن خانمەوە.

بۆرکمان (لەسەر قەنەفەکە دادەنیشێ و بە پەنجە هیما بۆ کورسییەك دەکات).

تۆش دەتوانیت دانیشیت، ویلهێلم.

فۆڵداڵ(لەسەر قەراغی کورسییەکە دادەنیشێ).
زۆر سوپاس.(بە پەژارەوە تەماشای دەکات.) ئێ، هەر باوەڕناکەیت من چەند هەست بە تەنیای دەکەم لەو کاتەوەی فریدا لە ماڵەوە ڕۆیشتووە.

بۆرکمان
بۆچی،- خۆ تۆ منداڵی ترت هەیە.

فۆڵداڵ
بەڵێ، خوا ئاگادارە هەمە. پێنجی ترم هەیە. بەڵام هەر بەتەنیا فریدا تاقەکەس بوو کە تۆزێك تێم دەگەیشت.(بە قورسییەکەوە سەری بادەدات) هەموو ئەوانی تر بەهیچ جۆرێك تێم ناگەن.

بۆرکمان (مات،سەیری بەردەمی خۆی دەکات و بە قامکەکانی تەپڵ بە مێزەکە لێ دەدات).
نەخێر، مەسەلەکە ئەو نەفرەتەیە کەوەك بارێك وا بەکۆڵی کەسانی تاکوتەرای هەڵبژاردەی وەك ئێمە وە. بڕێکی زۆر و زووربەی خەڵك،. بەتێکڕایی خەڵکی ئاسایی هەموو. لە ئێمە تێناگەن، ویلهێلم.

---

[29] ـ پایتۆنی گشتی: بریتییە لە جۆرە شەمەندەفەرێکی گشتی کە میری بۆ گواستنەوەی هاوڵاتیان لەناو شاردا دابینیکردوە، پێش دۆزینەوەی کارەبا ئەو شەمەندەفەرانە لە ناو شارەکاندا بەهۆی ئەسپەوە لەسەر سکە ڕادەکێشران. وەرگێڕ.
[30] ـ بچوکترین یەکەی پارەی نەرویجییە. 100 ئۆرە یەکسانە بە 1 کرۆن.

فۆڵداڵ (بە ڕادەست بوونەوە).
مەسەلەی تێگەیشتن بخەرە ئەو لاوە. ئەگەر یەکێك کەمێك سەبری هەبێ هەمیشە دەتوانێ چاوەڕوانی ئەوەبێ کە هیوای لێتێگەیشتن هێشتا لەگۆڕێدایە.(بەدەنگێکی گریاناویەوە.) بەڵام لەوە ناخۆشتر هەیە.

بۆرکمان (بە حەماسەوە).
هیچ شتێك لەوە ناخۆشتر نییە!

فۆڵداڵ
با، یۆن گابریێل، هەیە. هەر ئێستا پێش ئەوەی بێم بۆ ئێرە دیمەنێکی شانۆ ئاسایی لە ماڵەوە ڕویدا.

بۆرکمان
چۆن؟ بۆچی؟

فۆڵداڵ (هەناسەیەك دەداتەوە).
ئەوان لە ماڵەوە ـ بە چاوێکی سووکەوە سەیرم دەکەن.

بۆرکمان (هەڵدەستێتە سەرپێ).
بە چاوێکی سووکەوە سەیرتدەکەن .!

فۆڵداڵ (چاوەکانی دەسرێت).
دەمێکە هەستم بەوەکردووە. بەڵام ئەمڕۆ بە تەواوەتی بۆم دەرکەوت.

بۆرکمان (کەمێك بێ دەنگ دەبێ).
تۆ شتێکی خراپت کرد کە ژن هێنانت هەڵبژارد.

فۆڵداڵ
بۆ من هەتا ڕادەیەك هیچ ئیختیاری هەڵبژاردنم نەبوو. لەگەڵ ئەوەشدا کە یەکێك کە وتە ساڵەوە حەزدەکات ژن بهێنێ. منیش ئەوسا نابووت ببووم و هیچم نەمابوو.

بۆرکمان (لە تووڕەیدا لەجێگەی خۆی هەڵ دەبەزێتەوە).
ئەمە گوایە سکاڵاکردنە لە دەست من؟ سەرزەنشت کردنە .!

فۆڵداڵ(بەترسەوە).
نا، بۆ خاتری خوا، یۆن گابریێل .!

بۆرکمان
با، تۆ بیر لە تەواوی ئەو بەدبەختییە دەکەیتەوە کە بەسەر بانقەکە دا هات .!

فۆڵداڵ(بەدڵدانەوەوە).
بەڵام خوا ئاگادارە -! من لەو مەسەلەیەدا خەتای تۆ ناگرم!

بۆرکمان (بە بۆڵەبۆڵەوە، دادەنیشێتەوە).
ئێ، زۆر چاکە.

فۆڵداڵ
بابزانیت تۆ نابێ لەو باوەڕەدابیت کە من عوزرخوایی بۆ ژنەکەم دەهێنمەوە. ڕاستە، ئەو بەسەزمانە ئەوەندە خوێندەواری نییە. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا کەسێکی باشە. ـ نەخێر، منداڵەکانن، منداڵەکان ـ

بۆرکمان
دەبێ.

فۆڵداڵ
چونکە منداڵەکان، - ئەوان زۆر ڕۆشنبیرترن، ئەوان. ئینجا داواکاری زیاتریشیان لە ژیاندا هەیە.

بۆرکمان (بە لاری نەبوون لە ڕاکەیەوە سەیری دەکات).
ئینجا هەر لەبەر ئەوەیە کە منداڵەکان هێندە بەچاوی سووکەوە سەیرت دەکەن، ویلهێلم؟

فۆڵداڵ (شانەکانی هەڵدەتەکێنێ).
وەك دەبینیت، من هیچ پلەوپایەیەکم لە ژیانی ئیشکردنم دا بەدەست نەهێناوە. دەبێ دان بەوەدا بنرێ ـ

بۆرکمان (لێی نزیك دەبێتەوە و دەست دەخاتە سەر قۆڵی).
ئەی ئەوان نازانن کە تۆ لە ڕۆژانی لاوێتیدا خەمنامەیەکی شانۆیت نووسیوە؟

فۆڵداڵ
با، بێگومان ئەوان ئەوە دەزانن. بەڵام ئەوە کاریگەرییەکی ئەوتۆی لەسەریان نیە.

بۆرکمان
کەواتە ئەوان تێناگەن. چوونکە خەمنامە شانۆییەکەی تۆ شتێکی چاکە. ئەمە ڕای تەواو و جێگیری منە لەو بارەیەوە.

فۆڵداڵ (بە ڕوونکردنەوەوە).
بەڵێ، یۆن گابریێل، پێت وانییە [توخوا] ئەوە شتێکی زۆر باش بێ؟ هەر بۆ خوا، کە من بۆ تانها جارێك توانیم شتێکی وا دابنێم ـ (بە گەرم وگوڕییەوە دەست دەکات بەکردنەوەی فایلەکە و هەڵدانەوەی پەڕەکانی.) سەیرکە! ئێستا من شتتێکت پیشان دەدەم کە گۆڕیومە.

بۆرکمان
هێناوتە لەگەڵ خۆت؟

فۆڵداڵ
بەڵێ، لەگەڵ خۆم هێناومە. زۆر دەمێك لەمەو بەر بۆم خوێندویتەوە. بیرمکردەوە لەوانەیە خەم ڕەوێنبێ بۆت گوێ لە بەشێك یان دوانی بگریت ـ

بۆرکمان (بە ڕەتکردنەوە، هەڵدەسێتە سەرپێ).
نا، نا، لێی گەڕێ بۆ جارێکی تر.

فۆڵداڵ
ئێ، ئێ، خۆت چۆنت پێ باشە وا.

(بۆرکمان دەست دەکاتەوە بە هات و چۆ لە ژوورەکەدا. فۆلداڵ دووبارە دەقەکەی دەخاتەوە ناوفایلەکەوە.)

بۆرکمان (لەبەردەمیدا دەوەستێ).
تۆ لەوەدا ڕاست دەکەیت کە تازە وتت، - ئەوەی کە تۆ هیچ پلەو پایەیەکت لە بواری ئیشکردنتدا ڕۆنەناوە. بەڵام من بەڵێنی ئەوەت پێ دەدەم، ویلهێلم، کە جارێك لە جاران کاتی قەرەبووکردنەوەم هات .

فۆلداڵ(دەیەوێت هەستێتە سەرپێ).
ئۆ، سوپاس بۆ تۆ!

بۆرکمان (بەدەست ڕاوەشانەوە).
دانیشە جارێ.(هیواش هیواش تووڕە دەبێت) کاتێك کاتی قەرەبووکردنەوەم هات .. کاتێك ئەوان دەبینن کە ناتوانن دەستبەرداری من بن .. کاتێك ئەوان دێنە سەرەوە بۆ ئەم هۆڵە بۆ لام و کوڕنووش دەبەن بۆ خاچ و لێم دەپاڕێنەوە هەتا دووبارە جڵەوی بانق بگرمەوە دەست !. ئەو بانقە نوێیەی، دایانمەزراندووە و . بۆیان نابرێت بەڕێوە . (لەتەنیشت مێزی لەسەر نووسینەکەوە ڕادەوەستێ پێش ئەوەی بەسنگی خۆیدا بکێشێ.) ئالێرەدا دوەستم و پێشوازیان لێ دەکەم! ئینجا ئەوسا لە سەرانسەری وڵاتدا دەبیسترێتەوە و پرسیاردەکرێ کە یۆن گابریێل بۆرکمان چ مەرجێکی داناوە بۆ ئەوەی کە . (لەپڕێکدا دەوستێ و لە فۆلداڵ دەڕوانێ.) تۆ زۆر بە گومانەوە سەیرم دەکەیت! لەوباوەڕەدانیت کە ئەوان بێن؟ کە ئەوان دەبێ، دەبێ، دەبێ جارێك لە جاران هەر بێن بۆ لام؟ تۆ لەو باوەڕەدا نیت؟

فۆلداڵ
با یۆن گابریێل، خوا ئاگای لێیە من لەو باوەڕەدام.

بۆرکمان(دووبارە لەسەر قەنەفەکە دادەنیشێتەوە).
من باوەڕێکی زۆر پتەوم بەوە هەیە. دەزانم بە دڵنیاییەکی تەواوەوە .کە ئەوان دێن. . ئەگەر بهاتایە و ئەو دڵنیاییەم نەبوایە، - ئەوا زۆر دەمێکبوو فیشەکێکم نابوو بەسەری خۆمەوە.

فۆلداڵ (بەترسەوە).
نا، بۆ خاتری خوا .!

بۆرکمان (بەهەست بە سەرکەوتنەوە).
بەڵام دێن! هەر دێن! ئاگات لێبێ! هەموو ڕۆژێك، هەموو کاتژمێرێك من لێرە چاوەڕوانیانم . تۆ دەم بینیت چەند ئامەدەم بۆ پێشوازی لێکردنیان.

فۆلداڵ (بەهەناسە ساردییەوە).
بەس هەر زووبهاتنایە.

بۆرکمان (نائارامانە).
بەڵێ، کات دەڕوات؛ ساڵ لەخۆیەوە دەڕوات؛ ژیان، . ئۆ نەخێر. ناوێرم بیر لەوە بکەمەوە! (تەماشای دەکات) دەزانیت من لەم کاتەدا چۆن هەست بە خۆم دەکەم؟

فۆلداڵ
چۆن؟

بۆرکمان

وەك ناپلیۆنێك کە هەر لە یەکەم جەنگیدا پێکابێتیان و توشی شەلەل بوویێت.

فۆڵداڵ (دەست دەخاتە سەر فایلەکەی).
 منیش ئەو هەستە دەزانم چۆنە

بۆرکمان
ئا بەڵێ، ئەوەی تۆ بەهایەکی کەمتری هەیە.

فۆڵداڵ (بە ڕەوان بێژییەوە).
 یۆن گابریێل، دنیای بچکۆلانەی شیعرم بەهایەکی گەورەی بۆ من هەیە.

بۆرکمان (بەتوندی).
 بەڵێ، بەڵام من، کە دەمتوانی میلیونەها بئافرێنم! هەموو کارخانەکانی کانزا دەرهێنان، کە من دەمویست بیانخەمە ژێر دەسەلاتی خۆمەوە! کانگە لە بن نەهاتووەکان! تاڤگەکان! جێگەکانی بەرد بڕین! ڕێگای بازرگانی و ڕێگای کەشتیوانی تەواوی ئەو دنیا فراوانەی دەرەوە. هەمووی، هەمووی من بەتەنیا دەبوایە بم خستایەتە گەڕ!

فۆڵداڵ
بەڵێ، باش دەزانم. ئەوە شتێك نەبوو تۆ لێی بگەڕێیتە دواوە.

بۆرکمان (دەستەکانی لەیەکتری دەخشێنێ).
 ئینجا دەبێت من لێرە وەك باڵندەیەکی گەورەی خراپ بریندارکرا و لێ بکەوم و سەیربکەم کە چۆن ئەوانی تر دێن و پێش من دەکەون و بەش بە بەشیم لێ دەبەن.

فۆڵداڵ
بۆ منیش هەر هەمان شتە.

بۆرکمان (بێ ئەوەی تەماشای بکات).
 بیری لێبکەرەوە. من زۆر لە ئامانجەوە نزیك بووم. تەنها هەشت ڕۆژ ماوەیان بداماﯾەتێ بیری لێ بکەمەوە. هەموو ڕەهنەکان وەردەگیرانەوە. هەموو ئەو بەهایانەی کە من بەدەستێکی ئازایانە بەکارم هێنابوون، دووبارە دەخرانەوە جێگەی خۆیان، هەروەك چۆن بوون ئاوها. ئەو کۆمپانیا هاوبەشە گەورە سەر سوڕهێنەرانەش، کاتی خۆی وەك ئەوەی بەتاڵە موویەکەوە هەڵواسرابن هەرئاوها دەستیان پێکرد. هیچ کەسێك نە دەبوو فلسێکی سووری لەکیس چێ.

فۆڵداڵ
بەڵێ، خوای گەورە. تۆ کە هێجگار نزیك بوویت.

بۆرکمان (بە تووڕە بوونێکی هەناسە سواربووانەوە.)
ئینجا ئەو ناپاکییەم لێکرا! ڕێك لە ناوەڕاستی ئەوکاتەدا کە مەسەلەکان خەریکبوون یەکلا دەبوونەوە! (تەماشای دەکات) تۆ دەزانیت خراپترین تاوان چیە لە لای من کە مرۆڤێك پێی هەڵدەستێ؟

فۆڵداڵ
نەخێر، چییە؟

بۆرکمان

کوشتن نییە. چەتەیی و بە شەو شوێن بڕین نییە. هەتا شایەتی درۆش نییە. چوونکە ئەم جۆرە شتانە، زیاتر کەسێك پێیان هەڵدەسێ دژی خەڵکێك کە ئەو کەسە ڕقی لێیاندەبێتەوە، یان کەسێك کە بەلایەوە گرنگ نییە و گوێ بە هیچ نادات.

فۆڵداڵ
بەڵام یۆن گابرێیل، خراپترین تاوان چییە؟

بۆرکمان (بە توندی).
خراپترین تاوان خراپ بەکارهێنانی متمانەی هاوڕێیەکە لە لایان هاوڕێیەکی ترەوە.

فۆڵداڵ (کەمێك بە پارێزەوە).
بەڵێ، بەڵام گوێ بگرە ـ

بۆرکمان (بە هەڵچوونەوە).
تۆ دەتەوێ چی بڵێیت. من لە تۆدا دەی بینم. بەڵام بێ سوودە. ئەو خەڵکەی سەنەد وکۆمپیالەیان هەبوو لە بانقدا، دە بوایە هەموو شتەکانی خۆیان بۆ بگەڕاندرایەتەوە. بچووکترین شت!. نەخێر، جەناب، ـ خراپترین تاوان کە کەسێك بیکات، بەد بەکارهێنانی نامەی هاوڕێیەکێتی، پیشاندانی ئەو نامەیەیە بە هەموو دنیا، لەکاتێکدا کە متمانەی لەلامانەوەی ئەو نامەیە هەر بە تاقەکەسێك کراوە، لە بەینی دووکەسدا، هەر وەك چرپەیەك لە ژوورێکی بەتاڵ و تاریك و داخراودا. ئەو پیاوەی کە دەتوانێ دەستی بەو جۆرە کەرەستانە بگات، بە خوڕەوشتی ساختەکاری تەواو ژەهراوی بووە و دوچاری دەردە تاعون بووە.
من هاوڕێیەکی لەو بابەتەم هەبوو. - ئەوەش ئەو بوو کە منی تێکشکاند.

فۆڵداڵ
من باش دەزانم تۆ مەبەستت کێیە.

بۆرکمان
هیچ نهێنییەك نیە لەژیانمدا کە من نەموێرابێ بەکراوەیی بیخەمە بەردەمی ئەو. بەڵام هەر کە فرسەتی بۆهەڵکەوت، ئەو ڕووی ئەو چەکەی تێکردم کە من خۆم دابوومە دەستی.

فۆڵداڵ
من هەرگیز تێنەگەیشتم بۆچی ئەو۔ بەڵێ، تاڕادەیەکی زۆر ئەوسا قسە لەو بارەیەوە هەبوو.

بۆرکمان
لەبارەی چییەوە قسەدەکرا؟ بیڵێ. من هیچ نازانم. چوونکە من یەکسەر چوومە ناو۔ چوومە ناوو لێدابڕانەوە. خەڵك باسی چیان دەکرد، ویلهێلم؟

فۆڵداڵ
دەوترا کە تۆ دەبوایە وەزیربوویتایە.

بۆرکمان
داوام لێکرا. بەڵام من ڕەتم کردەوە.

فۆڵداڵ
کەواتە ئەو ڕێگرنەبوو.

بۆركمان
نا نەخێر؛ لەبەر ئەوە نەبوو کە ئەو ناپاکی لەگەڵ کردم.

فۆڵداڵ
بەڵێ، بەڕاستی لەوە تێناگەم .

بۆركمان
حەزدەکەم پێت بڵێم، ویلهێلم.

فۆڵداڵ
ئێ؟

بۆركمان
ئەوە . مەسەلەی ئافرەتێك بوو.

فۆڵداڵ
مەسەلەی ئافرەتێك؟ نابێ، یۆن گابریێل .؟

بۆركمان (بەقسەپێ بڕینەوە).
بەڵێ، بەڵێ، بەڵێ . چیدی ئێمە لەبارەی ئەو داستانە کۆنە گێلانەوە قسەناکەین. . تازە، نەمن بووم بە وەزیرو نە ئەویش.

فۆڵداڵ
بەڵام ئەو بەرزبووەوە بۆ ئاسمان.

بۆركمان
منیش چووم بەناخی ئەرزدا

فۆڵداڵ
ئۆ، شانۆنامەیەکی خەمنامەی سامناکە .

بۆركمان (سەری بۆ دەلەقێنێ).
من کە بیری لێ دەکەمەوە، پێموایە هەروەك خەمنامە شانۆییەکەی تۆ سامناکە.

فۆڵداڵ (بە شەمەزارییەوە).
بەڵێ، لانیکەم وەك ئەو سامناکە.

بۆركمان (هێمن پێدەکەنێ).
بەڵام ئەگەر لە لایەکی ترەوە سەیری بکەیت، ئەوە بەڕاستی چەشنە کۆمێدیایەکیشە.

فۆڵداڵ
کۆمێدیایەك؟ ئائەمە؟

بۆركمان

بەڵێ بەو شێوەیەی کە ئێستا بواری برەوسەندنی هەیە. چوونکە تۆ ئێستا هەر گوێم لێبگرە.

فۆڵداڵ
ئێ؟

بۆرکمان
ئا، تۆ کەهاتی بۆ ئێرە فریدات نەبینی.

فۆڵداڵ
نەخێر

بۆرکمان
ئێستا کە ئێمە هەردووکمان لێرە دانێشتووین، فریدا لەوێ لەلای ئەو کەسەی کە ناپاکی لەگەڵ کردم و نابووتی کردم دانێشتووە و مۆسیقای خەڵك هێنانە جۆش و سەما دەژەنێ.

فۆڵداڵ
من هیچ ئاگا و خەبەرم لەوە نییە.

بۆرکمان
بەڵێ، ئەو نۆتەکانی لەگەڵ خۆی بردوو لەلای منەوە چوو - چوو بۆ ماڵی جەنابی پایەدار.

فۆڵداڵ (بە عوزرهێنانەوە).
بەڵێ، بەڵێ، منداڵی نەگبەت.

بۆرکمان
ئینجا بزانم دەتوانیت هەڵی بێنییت، - لە نێویاندا، ئەو مۆسیقا بۆکێ دەژەنێ؟

فۆڵداڵ
ئێ؟

بۆرکمان
بۆ کوڕەکەم.

فۆڵداڵ
چی!

بۆرکمان
بەڵێ، ویلهێلم، تۆ پێت چۆنە؟ کوڕەکەم ئەم ئێوارەیە لەوێ لە ڕیزی سەماکاراندایە. ئایا ئەوە کۆمێدیانیە، ئەوەی من دەیڵێم؟

فۆڵداڵ
بەڵی، بەڵام بەدڵنیاییەوە ئەو ئەوە نازانێت.

بۆرکمان
چی نازانێت؟

فۆڵداڵ
ئەو بەدڵنیاییەوە نازانێت کە ـ ئەمە ـ چۆنە ئەو ئێ -

بۆرکمان
تۆ دەتوانیت ناوی بهێنیت. من باش بەرگەی ئەوە دەگرم کە گوێم لەناوی ئەو بێت.

فۆڵداڵ
من دڵنیام لەوەی کە کوڕەکەت لە پەیوەندی شتەکان بەیەکترییەوە نازانێت، یۆن گابریێل!.

بۆرکمان (مۆن، دادەنیشێ و بە مێزەکەدا دەکێشێ).
دڵنیام ئەو دەزانێ ـ هەرچۆن دڵنیام لەوەی کە من ئێستا لێرەدا دانیشتووم.

فۆڵداڵ
بەڵام تۆ هەر بیری لێبکەرەوە کە ئەو هەوڵی پەیوەندی کردنی بەوماڵەوە داوە!

بۆرکمان (سەربادەدات).
کوڕەکەم تەماشای شتەکان بە هەمان چاوەوە ناکات وەك من تەماشایان دەکەم. دەتوانم سوێند بخۆم کە ئەو لایانگیری دووژمنەکانی منە! ئەو لەسەرخۆ پێیوایە، وەکو ئێوە، کە پارێزەر هینکێل تەنها تاوانی بەنەفرەت بووی خۆیکرد کاتێك چوو خیانەتی لێکردم.

فۆڵداڵ
بەڵام، ئەزیزم، کێ ئەو مەسەلەیەی بۆ ئەو ڕوونکردۆتەوە؟

بۆرکمان
کێ؟ تۆ بیرت چۆتەوە کێ پەروەردەی کردووە؟ یەکەم پووری ـ ئەوکات کە ئەو تەمەنی شەش ـ حەوت ساڵان بووە! پاش ئەویش ـ دایکی!

فۆڵداڵ
من لەوباوەڕەدام تۆ لەمەدا ناهەقییان لێ دەکەیت.

بۆرکمان (بەتووڕەییەوە).
من هەرگیز ناهەقی لە کەس ناکەم! ئەوان هەردووکیان ئەویان دژی من هانداوە، خۆ گوێت لێیە!

فۆڵداڵ (بە هێواشی).
بەڵێ، بەڵێ، بەڵێ ، کەواتە ئەوە ڕاستە.

بۆرکمان(بە ڕقەوە).

ئاخ، ئافرەتان! ژیانمان لێ خراپ و دژوار دەکەن! تەواوی چارەنووسمان . تەواوی سەرکەوتنمان تێک دەدەن.

فۆلدال
هەموویان نا!

بۆرکمان
ئاوها؟ دە یەکێکم پێبڵێ تەنیا یەکێك کە بەکەڵك بێت!

فۆلدال
نەخێر، بابەتەکە خۆی ئەوەیە. ئەو ژمارەکەمەی من دەیان ناسم، کەڵکیان نییە.

بۆرکمان (بە تەنزەوە).
بەڵێ، ئیتر چ سوودێکی هەیە! کە ئەو جۆرە ئافرەتانە هەبن، -کە کەس نەیان ناسێ!

فۆلدال(بەگەرمییەوە).
با، یۆن گابریێل، سوودی هەیە. بیر کردنەوە لەوەی کە لە دەرەوە، لە دەوروبەرماندا، دوور لێرەوە، ئەو ئافرەتە حەقیقیە بوونی هەیە، ئەوە بەختەوەری و نیعمەتێکی زۆرە.

بۆرکمان (بێ ئارامانە لەسەرقەنەفەکە جێگەکەی دەگوێزێتەوە).
ئێ، واز لەم قسە شاعیرانەیە بهێنە!

فۆلدال (قووڵ بە هەستبریندار بوونەوە تەماشای دەکات).
تۆبە پیرۆزترین باوەڕی من دەڵێیت قسەی شاعیرانە!

بۆرکمان (توند)
بەڵێ، دەیڵێم! خەتاکە ئا لێرەدایە کە تۆ هەرگیز لە دنیادا بەرەو پێشەوە نەچوویت. ئەگەر تۆ لەم جۆرە شتانە بگەڕێیت، ئەوا من هێشتا دەتوانم یارمەتی هەڵسانەوەت بدەم. یارمەتی هەڵکشانت بدەم بەرەو ئاسمان.

فۆلدال (لەکاتێکدا کە لەناخەوە قووڵپ دەدات).
ها، تۆ ناتوانیت.

بۆرکمان
من دەتوانم، کاتێك کە دووبارە دەسەڵات دەگرمەوە دەست.

فۆلدال
بەڵام بێگومان ئەوە هێجگار زۆری پێدەچێ.

بۆرکمان (بە توندی).
تۆ لەوانەیە پێتوابێت کە ئەو کاتە هەرگیز نایەت؟ وەڵامم بدەرەوە!

فۆلدال
من نازانم چیت وەڵام بدەمەوە.

بۆرکمان (هەڵدەسێتە سەرپێ. سارد و لووت بەرزانە، دەستی بەرەو دەرگاکە ڕادەکێشێ).
کەواتە ئیتر من هیچ ئیشم بە تۆ نییە.

فۆڵداڵ (لەسەر کورسیەکە هەڵدەسێتە سەرپێ).
ئیشت پێم نییە -!

بۆرکمان
کاتێك تۆ لەو باوەڕەدانیت کە چارەنووسی من بگەڕێتەوە .

فۆڵداڵ
بەڵام من ناتوانم لەوباوەڕەدانەبم چوونکە دژ بە هەموو ژیرییەکە! کە تۆ دەبێت قەرەبوو بکرێیتەوە .

بۆرکمان
بەردەوام بە! بەردەوام بە!

فۆڵداڵ
باشە من دواتاقیکردنەوەی ئامادەییم نەداوە؛ بەڵام لە ڕۆژانی ژیانمدا زۆر زۆرم خوێندۆتەوە .

بۆرکمان(خێرا).
تۆ پێتوایە، مەحاڵە؟

فۆڵداڵ
هیچ بڕیارێکی یاسایی بۆ ئەو جۆرە شتانە نییە.

بۆرکمان
بۆ مرۆڤە دەراوێتەکان[31] بڕیاری یاسایی پێویست ناکات.

فۆڵداڵ
یاسا ئەو جۆرە ڕەچاوکردنانە نازانێ.

بۆرکمان (توند و بڕیاردەرانە).
تۆ شاعیر نیت، ویلهێلم.

فۆڵداڵ (لەخۆوە دەستەکانی دەکرێنەوە).
ئەوە بەڕاستی وا دەڵێیت؟

بۆرکمان(بەگوێ پێنەدانەوە بێ ئەوەی وەڵام بداتەوە).
ئێمە کاتی یەکتری بە فیڕۆدەدەین. باشتر وایە کە تۆ جارێکی تر نەیەیت بۆ ئێرە.

فۆڵداڵ
دەتەوێت منیش بەجێت بهێڵم؟

---

[31] دەراوێتە: إستثناء

بۆرکمان (بێ ئەوەی تەماشای بکات).
ئیتر هیچ پێویستیم بە تۆ نەماوە.

فۆڵداڵ (لەسەرخۆ، فایلەکەی هەڵدەگرێت).
نەخێر، نەخێر، نەخێر؛ لەوانەیە وابێت.

بۆرکمان
تۆ هەموو کاتێك درۆت لەگەڵدا کردووم.

فۆڵداڵ(سەر ڕادەوەشێنێ).
یۆن گابریێل، من هەرگیز درۆم نەکردووە.

بۆرکمان
تۆ لێرە دانەدەنیشتی وهیوا و بڕوا و متمانەی درۆزنانەت بۆ هەڵدەبەستم؟

فۆڵداڵ
ئەوە درۆ نەبوو تا ئەو کاتەی تۆ باوەڕت بە قسەکانم بوو. تا ئەو کاتەی تۆ باوەڕت بە من هەبوو، تا ئەو کاتەی منیش باوەرم پێت هەبوو.

بۆرکمان
کەواتە ئێمە دوولایەنە ناپاکیمان لەیەکتری کردووە. و ڕەنگە ئێمە هەردووکمان، ناپاکیشمان لە خۆمان کردبێ.

فۆڵداڵ
بەڵام هەر بەو بۆنەیەوە ئایە ئەوە هاوڕێیەتی نییە، یۆن گابریێل؟

بۆرکمان (بە پێکەنینێکی تاڵەوە).
با، ناپاکی کردن، هاوڕێیەتییە. تۆ ڕاست دەکەیت. من جارێك لەمەوبەر ئەوەم تاقیکردووەتەوە.

فۆڵداڵ (تەماشای دەکات).
هیچ شاعیرنیت. تۆ زۆر دڵڕەقانە توانیت ئەوە بە من بڵێیت.

بۆرکمان (بە دەنگێکی نەرمترانە).
ئێستا ئیتر خۆ من لەو بوارەدا پسپۆڕنیم.

فۆڵداڵ
لەوانەیە زیاتربیت لەچاو ئەوەی کە خۆت دەیزانیت.

بۆرکمان
من؟

فۆڵداڵ(لەسەرخۆ).

بەڵێ، تۆ. چوونکە من خۆم بەگومان بووم ـ جارێك لە جاران، بابزانیت. گومانێکی سامناك ـ کە من ژیانی خۆم لە پێناوی خەیاڵێکی ئەفسوناوی نادروستدا تێکشکاند.

بۆرکمان
کاتێك تۆ خۆت ئەو گوومانەت هەبووە، واتە تۆ لەسەر دووپێی لاواز و لەق وەستاویت.

فۆڵداڵ
بۆیە وام دەزانی، هاتنم بۆ ئێرە و پاڵدانەوەم بە تۆوە بۆ خۆ ڕاگیرکردنم، مایەی دڵدانەوەیەکی زۆر و دەوڵەمەندیم بوو. (شەپقەکەی دادەگرێت) ـ بەڵام ئێستا تۆ بۆ من وەك بیگانەیەك وایت.

بۆرکمان
هەر وەها تۆش بۆ من.

فۆڵداڵ
شەوباش، یۆن گابریێل.

بۆرکمان
شەوباش، ویلهێلم.

(فۆڵداڵ لەلای چەپەوە دەچێتە دەرەوە.)
(بۆرکمان ماوەیەك ڕادەوەستێ و لە دەرگا داخراوەکەی بەرامبەری دەڕوانێ؛ جوڵەیەك دەکات وەك ئەوەی بیەوێ فۆڵداڵ بانگ بکات بگەڕێتەوە، بەڵام بیردەکاتەوە و دەستی دەخاتە پشتیەوە و دەست دەکات بە پیاسەکردن بەناو ژوورەکەدا. پاشان لە تەنیشت مێزی بەردەمی قەنەفەکەدا دەوەستێ و چراکە دەکوژێنێتەوە. هۆڵەکە نیوە تاریك دادێ.)
(پاش کەمێك لە دەرگاکەی دواوەی لای چەپ دەدرێ.)

بۆرکمان (لەتەنیشت مێزەکەوە، ڕادەچڵەکێ؛ ئاوڕدەداتەوە و بەدەنگێکی بەرز دەپرسێ).
کێیە لەدەرگا دەدات؟ (هیچ وەڵام نیە؛ دووبارە لە دەرگا دەدرێتەوە.)

بۆرکمان (هەر لەجێی خۆی وەستاوە).
کێیە ئەوە؟ وەرە ژوورەوە!
(ئێلە ڕێنتهایم مۆمێکی داگیرساوی بەدەستەوەیە و لە دەرگاکەوە دێتە ژوورەوە. هەمان جلە ڕەشەکانی پێشووی لەبەردایە و پاڵتۆکەی داوە بەسەر شانیدا.)

بۆرکمان (بە حەپەسانەوە سەیری دەکات).
کێیە ئەوە؟ چیتان لێم دەوێت!

ئێلە ڕێنتهایم (دەرگاکە لەدوای خۆیەوە دادەخات و نزیکتر دەبێتەوە).
منم ، بۆرکمان (مۆمەکە لەسەر پیانۆکە دادەنێ و هەر لەوێشدا دەوەستێ.)

بۆركمان (وەك ئەوەی تاسابێ وا ڕاوەستاوە، واق وڕماوانە تەماشایدەكات و بەدەنگێكی گوێ لێبوانە دەچرپێنێ)
ئەوە ـ ئەوە ئێلە یە؟ ئەوە ئێلە ڕێنتهایمە؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ. ـ ئەوە ئێلە كەی " خۆتە" ، ـ هەر وەك كاتی خۆی بانگت دەكردم.
ئەوسا. ساڵانێكی زۆر زۆر لەمەوبەر.

بۆركمان (هەر بەهەمان دەنگ و چرپەوە).
بەڵێ. ئەوە تۆی، ئێلە، ئێستا دەتبینم.

ئێلە ڕێنتهایم
دەمناسیتەوە؟

بۆركمان
بەڵێ، ئێستا خەریكە .

ئێلە ڕێنتهایم
ساڵەكان سەخت و پایزی بوون لە گەڵم، بۆركمان. بە ڕای تۆ وانیە؟

بۆركمان (بە زۆر لە خۆكردنەوە).
تۆ هەندێك گۆڕاوی. وەك كە یەكەمجار هەستی پێدەكرێت .

ئێلە ڕێنتهایم
ئێستا قژە ڕەشە لوولە بەسەر شان و مل شۆربووەكەم نە ماوە. ئەو قژەی كە تۆ جارێك لە جاران دەستت پێدا دەهێنا و لە پەنجەكانتەوە دەئاڵان.

بۆركمان (بەخێرایی).
ڕاستە! دەی بینم، ئێلە. تۆ شێوازی قژ ڕێكخسنت گۆڕیوە.

ئێلە ڕێنتهایم (بە زەردەخەنەیەكی خەمناكانەوە).
ئاوها. كەواتە ئەوە خەتای شێوازی قژ ڕێكخستنەكەمە.

بۆركمان(دەیەوێ بابەتەكە بگۆڕێ).
نەمدەزانی تۆ لێرە لەم ناوەیت.

ئێلە ڕێنتهایم
منیش تازە هاتووم.

بۆركمان
بۆ ئێستا، - بەم زستانە، هاتوویت بۆ ئێرە؟

ئێلە ڕێنتهایم
دوایی دەزانیت بۆ هاتووم.

بۆركمان

هیچت له من دەوێ؟

ئێله ڕێنتهایم
له تۆش. بەڵام ئەگەر قسه لەو بارەیەوه بکەین، ئەوا من دەبێ زۆر بگەڕێمەوه بۆ دواوەو لەوێوه دەست پێبکەم.

بۆرکمان
به دڵنیاییەوه تۆ ماندوویت.

ئێله ڕێنتهایم
بەڵێ، من ماندووم.

بۆرکمان
ناتەوێ {لەوێدا] لەسەر قەنەفەکه - دانیشیت!

ئێله ڕێنتهایم
با، سوپاس. پیویستم به دانیشتنه.
(دەچێ بۆ لای ڕاست و له سەر قەنەفەکه دادەنیشێت. بۆرکمان له تەنیشت مێزەکەوه وەستاوه و دەستی خستۆته پشتییەوه و تەماشای دەکات. بێدەنگییەکی کورت.)

ئێله ڕێنتهایم
بۆرکمان، لەباسکردن نایه که چەند دەمێکه ئێمه هەردووکمان ڕوو به ڕوو یەکترمان نه بینیوه.

بۆرکمان (مۆن).
زۆر، زۆر دەمێکه. ئەو هەموو ناخۆشیه کەوتووەته نێوانمانەوه.

ئێله ڕێنتهایم
تەواوی ژیانی مرۆڤێك کەوتووەته نێوانمان. ژیانی وێرانی مرۆڤێك.

بۆرکمان (به گرژییەوه سەیری دەکات).
وێران!

ئێله ڕێنتهایم
ئا، بێ گومان. بۆ ئێمه هەردووکمان [ژیانێکی] وێران .

بۆرکمان (به دەنگێکی ساردی بازرگانییانەوه).
من هێشتا سەیری ژیانی خۆم وەکو وێرانەیەك ناکەم.

ئێله ڕێنتهایم
ئێ، بەڵام ئەی ژیانی من؟

بۆرکمان
لەوێدا تۆ خۆت خەتاباریت، ئێله.

ئێله ڕێنتهایم (به جوڵانەوەیەکی خێراوه).

تۆ وا دەڵێیت!

بۆرکمان
تۆ زۆر باش دەتوانی بە بێ من بەختەوەر بیت.

ئێلە ڕێنتهایم
لەو باوەڕەدایت؟

بۆرکمان
ئەگەر تۆ خۆت بتویستبایە.

ئێلە ڕێنتهایم (بە تووڕەییەوە).
بەڵێ، من باش دەزانم کە یەکێکی تر ئامادە ڕاوەستابوو پێشوازیم لێ بکات
-

بۆرکمان
بەڵام تۆ ئەوت ڕەتکردەوە .

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، من ئەوم ڕەتکردەوە.

بۆرکمان
جار لە دوای جار تۆ ئەوت ڕەتکردەوە. ساڵ لەدوای ساڵ .

ئێلە ڕێنتهایم (بە تەنزەوە).
مەبەستت ئەوەیە ، [بەو ڕەتکردنەوانە] ساڵ لەدوای ساڵ بەختەوەریم
لە خۆم دوور دەخستەوە؟

بۆرکمان
لەگەڵ ئەوەشدا تۆ زۆر چاك دەتوانی بەختەوەر بیت. ئەوسا منیش ڕزگارم
دەبوو.

ئێلە ڕێنتهایم
تۆ.؟

بۆرکمان
بەڵێ، تۆ ئەوسا منت رزگار دەکرد، ئێلە.

ئێلە ڕێنتهایم
چۆن چۆنی بە بڕوای تۆ؟

بۆرکمان
ئەو لەوباوەڕەدا بوو کە من لەپشت ڕەتکردنەوەکانی تۆ و، - لەپشتی ئەو نەویستنە هەتاهەتاییەکانی تۆوە بووم. تۆڵەی خۆی کردەوە. چوونکە تۆڵەکردنەوە بۆ ئەو ئاسان بوو، - ئەو، کە هەموو نامە ئاشکرا و پڕمتمانە نووسراوەکانی منی لەبەر دەستدا بوون. ئەو ئەو نامانەی بەکارهێنا، - و ئەوەش ئاوای لە من کرد. سەیرکە، ئێلە، ئەوە هەمووی خەتای تۆیە!

ئێلە ڕێنتهایم
تەماشاکە، تەماشاکە، بۆرکمان.کاتێك ئەو مەسەلەیە دێتە پێشەوە، لەوانەیە لە ئاستی تۆدا من خەتابار و قەرزاربم.

بۆرکمان.
وەکو دیارە. من هەموو ئەوشتانەی کە دەبێ سوپاسی تۆی تێدابەکم باش دەزانم. تۆ بوویت کە لە کاتی مەزادکردنەکەدا واتکرد هەتا ئەم مەزرایەیی ئێرە و، هەموو موڵکەکان بکرێن بە ناوتەوە. خانوەکەت تەواو خستە خزمەتی من و - خوشکەکەتەوە. تۆ ئێرهارتت بردە لای خۆت - و بەهەموو شێوەیەک مشووریت خوارد .

ئێلە ڕێنتهایم.
ـ هەتا ئەو کاتەی ڕێگەم پێدرا بوو.

بۆرکمان.
ـ لە خوشکتەوە ڕێگەت پێدرا بوو، بەڵێ. من هەرگیز خۆم تێکەڵاوی ئەو مەسەلانەی ناوماڵ نەکردووە. - دەمەوێ بڵێم، - من دەزانم تۆ لە پێناوی من و خوشکەکەتدا چ قوربانییەکت داوە. بەڵام تۆش لە تواناتدا هەبووە ئەوە بکەیت، ئێلە. دەبێ ئەوەشت لە بیر نەچێ کە ئەوە من بووم تۆم خستە حاڵ و بارێکی واوە بتوانیت ئەوە بکەیت.

ئێلە ڕێنتهایم (بە تووڕەییەوە).
ئالەویا دا تۆ هەڵەیەکی گەورەدەکەیت، بۆرکمان! ئەوە ناخی من بوو، گەرمترین بیر و دڵ لە پێناوی ئێرهارت و. لە پێناوی تۆدا . ئەوە ئەوە بوو کە منی خستە گەڕ!

بۆرکمان (بەقسەپێبڕینەوە).
ئەزیزم، وازبێنە با ئێمە نەچینە نێو هەست و سۆز و ئەو جۆرە شتانەوە. من بێگومان مەبەستم ئەوەیە، کاتێك تۆ بەوشێوەیە مامەڵتکرد وەکو کە کردت، ئەوە من بووم کە ئەو تواناییەم پێ بەخشیت.

ئێلەڕۆینتهایم (بەزەردەخەنەوە).
همم، توانای، توانای .

بۆرکمان (بە هەڵچوونەوە).
بەڵێ، دروست توانای! کاتێك وەشاندنی ئەو گورزە گەورە، یەکلاکەرەوەیە هاتە گۆڕێ، - کاتێك کە من نەمتوانی نە خزم و نە هاوڕێ هیچیان پاشەکەوتبکەم.کاتێك کە دەبووایە من شتێکم بکردایە - وە کردیشم بەرامبەر ئەو میلۆنەهایەی کە لە متمانەی مندا بوون، - ئەو کاتە هەموو ئەوەی کە هی تۆ بوون پاشەکەوتم کردن، هەموو ئەوەی تۆ خاوەنی بویت و هەتبوو، بێگومان من دەمتوانی . وەکو هەموو ئەوەی ئەوانی تر - بیانبەم و قەرزیان بکەم و بەکاریان بهێنم!

ئێلە ڕێنتهایم (سارد و ئارام).
ئەوە هەقیقەتە و ڕاستە، بۆرکمان.

بۆرکمان.
ئەوە وایە. ئینجا لەبەرئەوە، - کاتێك ئەوان هاتن و منیان گرت، - ئەوەی تۆشیان لە ژێرزەمینی بانقەکەدا، هەمووی بە دەست لێ نەدراوی بینی.

ئێلە رێنتهایم (تەماشای دەکات).
من هەندێ جار بیرم لەوە دەکردەوە، باشە بەڕاستی بۆچی ئەوەی منت هەمووی پاشەکەوت کردبوو؟ ئینجا هەر بە تەنها ئەوەیش؟

بۆرکمان
بۆچی؟

ئێلە رێنتهایم
بەڵێ، بۆچی؟ ئەوەم پێبڵێ.

بۆرکمان (ڕەق و تەنزئامێزانە).
لەوانەیە تۆ بیرت لەوەکردبێتەوە کە من ئەوەم لەبەر خاتری ئەوە کردبێ بۆئەوەی، ئەگەر کاتێك شتەکان خراپ کەوتنەوە – ئەوا من شتێکم هەبێ بگەڕێمەوە سەری -؟

ئێلەرینتهایم
ئۆی نەخێر، تۆ، ـ تۆ بێگومان لەو ڕۆژانەدا بیرت لەوە نەکردبووەوە.

بۆرکمان
هەرگیز! من هێندە بێ کۆمەکردن لە سەرکەوتن دڵنیا بووم.

ئێلە رێنتهایم
بەڵێ، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا بۆچی -؟

بۆرکمان (شانەکانی گرژدەکاتەوە).
خوای گەورە، ئێلە - بەبیرهاتنەوەی ئەو هۆکارە، کە بیست ساڵێك کۆنە، هێندە خۆش نییە. تەنها ئەوەم لە بیرە، کە بەتەنیا دەچووم و بەهێمنی لەگەڵ هەموو ئەو چالاکییە گەورانەدا کە دەبوایە لیرە بخرانایەتە گەڕ تێ دەکۆشام ، گەشبینانە دەمتوانی وەکو ناخودایەکی باڵۆنی هەوایی لە شەوە بێخەوەکاندا بیر بکەمەوە. ئینجا چووم باڵۆنێکی زەبەلاحم پڕکرد و، دەمویست بەسەر ئۆقیانوسێکی بێ ئامان و پڕمەترسی دنیادا بکەومە گەشت.

ئێلە رێنتهایم (بە زەردەخەنەوە).
تۆ، کە هەرگیز گومانت لە سەرکەوتن نەبوو؟

بۆرکمان (بە تەحەموول نەمانەوە).
ئێلە، مرۆڤ ئاوهایە. ئەوان بە هەمان شت هەم گومان و هەم باوەڕیان هەیە. (بە بەر خۆیەوە) لەبەر ئەوە بوو کە من نەمدەویست تۆ و ئەوەی تۆش خاوەنی بوویت لە باڵۆنەکەدا لەگەڵما بن.

ئێلە رێنتهایم (بەگرنگی پێدانەوە).

ئاخر من دەپرسم، بۆچی! بڵێ، بۆچی؟

بۆرکمان (بەبێ ئەوەی تەماشای بکات).
لە گەشتێکی وەهادا کەس بەنرخترین شت لەگەڵ خۆیدا نابات.

ئێلە ڕێنتهایم
تۆ بەنرخترین شتت لەگەڵ خۆتدا برد. خودی ژیانی ئایندەت .

بۆرکمان
ژیان هەمیشە ئەو بەنرخترە نیە.

ئێلە ڕێنتهایم (هەناسە سوارانە).
ئەو کاتە بۆ تۆ ئاوها بوو؟

بۆرکمان
پێموایە.

ئێلە ڕێنتهایم
پێتوایە کە من بەنرخترین شت بووم لەلای تۆ؟

بۆرکمان
بەڵێ، شتێك لەو بابەتە.

ئێلە ڕێنتهایم
بەدڵنیاییەوە ماوەیەکی زۆر بەسەر ئەوکاتەدا ڕابردووە کە تۆ ناپاکیت
لەگەڵ کردم و - یەکێکی ترت - یەکێکی ترت کردە هاوەسەری خۆت!

بۆرکمان
دەڵێیت، ناپاکیم لە گەڵ کردیت ؟ بێگومان تۆ باش دەزانیت کە
ڕەچاوکردنی باڵاتر هەبوو، - ئا، ئیتر ڕەچاوکردنی تر، - کە زۆری بۆ هێنام.
بەبێ یارمەتی ئەو من هیچ ڕێگەیەکی ترم نەبوو.

ئێلە ڕێنتهایم (بە خۆگرتنەوە).
کەواتە تۆ لەبەر بەهای باڵاتر. خیانەتت لێکردم.

بۆرکمان
من نەم دەتوانی دەست بەرداری یارمەتی ئەو ببم. ئەو تۆی خستە بری
بەهای یارمەتییەکەی.

ئێلە ڕێنتهایم
تۆش نرخەکەیت دا. هەمووی. بەبێ سەوا و مامەڵە.

بۆرکمان
هیچ بژاردەیەکی ترم نەبوو. من دەبوایە یان بیبەمەوە یان بیدۆڕێنم.

ئێلە ڕێنتهایم (بە دەنگێکی لەرزۆکەوە، تەماشای دەکات).

ئایە ڕاستە ئەوەی تۆ دەی لێیت، کە من ئەوکاتە بۆ تۆ بەنرخترین شت بووم لە دنیادا؟

بۆرکمان
هەم ئەو ساو هەم دوای ئەوەش، - زۆر، زۆر دوای ئەوەش.

ئێلە ڕێنتهایم
ئینجا لەگەڵ ئەوەشدا تۆ منت گۆڕییەوە. مافی خۆشەویستی خۆتت خستە سەواومامەڵەوە لەگەڵ پیاوێکی تردا. خۆشەویستی منت لە پێناوی ـ لە پێناوی پۆستی بەڕێوبەری بەنقدا فرۆشت!

بۆرکمان (داکەوتوو و ڕەشبینانە).
ئێلە، ناچاری زۆری بۆ هێنابووم.

ئێلە ڕێنتهایم (بەتووڕەیی و هەڵلەرزینەوە لەسەر قەنەفەکە هەڵدەستێتە سەرپێ).
تاوانبار!

بۆرکمان (دادەچڵەکێت، بەڵام خۆی دەگرێت).
ئەو وشەیەم لەمەوپێش گوێ لێبووە.

ئێلە ڕێنتهایم
ئۆ، هەرگیز لەو باوەڕەدانەبیت کە من مەبەستم لەو قانون و یاسایانەی وڵات بێ کە تۆ شکاندوتن! یان تۆ ئەو هەموو کۆمپیالەی هاوبەش و بریکاری قەرزکردن، یان من نازانم ناویان چییە، - چۆن بەکارهێناوە. پێتوایە من گوێ بەو شتانە دەدەم! تەنها ڕێگەم پێ بدرایە لە نزیکتەوە بووەستم کاتێك هەموو شتەکان بەسەرتا هەرەسیان هێنا .

بۆرکمان (بە چاوەڕوانیەو).
چۆن، ئێلە؟

ئێلە ڕێنتهایم
باوەڕم پێبکە، بە خۆشحاڵییەوە لەگەڵ تۆ دا دەچوومە ژێر ئەو بارەوە. ئابڕووچوون، داڕووخان، - لە بارکردنی هەموو ئابڕوو چوون و داڕوخانەکاندا یارمەتیم دەدایت .

بۆرکمان
تۆ دەدویست یارمەتیم بدەیت؟ لەتواناتدا هەبوو یارمەتیم بدەیت؟

ئێلە ڕێنتهایم
هەم دەمویست و هەم دەمتوانی ئەوە بکەم. لەبەر ئەوەی ئەوسا من بە تاوانی گەورەی مەترسیداری تۆ ئاشنا نەبووم .

بۆرکمان
کامە! تۆ مەبەستت چییە؟

ئێلە ڕێنتهایم

من مەبەستم ئەو تاوانەیە کە هیچ لێبووردنێکی نییە.

بۆرکمان (بەمۆڕەوە تەماشای دەکات).
تۆ تێکچوویت.

ئێلە ڕێنتهایم (دەچێتە نزیکییەوە).
تۆ تاونباری بەکوشتن! تۆ بە گەورەترین تاوانی کوشتن هەستاوی!

بۆرکمان (بەرەو پیانۆکە دەڕوات).
ئێلە، ئەوە تێکچوویت!

ئێلە ڕێنتهایم
تۆ ژیانی خۆشەویستیت لە ناو مندا کوشت. (لێی نزیکتر دەبێتەوە) دەزانیت ئەوە مانای چی؟ لە ئینجیلدا باسی گوناهێکی ئاڵۆزونادیار کراوە کە هیچ لێبووردنی نییە. من هەرگیز لەمەوبەر نەمدەتوانی تێبگەم ئەو گوناهە چییە. ئێستا تێدەگەم. ئەو گوناهە گەورە بێڕەحمە، . ئەو گوناحەیە کە ژیانی خۆشەویستی لە مرۆڤێکدا بکوژیت.

بۆرکمان
ئینجا تۆ دەڵێی کە من شتی وام کردووە؟

ئێلە ڕێنتهایم
تۆ ئەوت کردووە. بەڕاستی هەرگیز لەمەوبەر نەمدەزانی لەڕاستیدا چیم بەسەر هاتووە هەتا ئەم ئێوارەیە. کاتێك تۆ ناپاکیت لە من کرد و ڕووتکردە جونهیلد . من ئەو مەسەلەیەم وەکو بێ قەرارییەکی ئاساییانە لە لایان تۆوە و پاشکۆیەکی لەخشتەبردنی دڵڕەقانە لە لایان ئەوەوە تەماشادەکرد. لەو باوەڕەدام تاڕادەیەك . سەرەڕای هەمووی کەمێك بەچاوی سووکەوە تەماشام دەکردیت، بەڵام ئێستا دەبینم! تۆ خیانەتت لەو ئافرەتە کرد کە خۆشت دەویست!من، من، من! گرانترینی ئەو شتانەی کە تۆ لەم دنیایەدا ئاشنای بوویت، کەچی ئامادەش بوویت لە بەرخاتری سوود وقازانج وازی لێ بێنیت. تۆ دوو جار خۆت بە کوشتن تاوانبارکردووە! بەکوشتنی ڕۆحی خۆت و، بە کوشتنی ڕۆحی منیش!

بۆرکمان (سارد و خۆ ڕاگرانە).
من چەند چاك دووبارە بەسۆزی بیر و هەستە جڵەو نەگیراوەکەت دەناسمەوە، ئێلە. بۆ تۆ کە بەو شێوەیەی خۆت دەخوازیت هێواش تەماشای مەسەلەکە بکەیت زۆر ڕاستە. تۆ ئافرەتیت. بۆتۆ قەیناکە کە نەزانیت و پەیوەندیت بە هیچ مەسەلەیەکی ترەوە نەبێ لە دنیادا.

ئێلە ڕێنتهایم
نەخێر، ڕاستە پەیوەندیم بە هیچ مەسەلەیەکی ترەوە نیە..

بۆرکمان
تەنها ئەو مەسەلەیە نەبێت کە پەیوەندی بە دڵی خۆتەوە هەیە .

ئێلە ڕێنتهایم
تەنها ئەو مەسەلەیە! تەنها ئەوا! تۆ ڕاستدەکەیت.

بۆرکمان
بەڵام بیرت نەچێ کە من پیاوم. تۆ لە دنیادا بۆ من وەك ئافرەت بەنرخترین شتبوویت. بەڵام دواجار گەر پێویست بکات، ئیتر دەتوانرێت ئافرەتێك بە ئافرەتێکی تر قەرەبووبکرێتەوە .

ئێلە ڕێنتهایم (بە زەردەخەنەیەکەوە تەماشای دەکات).
تۆ بەو تاقیکردنەوەیە هەستای کاتێك جونهیلدت کردە ژنی خۆت؟

بۆرکمان
نەخێر. بەڵام ئەرکەکانم لە ژیاندا یارمەتییاندام ئەوەش بخەمە سەر بارەکەم. من دەمویست هەموو سەرچاوەکانی قوودرەت لەم وڵاتەدا بخەمە ژێر دەستی خۆمەوە. دەمویست چ دەوڵەمەندییەك لە زەوی و چیا ودارستان ودەریاداهەیە بخەمە ژێر دەسەڵاتی خۆم و هەژموونی خودی خۆمەوە و، لەڕێگەی ئەو باڵادەستییەوە دۆخێکی خۆشگووزەرانی بۆ زۆرێك لەوانی دی، هەزاران هەزار ئەوانی دی بخولقێنم.

ئێلە ڕێنتهایم (لە بیرەوەرییەکانیدا نقووم بووە). من بەوە ئاشنام. ئێمە چەندەها ئێوارەی زۆر لەبارەی ئامانجەکانی تۆوە قسەمان دەکرد .

بۆرکمان
بەڵێ، ئێلە، من لەگەڵ تۆدا دەمتوانی قسەبکەم.

ئێلە ڕێنتهایم
من گاڵتەم بە پلانەکانت دەکرد و دەمپرسی دەخوازیت ڕوحی هەرچی زێڕی نووستووە هەموویان بێداربکەیتەوە.

بۆرکمان (سەردەلەقێنێ).
من ئەو قسەیەم لە بیرە. (بەهێواشی.) ڕۆحی هەموو زێڕە نووستووەکان.

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵام تۆ ئەو قسەیەت بە گاڵتە وەرنەدەگرت. دەتوت: بەڵێ، بەڵێ، ئێلە، دروست ئەوەم دەوێ.

بۆرکمان
ئینجا وا بوو، ئەگەر هەر یەکەمجار بمتوانیبایە پێم لە ئاوزەنگ گیرکەم. ئەوەش ئەو کاتە پەیوەندی بەو تاکە پیاوەوە هەبوو. ئەو دەیتوانی ئیشی بەڕێوبەری بانقم بۆ مسۆگەربکات - بەهەرحاڵ من لەلای خۆمەوە -

ئێلە ڕێنتهایم
ڕاستە، بەڵێ! بەهەرحاڵ تۆ لەلای خۆتەوە وازت لەو ئافرەتە هێنا کە خۆشەویستت بوو، - ئینجا تۆش زۆر لەباس نەهاتووانە دووبارە لەلای ئەو ئازیزبوویت.

بۆرکمان
هەستم بە سۆزە دارمێنەرەکەی ئەو بۆ تۆ کرد بوو. دەمزانی کە ئەو هەرگیز بە هیچ مەرجێکی دیکە -

ئێلە ڕێنتهایم
ئینجا تۆش دەستی خۆت وەشاند.

بۆرکمان (بەدەنگی بەرز).
بەڵێ، ئێلە، وامکرد! چوونکە ئارەزووی گەیشتنە دەسەڵات لە ناخمدا بەری پێ نەدەگیرا، دەبینییت! ئینجا دەستم وەشاند. دەبوایە دەست بووە شێنم، ئەویش تا نیوەی ڕێگا بەرەو ئەو بەرزاییە کێشکردوانە یارمەتیدام کە من دەمویست بیانگەمێ. ئینجا پلە بە پلە. ساڵ لە دوای ساڵ من سەردەکەوتم .

ئێلە ڕێنتهایم
منیش وەکو لە ژیانتدا سڕابێتمەوە وابوو.

بۆرکمان
ئینجا ئەویش دووبارە لەبەرخاتری تۆ، ئێلە، لەبەرزاییەوە هەڵیدامە خوارەوە.

ئێلە ڕێنتهایم (دوای بیرکردنەوەیەکی قووڵی بێدەنگ).
بۆرکمان . لەوەدەچێت کە تەواوی پەیوەندی من و تۆ غەزەبی لێ گیرابێت، تۆش لەوباوەڕەدانیت ؟

بۆرکمان (تەماشای دەکات).
غەزەب؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، بۆ تۆ لەوباوەڕەدانیت؟

بۆرکمان (نائارامانە).
با. بەڵام بەڕاستی بۆچی .؟ (بەهەڵچوونەوە.) ئۆ، ئێلە . ئیتر خەریکە نازانم کێ ڕاستە . من یان تۆ؟

ئێلە ڕێنتهایم
تۆ تاوانباری. تۆ تەواوی حەزوئارەزووی مرۆڤانەت لەمندا مراند.

بۆرکمان (بەترسەوە).
وا مەڵێ، ئێلە!

ئێلە ڕێنتهایم
بەلای کەمەوە تەواوی حەزی ئافرەتێکی مرۆڤ. لەوکاتەوەی کە وێنەی تۆ لە مندا دەستی بەکوژانەوەکرد، ئیتر وەکو ئەوەی من ژیانم لەژێر خۆرێکی گیراودا بەسەربەرم. تا ئەوە لەو هەموو ساڵانەدا وایلێهات زیاتر و زیاتر بە من دژبێت.. هەتا لەکۆتاییدا خۆشویستنی هەر مەخلوقێکی زیندو تەواو مەحاڵ بێ. نە مرۆڤ، نە ئاژەڵ یاخود ڕووەك. تەنها بەتاقی تەنیا ئەمە .

بۆرکمان
تاقی تەنیا کامە؟

ئێلە ڕێنتهایم
بێگومان، ئێرهارت.

بۆرکمان
ئێرهارت .؟

ئێلە ڕێنتهایم
ئێرهارت، - ی، کوڕت، بۆرکمان.

بۆرکمان
بەڕاستی ئێرهارت هێندە گەرم چۆتە دڵتەوە؟

ئێلە ڕێنتهایم
ئەی پێتوایە لەبەرچی من ئەوم بردە لای خۆم؟ و ئەوەندەی توانیم لەلای خۆم هێشتمەوە؟ بۆچی؟

بۆرکمان
من وام دەزانی لە بەڕەحمییەوەیە. وەکو هەموو ئەوانی تر.

ئێلە ڕێنتهایم (بە ناخ هەڵچوونێکی زۆرەوە).
بەڕەحمی، بەڕاستە! ها ها! من هەرگیز هیچم لە بەڕەحمی نەزانیوە . لەوکاتەوەی تۆ ناپاکیت لەگەڵ کردم. لەگەڵ ئەوەشدا نەمتوانی. ئەگەر منداڵێکی هەژاری، برسی بهاتایە بەر ناندێنەکەم و لەسەرماندا هەڵبلەرزایە و بگریایە و داوای کەمێك خواردنی بکردایە، دەم هێشت کچە چێشتکەرەکە مشوورێکی بخوات. هیچ پێویستم بەوە نەبوو ئەو منداڵە لەخۆم نزیك بخەمەوە و لەبەر زۆپاکەمدا گەرمی بکەمەوە، خۆشحاڵ بم بەوەی دانیشم سەیری بکەم تا تێردەخوات. من لەسەردەمی گەنجێتیمدا هەرگیز بەم شێوەیە نەبووم؛ باش بیرم دێتەوە! تۆ وات لێکردم کە هەم ناخم و هەم ڕوواڵەتیشم وەك بیابان چۆڵ و ووشك بن.

بۆرکمان
تەنیا بۆ ئێرهارت نەبێ.

ئێلە ڕێنتهایم
نەخێر، بۆ کوڕەکەی تۆ نا. ئەگینا بۆ باقی هەمووی، هەر چی بژی و جووڵەی تێدابێ. تۆ لە بەخت و ئارەزووی من بۆ بوونە دایك و، لە خەم و فرمێسکی دایکایەتیشدا لەژیاندا ناپاکیت لێکردم. لەوانەیە بوێرم بڵێم ئەوە بەهاترین خەسارەتبوو بۆ من.

بۆرکمان
ئێلە، بەڕاستیتە؟

ئێلەڕێنیهایم
کێ دەزانێ؟ لەوانەیە خەم و فرمێسکی دایکایەتی چاکتر بوایە بۆ من. (بە خۆڕاوەشاندنیکی بەهێزەوە.) بەڵام من ئەوکاتە لەگەڵ ئەو زەرەرەدا

هیچم پێنەدەکرا! بۆیە ئێرهارتم بردە لای خۆم. تەواو دروستمکرد. هەموو گەرمی متمانەی دڵی منداڵی ئەوم بۆ خۆم دروستکرد. هەتا.. ئۆهـ !

بۆرکمان
هەتا چی؟

ئیلەڕێنتهایم
هەتا دایکی، - مەبەستم دایکی ڕاستەقینەی، دووبارە لێی سەندمەوە.

بۆرکمان
ئەو هەردەبوایە بهاتەیە بۆ شار و تۆی بەجێ بهێشتایە.

ئێلە ڕێنتهایم (دەستەکانی رادەوەشێنێ). بەڵی، بەڵام من بەرگەی بەجێهێشتن ناگرم، بۆرکمان! بەرگەی چۆڵ و هۆڵی ناگرم بەرگەی لەکیسچوونی دڵی کوڕەکەی تۆ ناگرم1

بۆرکمان (بە چاومۆڕکردنێکەوە).
 همم، - بەدڵنیاییەوە تۆ ئێرهارتت لەکیس نە چووە، ئێلە. کەس وا بە ئاسانی، لەبەرخاتری کەسێکی وەك ئەوەی نێو هۆلەکەی خوارەوە، دڵ لە کیسی خۆی نادات -

ئێلە ڕێنتهایم
من ئێرهارتم لەکیس چوو. و دووبارە دایکی دڵی ئەوەی بۆ خۆی بردەوە. ئەوە بەو نامانەدا لێم ڕوونە کە جاروبار ئێرهارت بۆمیان دەنووسێ.

بۆرکمان
 تۆ هاتووی بۆئەوەی ئێرهارت لەگەڵ خۆت بەرێتەوە بۆ ماڵەوە؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، بەهەرحاڵ ئەگەر ئەوە بکرێ!

بۆرکمان
ئەوە دەکرێ ئەگەر تۆ بەڕاستی خوازیاری ئەوە بیت. چوونکە تۆ مافی یەکەمین وگەورەترینت بەسەرییەوە هەیە.

ئێلە ڕێنتهایم
ئۆ، ماف، ماف! چ پەیوەندی بە مافەوە هەیە؟ بەخواستی ئەو خۆی نەبمەوە خاوەنی، - واتە بەهیچ شێوەیەك نابمەوە خاوەنی. ئەوە ئەوەیە کە من دەمەوێ! هەر ئێستا دڵی منداڵەکەی خۆم دەوێ بە ساغی و بێ بەشکردن لەگەڵ کەسی تردا!

بۆرکمان
تۆ دەبێ ئەوەت لەبیربێ کە ئێرهارت پێدەنێتە تەمەنی بیست ساڵییەوە. لەوەزیاتر تۆ ناتوانیت وا حیسابکەیت کە تۆ دەبیتە خاوەنی دڵی کەرتنەکراوی ئەو، وەکو وتت.

ئێلە ڕێنتهایم (بەزەردەخەنەیەکی قوورسەوە).

پێویستی نەدەکرد ئەوەندە زۆری پێ بچێ.

بۆرکمان
پێویستی نەدەکرد؟ پێموایە ئەوەی کە تۆ داوای دەکەیت، بۆ ڕۆژە کۆتایهاتووەکانی داوادەکەیت.

ئێلە ڕێنتهایم
داوای ئەوەشدەکەم. بۆیە ئەوە پیویستی نەدەکرد هێندە زۆر بخایەنێ.

بۆرکمان (مۆڕدەبێتەوە).
دەتەوێ بڵێی چی؟

ئێلە ڕێنتهایم
خۆ تۆ دەزانیت کە من هەموو ئەو ساڵانەی دوایی نەخۆشبووم؟

بۆرکمان
نەخۆشبوویت؟

ئێلەڕێنیهایم
بۆ تۆ ئەوە نازانیت؟

بۆرکمان
نەخێر، بەڕاستی نەء .

ئێلە ڕێنتهایم (بە سەرسامییەوە تەماشای دەکات).
بۆ ئێرهارت پێی نەوتویت؟

بۆرکمان
بەڕاستی ئالەم دەقیقەیەدا ئەوەم بیرنایەتەوە.

ئێلە ڕێنتهایم
دەشێ بەهیچ جۆرێك باسی منی نەکردبێ؟

بۆرکمان
با، بێگوومان ئەو باسی تۆیکردووە. ئینجا کوا خۆ من زۆر بەدەگمەن ئەو دەبینم. تا ئەندازەیەك هەرگیز نایبینم. لە خوارەوە یەکیك هەیە کە ئەو لە من دووردەخاتەوە. دوور، دوور، خۆ تێدەگەیت؟

ئێلە ڕێنتهایم
بۆرکمان، تۆ هێندە بەدڵنیاییەوە ئەوە دەزانیت؟

بۆرکمان
بەڵێ بێگوومان من ئەوە دەزانم. (تۆنی دەگۆڕێ.) ئێ، کەواتە تۆ نەخۆش بوویت، ئێلە؟

ئێلە ڕێنتهایم

بەڵێ، نەخۆشم. و ئەم پایزە نەخۆشییەکەم هێندە بەتین بووە، ئیتر ناچار بووم بێم بۆ ئێرەو لەگەڵ دکتۆرێکی شارەزاتردا قسەبکەم.

بۆرکمان
چوویت بۆ لای دکتۆر؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، ئەم بەیانییە.

بۆرکمان
ئەی چییان وت؟

ئێلە ڕێنتهایم
تەواو دڵنیایان کردمەوە لەوەی کە من هەر لە زووەوە شکم لێی هەبوو.

بۆرکمان
ئێ؟

ئێلە ڕێنتهایم (ساکار و لەسەرخۆ).
تووشی نەخۆشییەکی کوشندە بووم، بۆرکمان.

بۆرکمان
ئۆ، باوەڕت بە شتی وا نەبێت، ئێلە!

ئێلە ڕێنتهایم
نە خۆشییەك کە هیچ چارەسەرێکی نییە. دکتۆرەکان هیچ دەرمانێك بۆ ئەو دەردە شك نابەن. دەبێ لێی گەڕێن بەردەوام بێ. هیچ ناکرێ بۆ ڕاوەستاندنی. تەنها دەتوانن ئازاری کەمکەنەوە. بەهەرحاڵ ئەوەش هەر باشە.

بۆرکمان
ئێ، بەڵام باوەڕم پێبکە هێشتا، ـ زۆری ماوە.

ئێلە ڕێنتهایم
لەوێ پێیان وتم، لەوانەیە هەتاکۆتایی زستان بخایەنێ.

بۆرکمان (بێ بیرلێکردنەوە).
ئێ باشە، زستان درێژە، زستان.

ئێلە ڕێنتهایم (بێدەنگ).
بەهەرحاڵ بۆ من زستان بەشی خۆی درێژە.

بۆرکمان (بە کەفوکوڵەوە، بە قسەلێوەرگرتنەوە).
بەڵام دەبێ ئەو نەخۆشییە لەچییەوە هاتبێ؟ تۆ، کە بەدڵنیاییەوە هێندە تەندروست و ئەمەندە ڕێکوپێك ژیاویت ؟ ئەونەخۆشییە دەبێ لە چییەوە هاتبێ؟

ئێلە ڕێنتهایم (تەماشای دەکات).
دکتۆرەکان بیریان لێکردۆتەوە کە لەوانەیە من جارێك لە جاران بە
حاڵەتێکی گەورەی کتوپڕی ورووژانی مێشکدا تێپەڕیبم.

بۆرکمان (بە هەڵچوونەوە).
گۆڕانی کتوپڕی ورووژانی دەماغ! ئەها، تێگەیشتم! دەبێ خەتابار منبم!

ئێلە ڕێنتهایم (بە بەرە بەرە ناخ هەڵچوونەوە).
تازە کات بۆ گفتوگۆکردنی ئەوە درەنگە! بەڵام پێش ئەوەی بمرم دووبارە
دەبێ ببمەوە خاوەنی منداڵە تاقانەکەی دڵم! بەشێوەیەکی لەباس
نەهاتووانە، سەختە بۆ من بیر لە بەجێهێشتنی هەموو ئەوەی پێی دەڵێن
ژیان بکەمەوە. خۆر و ڕووناکی و هەوا بەجێبهێڵم بێ ئەوەی تاقە یەکێك لە
پاش خۆم بە جێبهێڵم بیرم لێ بکاتەوە، بەگەرمی و خەمبارییەوە یادم
بکاتەوە . هەروەك چۆن کوڕێك بیر دەکاتەوە لەوەی کە یادی دایکی مردوی
خۆی بکاتەوە.

بۆرکمان (پاش کەمێك وەستان).
ببیە، ئێلە . هیچ نەبێ تۆ دەتوانیت دڵی ڕازی بکەیت.

ئێلە ڕێنتهایم (جوست و چالاکانە).
تۆ خۆت بەوە ڕازی دەبیت؟ دەتوانیت ئەوە بکەیت؟

بۆرکمان (بە دڵتەنگییەوە).
بەڵێ، و ئەوە قوربانییەکی گەورە نییە. چوونکە من خاوەنی ئەو نیم.

ئێلە ڕێنتهایم
هێشتا سوپاس، سوپاس، بۆ ئەو قوربانییە!. بەڵام شتێکی تریشم هەیە
دەمەوێ داوات لێ بکەم. بۆ من شتێکی گەورەیە، بۆرکمان.

بۆرکمان
ئێ، ئەو شتە چییە بیڵێ.

ئێلە ڕێنتهایم
تۆ لەوانەیە لە منەوە بە شتێکی منداڵانەی بزانیت و ،. تێی نەگەیت .

بۆرکمان
بیڵێ، . دەبیڵێ ئیتر!

ئێلەڕێنتهایم
من کە بەمزوانە دەمرم، ئەوەی لە پاش خۆم بەجێی دەهێڵم کەم نییە .

بۆرکمان
نەخێر، تۆ شتێکی کەم لەپاش خۆت بەجێناهێڵیت.

ئێلە ڕێنتهایم
نییەتم ئەوەیە هەمووی پێکەوە بخەمە سەر ئێرهارت.

بۆرکمان
بەڵێ، لەڕاستیشدا تۆ کەسێکی نزیکترت نییە.

ئێلە ڕێنتهایم (بە گەرمییەوە).
نەخێر، بێگومان من لەو زیاتر نزیکترم نییە.

بۆرکمان
لە خێزانی ڕێنتهایمش کەس نەماوە. تۆ دواهەمین کەسیت.

ئێلە ڕێنتهایم (بەهێواشی سەردەلەقێنێ). بەڵێ، وایە. کاتێك دەمرم، ناوی ڕێنتهایمیش دەمرێ. و ئەوە بۆمن بیرێکی کوشندەیە. هەتا کوێربوونەوەی ناویش ـ لە بووندا.

بۆرکمان (هەڵدەسێتە سەرپێ).
ئا، ـ من دەزانم تۆ دەڵێیت چی!

ئێلە ڕێنتهایم (بە تووڕەییەوە).
مەهێڵە شتی وا ڕووبدات! وازبێنە با لە دوای خۆم ئێرهارت ناوی من هەڵگرێت!

بۆرکمان (بە مۆڕەوە سەیریدەکات).
من باش تێ تدەگەم. تۆ دەتەوێ کوڕەکەم ڕزگارکەیت لەوەی کە بە ناوی منەوە بێت. ئەوە مەسەلەکەیە.

ئێلە ڕێنتهایم
هەرگیز وا نییە! من خۆم زۆر پێداگرانە و بە خۆشحاڵییەوە دەمویست ئەو ناوە لەگەڵ تۆ دا هەڵگرم! بەڵام دایکێك کە بەمزوانە دەمرێ -. ناو زۆر زیاتر لەوەی کە تۆ باوەڕت هەیە و دەیزانیت پێکەوە دەبەستێتەوە، بۆرکمان.

بۆرکمان (سارد و بە شانازییەوە).
چاکە، ئێلە. من ئەو پیاوەم کە ناوی خۆم بە تەنیا هەڵگرم.

ئێلە ڕێنتهایم (دەستەکانی دەگرێت و دەیانگوشێت).
سوپاس، سوپاس! ئێمە ئێستا بەتەواوی هیچمان لای یەك نییە! با، با، ئەوە گرنگ نییە! تۆ هێندەی توانیت دووبارە حیسابەکەت ڕاستکردەوە. چوونکە کە من مردم. لە پاش من ئێرهارت ڕێنتهایم دەژی!
(دەرگا شاردراوەکە دەکرێتەوە. خاتوو بۆرکمان . جونهیلد. شاڵێکی گەورەی داوە بەسەریدا و لەناو دەرگاکەدا ڕاوەستاوە.)

جونهیلد (بە تووڕە بوونێکی زۆرەوە).
هەرگیز ئێرهارت نابێ ئەو ناوە هەڵگرێ!

ئێلە ڕێنتهایم (دەگەڕێتەوە دواوە.)
جونهیلد!

بۆرکمان (بەگرژی و هەڕەشەکردنەوە).
کەس بۆی نییە بێتە سەرەوە بۆ لای من!

جونهیلد (هەنگاوێك دەچێتە ژوورەوە).
من ڕێگە بە خۆم دەدەم.

بۆرکمان (بەرەو ڕووی دەچێت)
تۆ چیت لە من دەوێت؟

جونهیلد
من دەمەوێت لە پێناوی تۆدا تێبکۆشم و خەبات بکەم. بۆئەوەی لە هێزە بەدکارەکانت بپارێزم.

ئێلە ڕێنتهایم
جونهیلد، خراپترین هێز لە تۆ خۆتدایە!

جونهیلد (بە ڕەقییەوە)
واز لەوە بهێنە. (بە هەڕەشە و دەستبەرزکردنەوە.) بەڵام من ئەوە دەڵێم.. ئەو دەبێ ناوی باوکی خۆی هەڵگرێ! و دووبارە بەرز هەڵیگرێ تا ئاستی شەرەفمەندایەتی! و من دەمەوێت بەتەنیا دایکی بم! خۆم بە تەنیا! دڵی کوڕی خۆم بۆ خۆم بێت. بۆ خۆم و کەسی ترنا.
(لەدەرگا شاردراوەکەوە دەڕواتە دەرەوە و دەرگاکە لە دوای خۆیەوە دادەخات.)

ئێلە ڕێنتهایم (ژاکاو و پەرێشان).
بۆرکمان، ـ ئێرهارت لەم باوبۆرانەدا تیدا دەچێ. دەبێ تۆ و جونهیلد بگەنە تێگەیشتنێك. هەر ئێستا دەبێ بچینە خوارەوە بۆلای جونهیلد.

بۆرکمان (تەماشای دەکات).
ئێمە؟ منیش، تۆ بە ڕاستە؟

ئێلە ڕێنتهایم
پێکەوە من و تۆ.

بۆرکمان (سەر ڕادەوەشێنێ).
ئەو ئافرەتە سەختە، سەختە وەکو ئەوکانزایەی جاران خەوم پێوە دەبینی لە چیاکانی دەربهێنم.

ئێلە ڕێنتهایم
کەواتە ئێستا هەوڵی لەگەڵدابدە!

بۆرکمان (وەڵام ناداتەوە؛ وەستاوە وبە گوومانەوە تەماشای دەکات).

بەشی سێیەم

(هۆڵی دانیشتنەکەی جونهیلد خانم. چراکەی سەرمێزی قەنەفەکە هێشتا دەسوتێ. ناو هۆڵی سەرباخچەکە تاریك و تنوکە.)
(جونهیلد، ڕاپەڕی و تووڕە شاڵەکەی بەسەرەوەیە و لەدەرگای پێشەوەی هۆڵەکەوە دێتە ژوورەوە، دەچێت لای پەنجەرەکەوە و کەمێك پەردەکە لادەدات؛ پاشان دەچێ لەلای ئاگردانە ئاسنینەکەوە دادەنیشێ، بەڵام دووبارە لەناکاو هەڵدەبەزێتەوە و دەچێ لە زەنگۆڵەکەدەدات. لەلای قەنەفەکەوە دەوەستێ و کەمێك چاوەڕێ دەکات. کەس نایەت. پاشان دووبارە لە زەنگۆڵەکە دەداتەوە؛ ئەمجارەیان توندتر.)
(پاش کەمێك کچە ئیشکەرەکە لە دەرگای پێش هۆڵەکەوە دێتە ژوورەوە. کچەکە عاجز و خەواڵ و دیارە و دیارە کە بە پەلە جلەکانی لەبەرکردووە.)

جونهیلد (بەبێ سەبرانە).
مالێنە، ئەوە تۆ لە کوێیت؟ دووجارم لە زەنگدا!

کچەئیشکەرەکە.
بەڵێ، خانم، گوێم لێبوو.

جونهیلد
لەگەڵ ئەوەشدا نەهاتیت.

کچەئیشکەرەکە (بەسەرسوڕمانەوە).
وابزانم، پێش هەمووشتێك دەبوایە جلەکانم لەبەر کردایە.

جونهیلد
بەڵێ، دەبێ تەواو خۆتان بگۆڕن و، هەرئێستا ڕاکەن بچن بە دوای کوڕەکەمدا.

کچەئیشکەرەکە (بە سەرسووڕمانەوە سەیری دەکات).
دەبێت بچم بە دوای خوێندکاردا؟

جونهیلد
بەڵێ، هەر هێندەی پێ بڵێن کە ئەو پێویستە هەر ئێستا بێتەوە ماڵەوە بۆلام، چوونکە من دەمەوێ قسەی لەگەڵدا بکەم.

کچەئیشکەرەکە (وەك ئەوەی سوکایەتی پێکرابێ).
کەواتە باشتروایە پایتۆن چییەکەی ماڵی بەڕێوەبەر خەبەربکەمەوە.

جونهیلد
بۆچی؟

کچەئیشکەرەکە
لەبەرئەوەی لە کەش و هەوایەکی بەفراوی ناخۆشی ئەوهای وەك ئەم ئێوارەیەدا، دەبێ ئەو پایتۆنە خزاکەکەی ئامادە بکات.

جونهیلد

ئۆ، قەیناکە. خێراکەن برۆن! ئەوەتا لەویا لەلای سەر سوچەکەوەیە.

کچەئیشکەرەکە
نەخێر خانم ئاخر، ئەوە، لەلای سەرسوچەکەوە نییە.

جونهیلد
با بێگومان لەویایە. بۆ ئێوە نازانن ڤێلاکەی پارێزەر هینکێل لە کوێیە؟

کچەئیشکەرەکە (بە گاڵتە پێ هاتنەوە).
ئا ئێ ئێ، بۆ خوێندکار ئەم ئێوارەیە لە وێیە؟

جونهیلد (بەسەرسوڕمانەوە).
بەڵێ، ئەی دەبێ لە کوێێ؟

کچەئیشکەرەکە (بەزەردەخەنەیەکی دروستکراوانەوە).
نەخێر، من وام دەزانی ئەو لەو شوێنەیە کە هەمیشە بۆی دەچێ، من.

جونهیلد
مەبەستان کوێیە؟

کچەئیشکەرەکە
لەلای ویڵتۆن خانم، وەکو ئێوە بانگی دەکەن.

جونهیلد
وێڵتۆن خانم؟ کوڕی من نەیکردووە بە خوو هەمیشە بچێ بۆ ئەوێ.

کچەئیشکەرەکە (بە دەم بۆڵە بۆڵەوە).
وا بزانم وێڵتۆن خانم دەڵێ کە کوڕەکاتان هەمیشە لەوێیە.

جونهیلد
ئەوە هەر قسەیە، مالێنە. بچۆ بۆ ماڵی پارێزەر هینکێل و لەوێ بیگرە.

کچەئیشکەرەکە (بە وەڕسییەوە).
بەڵێ، خوا پەنامانبدات؛ وا دەچم.
(کچە ئیشکەرەکە دەیەوێت لە دەرگاکەی پێش هۆڵەکەوە بچێتە دەرەوە.
لەو کاتەدا دەرگاکە دەکرێتەوە. لەناو دەرگاکەدا ئێلە ڕێنتهایم و بۆرکمان
دەردەکەون.)

جونهیلد (هەنگاوێك دەچیتە دواوە).
ئەمە مانای چی!

کچەئیشکەرەکە (تۆقیوانە، دەستەکانی خواوڕاستان بەرزدەکاتەوە).
بسمیلا!

جونهیلد (بەگوێی کچەئیشکەرەکەدا دەچرپێنێ).
پێی بڵێ هەر ئێستا ئالەم کاتەدا ئەو دەبێ بێ!

کچە ئیشکەرەکە (لەسەرخۆ).
بەڵێ باشە، خانم.
(ئێلە ڕێنتهایم و، بەدوای ئەویشدا بۆرکمان دێنە ژوورەوە. کچە ئیشکەرەکە بە هێواشی لە دوایانەوە دەچێتە دەرەوە و لەدوای خۆیەوە دەرگاکە دادەخات.)
(بێدەنگییەکی کورت.)
جونهیلد (بە دان بەخۆداگرتنەوە، ڕوودەکاتە ئێلە).
ئەوە چی لێم دەوێ؟

ئێلە ڕێنتهایم
جونهیلد، ئەو دەیەوێ لەگەڵ تۆدا هەوڵی لەیەك تێگەیشتن بدات.

جونهیلد
ئەو هەرگیز لەمەوبەر هەوڵی ئەوەی نەداوە.

ئێلە ڕێنتهایم
ئەم ئێوارەیە ئەو هەوڵی ئەوە دەدات.

جونهیلد
دواجار کە بەرامبەر یەك وەستاین، - لە دادگابوو. ئەوکاتەی من بانگکرام بۆ ڕوونکردنەوە .

بۆرکمان (دەچێتە نزیکەوە).
ئەم ئێوارەیە من دەمەوێت ڕوونکردنەوە بدەم.

جونهیلد (تەماشایدەکات).
تۆ

بۆرکمان
لەبارەی ئەوەوەنا کە من خۆم بۆ فەوتان. چوونکە ئەوە هەموو دنیا دەیزانێ.

جونهیلد (ئاهێکی تاڵ هەڵدەکێشێ).
بەڵێ، ئەوە قسەیەکی ڕاستە. هەموو دنیا ئەوە دەزانێ.

بۆرکمان
بەڵام نازانرێ کە من بۆچی خۆم فەوتان. وە بۆچی دەبوایە خۆم بفەوتێنم. خەڵك نازانن کە من هەر دەبوو ئەوەم بکردایە چوونکە من خۆمم، - چوونکە من یۆن گابریێل بۆرکمانم، - و کەسی تر نا. ئینجا من دەمەوێ هەوڵبدەم ئەوەت بۆ ڕوون بکەمەوە.

جونهیلد (سەر ڕادەوەشێنێ).
هیچ سوودی نیە. [گوشار] و کاریگەری دەرەکی پاکانە بۆ کەس ناکات. هەروەها گوشار و پاڵنەری ناوەکیش هەمان شت.

بۆرکمان
لەوانەیە لەڕوانگەی کەسێکی ترەوە ئەوانە ببنە پاکانە.

جونهیلد (به هیمای دەستی ئەو قسەیە ڕەت دەکاتەوە).
ئۆ، واز لەوە بێنە! من زۆر بەچاکی بیرم لەو دۆسییە تاریکانەی تۆ کردۆتەوە.

بۆرکمان
منیش هەروەها. لە ماوەی ئەو پێنج ساڵە دوورودرێژەی مانەوەم بە تەنیا لە ژووری زیندان و، لە جێگەی تردا ـ ماوەم هەبوو بیرلەوە بکەمەوە. ئینجا ماوەی ئەو هەشت ساڵەی هۆڵەکەی سەرەوەش کردمییە خاوەنی کاتێکی باشتر و زیاترم. هەتا سەرلەنوێ بۆ خۆم - بە هەموو کێشە دادگاییەکەدا بچمەوە. جار لە دوای جار پێیدا دەچوومەوە. من هەر خۆم هەم داواکاری گشتی و هەم پارێزەر و هەم داوەری خۆشم بووم. دەتوانم بڵێم ،، لە هەرکەسێکی دی زیاتر بێلایانەتر. لەسەرەوە بەنێو هۆڵەکدا دەهاتم و دەچووم و یەك یەك مامەڵەکردنەکانی خۆمم سەرلەبەر ئەمدیو ئەودیو و سەرەوژوورکرد. هەم لەپێش و هەم لە پاش زۆر دڵرەق و بێ بەزەییانە وەکو هەندێك پارێزەر لێیان ووردبوومەوە. دەرئەنجامی ئەو بڕیارەی کە هەمیشە دەیگەمێ، ئەوەیە، تەنهاکەسێك کە من تاوانم بەرامبەرکردبێ، - خۆمم.

جونهیلد
ئەی بەرامبەر بەمن؟ ئەی بەرامبەر بە کوڕەکەت؟

بۆرکمان
کاتێك کە دەڵێم خۆم تۆ و ئەویش دەگرێتەوە.

جونهیلد
ئەی ئەو سەدەها کەسەی تر؟ ئەوانەی کە خەڵك دەڵێن تۆ بویتە هۆی نابووت بوونیان؟

بۆرکمان (بە تووڕەییەوە).
من دەست ڕۆیشتوو بووم! ئینجا ئەو هەوەسە دەسەڵات بەسەردا نەبووەی ناخم! ئەو میلۆنەهایەیی کە لەژێرئەم وڵاتەدا لەهەموو لایەکەوە کەوتبوون، لەقوڵای چیاکانەوە، بانگیان دەکردم! هاواریان لێ دەکردم ڕزگاریان بکەم! بەڵام لە ناو هەموو ئەوانی تردا، بە تەنیا لەخۆم زیاتر کەس گوێی لەو هاوارە نەبوو.

جونهیلد
بەڵێ، بۆ زڕاندنی ناوی بۆرکمان.

بۆرکمان
بریا من، بمزانیایە، ئاخۆ ئەوانی تریش هەروەکو من مامەڵەیان نەدەکرد، ئەگەر دەست ڕۆیشتوو بوونایە؟

جونهیلد
کەس، کەس لە تۆ زیاتر ئەوەی نەدەکرد!

بۆرکمان

لەوانەیە نەیانکردایە. لەبەرئەوەی وەك من لەباریاندا نەبوایە ئەوە بکەن. ئەگەر بشیانکردایە، ئەوا ئەوان بەو ئامانجانەی من لەبەر چاوم گرتبوون ئەوەیان نەدەکرد. مامەڵەکردنەکە شتێکی تر دەبوو - لەکورتی بیبڕێنینەوە - من خۆم بەبێتاوان دەزانم.

ئێلە رێنتهایم (بە نەرمی و پاڕانەوەوە).
ئۆ، بەڵام بۆرکمان، تۆ دەوێریت هێندە بە دڵنیاییەوە وا بڵێیت؟

بۆرکمان (سەر دەلەقێنێ).
هەتا ئێرە خۆم بە بێتاوان دەزانم. بەڵام ئینجا ئەو خۆتومەتبارکردنە گەورە خەمهێنەرە ، دێتە پێش.

جونهیلد
ئەوە کامەیە؟

بۆرکمان
خۆم خزاندە هۆڵەکەی سەرەوە و تەواوی هەشت ساڵی بەنرخم لە ژیانی خۆم بە فیڕۆدا! هەر ئەو ڕۆژەی ئازادکرام، دەبوایە بڕۆیشتمایەتە دەرەوە بۆ ناو ژیانی ڕاستەقینە، بۆ ناو ئەو حەقیقەتە، بێ خەیاڵ و بێ خەوبینینە وەك ئاسن ڕەقە. من دەبوایە سەرلەنوێ لە خوارەوە دەستم پێ بکردایەتەوە و هەڵکشامایەتەوە بەرەو ژوور بەرەو بەرزایی، بەرزتر لە جاران، لەگەڵ هەموو ئەو شتانەشی کە ڕوویاندابوو.

جونهیلد
ئۆ، باوەڕم پێبکە، دووبارە هەر وەکوو ئەم ژیانەی ئێستا دەبوو.

بۆرکمان (سەرڕادەوەشێنێ و وەك چۆن کەسێکی خوێندەواری ڕۆشنبیر تەماشای کەسێك دەکات ئاوا تەماشایدەکات).
هیچی تازە ڕوونادات. بەڵام ئەوەی ڕوویدا، دووبارە نابێتەوە. چاو مامەڵەکردن دەگۆڕێت. چاوی ئەوەی دووبارە لەدایك دەبێتەوە ئەو مامەڵەکردنە کۆنە دەگۆڕێت. (قسەکەی دەبڕێ) تۆ ئێستا، لەوە تێ ناگەیت.

جونهیلد (بەکورتی).
نەخێر، من لەوە تێ ناگەم.

بۆرکمان
نەخێر، نەفرەتەکە ئەوەیە کە من هەرگیز تێگەیشتنم لەلای ڕۆحی تاکە مرۆڤێك نەدۆزیوەتەوە.

ئێلە رێنتهایم (تەماشای بۆرکمان دەکات).
بۆرکمان، هەرگیز؟

بۆرکمان
بێجگە لە یەکێك - لەوانەیە. ماوەیەك زۆر، زۆر لەمەوبەر. لەو ڕۆژانەدا کە من پێموابوو پێویستیم بە تێگەیشتن نیە. ئیتر، لەوساوە، هەرگیز لەلای کەس! کەسم نەبوو کە بانگم بکات و ئاگادارم بکاتەوە، وەکو کاتژمێری

بەیانیان زەنگم بۆ لێبدات، هانمبدات سەرلەنوێ بۆ کاری ئازایانە و- لە دڵما چەسپی بکات کە من هیچ کارێکی وام نەکردووە شایەنی چاکبوونەوە نەبێت.

جونهیلد (بە تەنزەوە پێدەکەنێ).
باشە تۆ پێویستت بەوە هەیە لەدەرەوەی خۆتەوە بخرێتە دڵتەوە؟

بۆرکمان (بە تووڕەبونێکی زۆرەوە).
بەڵێ، کاتێك هەموو دنیا بەکۆرس بەسەرما هەڵدەشاخێن کە من پیاوێکم ئیتر هەڵسانەوەم نییە، ئەوا ساتگەلێك دێنە پێشەوە بۆ من کە من خۆم خەریکە باوەڕ بەوە دەکەم. (سەربەرزدەکاتەوە.) بەڵام پاشان هۆشیاری سەرکەوتوی ناخم دووبارە بەرزدەبێتەوە و، ئەو هوشیارییە بە بێتاوانم لە قەڵەم دەدات!

جونهیلد (بە تووڕەییەوە سەیری دەکات).
تۆ بۆچی هەرگیز نەهاتی پرسیاری ئەوەم لێ بکەیت کە تۆ ئێستا پێدەڵێیت تێگەیشتن؟

بۆرکمان
ئەگەر بهاتمایە بۆ لات ـ سوودی دەبوو؟

جونهیلد (بە نکوڵی لێکردنەوە، دەست ڕادەوەشێنێ).
تۆ هەرگیز هیچت لە خودی خۆت زیاتر خۆش نەویستووە، ئەوەش کرۆکی هەموو کێشەکانە.

بۆرکمان (بەشانازییەوە).
من هێز و دەسەڵاتم خۆش دەویست .

جونهیلد
هێزودەسەڵات، بەڵێ!

بۆرکمان
ـ دەسەڵات بۆ خوڵقاندنی بەختەوەری بەرفراوان بۆ مرۆڤ، بەرفراوان بۆ دەوروبەرم!

جونهیلد
تۆ جارێك دەسەڵاتی ئەوەت هەبوو من بەختەوەر بکەیت. ئایا ئەو دەسەڵاتەت بەو مەبەستە بەکاربرد؟

بۆرکمان (بێ ئەوەی تەماشای بکات).
وەك زۆربەی جار لەکاتی نقوومبوونی بەلەمدا ڕوودەدات ـ دەبێت هەندێك کەس خۆیان بدەن بەدەستەوە.

جونهیلد
ئەی کوڕەکەت! ئایا دەسەڵاتی خۆت بەکارهێنا ـ یان ئایا ژیان و هەناسەدانت لەپێناوی ئەوەدا بوو کوڕەکەت بەختەوەربکەیت؟

بۆرکمان
من ئەو ناناسم.

جونهیلد
نەخێر، ئەوە ڕاستە. تەنانەت تۆ ئەو هەر ناش ناسیت.

بۆرکمان (بەتووڕەییەوە).
ئەوە خەتای تۆیە . تۆ، کە دایکی ئەویت، هەوڵتدا من ئەو نەناسم.

جونهیلد (تەماشایدەکات؛ بە شکۆدارییەوە).
ئۆ، تۆ نازانیت من چ هەوڵێکم داوە!

بۆرکمان
تۆ؟

جونهیلد
بەڵێ، تەنها من، من بە تەنیا.

بۆرکمان
باشە هەوڵی چیت داوە بیڵێ.

جونهیلد
هەوڵی ناوبانگی دوای مردنتم داوە

بۆرکمان (بە پێکەنینێکی کورتی وشکەوە).
ناوبانگی دوای مردنم؟ سەیرکە، سەیرکە! تا ڕادەیەك وا دێتە بەر گوێ وەك ئەوەی من مردبم و نەمابم.

جونهیلد (بە حونجەکردنەوە).
تۆ مردویت.

بۆرکمان (بە هێواشی).
بەڵێ، ڕەنگە تۆ ڕاست بکەیت. (بە دەهری بوونەوە.) بەڵام نەخێر، نەخێر! هێشتا نەمردوم! من زۆر نزیکبووم، زۆر لە مردنەوە نزیکبووم. بەڵام من ئێستا زیندووم. دووبارە گیانم تێگەڕایەوە. هێشتا ژیانم لەبەردەم دایە. دەتوانم ئەو ژیانە خرۆشاو و چاوەڕوانە، تازە و ڕۆشنە ببینم -. ئینجا تۆش، بەچاوی خۆت دەی بینیت.

جونهیلد (دەست بەرزدەکاتەوە).
ئیتر هەرگیز خەو بە ژیانەوە مەبینە! ئارام بە لەو جێگەیەی لێی ڕاکشاویت!

ئێلە ڕێنتهایم (بە تووڕەییەوە).
جونهیلد! جونهیلد، - تۆ چیت دەوێت !.

جونهیلد (بەبێ ئەوەی گوێی لێ بگرێ).

من دەمەوێت شوێنەوارێك بۆ یادگاری لەسەر ئەو گۆڕە بە جێبهێڵم.

بۆرکمان
تۆ بە شێنەیی مەبەستت کێلی شەرمەزاریە؟

جونهیلد (بە بەشۆکاوییەوە).
نەخێر، ئەو شوێنەوارە نابێت لە بەرد یان لە کانزا بێت. و هیچ کەسیش بۆینیە لە سەر ئەو شوێنەوارەی کە من دروستی دەکەم هیچ نووسراوێکی سووکایەتی پێکردنانە بنوسێ. لەوێدا پەرژینێکی چڕ لە دار و دەوەن بە ڕیز، چڕ بەدەوری گۆڕی ژیانتدا دەڕوێندرێت. لەوێدا دەبێ هەموو ئەو تاریکییەی، کە جارێك لەجاران هاتە ئاراوە، داپۆشرێت و لە بیرچوونەوەدا، یۆن گابریێل بۆرکمان لە بەرچاوی خەڵك بشاردرێتەوە!

بۆرکمان (بەدەنگێکی گڕ و کاریگەر).
تۆ دەتەوێت مەشقی شاکاری ئەو خۆشەویستییە بکەیت؟

جونهیلد
بە هێزو توانای خۆم نا. من ناوێرم بیر لە شتی وا بکەمەوە. بەڵام من یاریدەدەرێکم پەروەردەکردووە بۆ ئەوەی ژیانی خۆی بخاتە ئەو پێناوەوە. ئەو دەبێ بە پاکی و بە بەرزی و بە ڕوونی ژیانی بەرێتەسەر، بە شێوەیەك کە ئەو لە ناوچاڵ ژیانکردنەی تۆ لەسەر ڕووی زەوی بسڕێتەوە!

بۆرکمان (بە تووڕەیی و هەڕەشەکردنەوە).
مەبەستت ئێرهارتە، هەر ئێستا بیڵێ!

جونهیلد (زەق سەیری چاوەکانی دەکات).
بەڵێ، ئەو کەسە ئێرهارتە. کوڕەکەم. ئەو کوڕەی کە تۆ دەتەوێت وەك سزادانێك بۆ ڕەفتارەکانت ـ وازی لێ بهێنیت.

بۆرکمان (سەیرێکی ئێلە دەکات).
وەك سزای قورسترین تاوانم.

جونهیلد (بە ڕەتکردنەوەوە).
تەنها تاوانت بەرامبەر بە نامۆیەك. تاوانت بەرامبەر بە من بیر نەچێت! (بە هەست بەسەرکەوتنێکەوە تەماشای هەردووکیان دەکات.) بەڵام ئەو گوێڕایەڵی ئێوە نابێ! کە لە کاتی تەنگانەدا هاواری لێ دەکەم، ئەو دێ! چوونکە ئەو دەیەوێ لەگەڵ من بێ! لەگەڵ من و هەرگیز لەگەڵ کەسی ترنا ـ (لەپڕ گوێ دەگرێ و هاواردەکات.) ئەوەتا گوێم لێیەتی! ئەوە خۆیەتی، ئەوە خۆ یەتی! ئێرهارت!

(ئێرهارت بۆرکمان بەپەلە دەرگای هاتنە ژوورەوەکە دەکاتەوە و دێتە ژوورەوە بۆ ناو هۆڵەکە. پاڵتۆیەکی لەبەردایە وشەپقەیەکیشی لەسەردایە.)

ئێرهارت (ڕەنگ زەردو و ترساو).
دایکە، ـ بۆ خاتری خوا چییە ـ! (سەیری بۆرکمان دەکات کە لەلای دەرگای هۆڵەکەی سەر باخچەکەوە وەستاوە، ڕادەچڵەکێ و شەپقەکەی

دادەگرێت. کەمێك بێدەنگ دەبێت؛ پاشان دەپرسێ): دایکە تۆ منت بۆ چییە؟ چی ڕوویداوە؟

جونهیلد (دەستەکانی بۆ لەباوەشگرتنی دەکاتەوە). ئێرهارت حەزدەکەم بتبینم! حەزدەکەم هەمیشە ـ لەلام بیت!

ئێرهارت (بە لاڵییەوە).
منت دەوێت ـ؟ هەمیشە! مەبەستت چییە لەوقسەیە؟

جونهیلد
تۆم هەبێت، من حەزدەکەم تۆم هەبێت! چوونکە هەندێك دەیانەوێ تۆم لێبەرن!

ئێرهارت (هانگاوێك دەچێتە پێشەوە).
ئاها، کەواتە تۆش ئەوە دەزانیت!

جونهیلد
بەڵێ. بۆ تۆش دەیزانیت؟

ئێرهارت (مۆن دەبێتەوە و تەماشای دایکی دەکات).
ها، دەیزانم؟ بەڵێ بێگومان ـ

جونهیلد
ئەها، گەمەیەکی لەسەر ڕێکەوتوو! لە پشت سەری منەوە! ئێرهارت، ئێرهارت!

ئێرهارت (بە خێرایی).
دایکە، پێم بڵێ ئەو شتەی کە تۆ دەیزانیت چییە!

جونهیلد
من هەمووی دەزانم. من دەزانم کە پوورت هاتوە تا تۆم لێ بسەنێ.

ئێرهارت
پوورە ئێلە!

ئێلە ڕێنتهایم
ئۆ، ئێرهارت، پێش هەمووشتێك کەمێك گوێم لێ بگرە!

جونهیلد (بە بەردەوامبوونەوە).
پوورت دەیەوێ من واز لە تۆ بهێنم بۆ ئەو. ئەو دەیەوێ بچێتە شوێنی دایکت، ئێرهارت! دەیەوێ کە تۆ لەمەودوا کوڕی من نەبیت و ببیتە کوڕی ئەو. دەیەوێ لەدوای مردنی خۆی، تۆ ببیتە میراتگری هەموو سەروەت و سامانەکەی. واز لە ناوی خۆت بهێنیت و لە باتی ناوی خۆت، ناوی ئەو هەڵگریت!

ئێرهارت
پوورە ئێلە، ئەمە ڕاستە؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، ڕاستە.

ئێرهارت
یەك وشەم لەوبارەیەوە هەتا ئێستا نەدەزانی. تۆ دووبارە منت بۆ چییە لەلای خۆت؟

ئێلە ڕێنتهایم
لەبەرئەوەی وا هەست دەکەم کە لێرە تۆم لەدەست دەچێت.

جونهیلد (بە تووڕەییەوە).
بەهۆی منەوە تۆ ئەوت لەدەست دەچێ، - بەڵێ! ئێ ئەوە مایەی شانازییە، وایە.

ئێلە ڕێنتهایم (بە لێ پاڕانەوەوە).
ئێرهارت، من بەرگەی ئەوە ناگرم تۆم لەدەست بچێت. لەبەرئەوە تۆ دەبێ بزانیت کە من مرۆڤێکی تەنیاو، - لەسەر مردنم.

ئێرهارت
لەسەر مردنی؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، لەسەر مردنم. دەتەوێت تا دەمرم لەلام بمێنیتەوە؟ تەواو خۆت بەمنەوە گرێ بدەیت؟ بۆ من وەکو منداڵی خۆم وابیت .

جونهیلد(بە قسەپێ بڕینەوە).
. وە پشتبکەیتە دایکت و ئەو ئەرکەشی کە لە ژیاندا لەسەر شانتە؟ ئێرهارت، ئەوەت دەوێت؟

ئێلە ڕێنتهایم
ئێرهارت، من مەحکومم بە مردن، وەڵامم بدەرەوە.

ئێرهارت (بەحەماس و هەست بزواندنەوە).
پوورە ئێلە، - تۆ بۆ من هێندە باشبوویت کە لە باسکردن نایەت. لەلای تۆ ڕێگەم پێدرا لە هەموو ئەو خۆش بەختییە دوور لە خەم و پەژارەیەدا گەورە بم، کە لەو باوەڕەدام لە ژیانی هەر منداڵێکدا دەکرێ هەبێت .

جونهیلد
ئێرهارت، ئێرهارت!

ئێلە ڕێنتهایم
ئۆ، چ نیعمەتێکە کە هێشتا تۆ ئەوەت لەبیرە!

ئێرهارت
. بەڵام من ناتوانم ئێستا خۆم بۆ تۆ بکەمە قوربانی. مەحاڵە بتوانم بەتەواوی بچمەژێرباری ئەوەوەی کە ببمە کوڕی تۆ .

جونهیلد (بە شانازی سەرکەوتنەوە).
ئەها، من تەواو لەوە دڵنیا بووم! تۆ ناتوانیت ئەو بۆخۆت بەریت! ئێلە،
ناتوانیت ئەو بکەی بەهی خۆت!

ئێلە ڕێنتهایم (بە دڵشکاوییەوە).
دەزانم. سەرکەوتوو بوویت تۆ لەوەدا کە ئەو بگەڕێنیتەوە بۆلای خۆت.

جونهیلد
بەڵێ، بەڵێ، - ئەو هی خۆمە و، هەر هی خۆشم دەبێت! وانییە، ئێرهارت،
تۆ. هێشتا ئێمە، ئێمە هەردووکمان ماوەیەك ڕێگامان ماوە پێکەوە بیبڕین.

ئێرهارت (بە پێ بەجەرگی خۆدا نانەوە).
دایکە، - با ڕێك و ڕاست پێت بڵێم .

جونهیلد (بە تاسەوە).
ئێ؟

ئێرهارت
دایکە، من هەر ماوەیەکی کورت لەگەڵت دەبم.

جونهیلد (بە سەرکەوتنەوە).
مەبەستت چییە؟

ئێرهارت (خۆی گورج دەکاتەوە).
خوای گەورە، دایکە، - من گەنجم! پێموایە کە هەوای ناو هۆڵەکەی ئێرە
بەتەواوی لە کۆتاییدا دەمخنکێنێت.

جونهیلد
لێرە ـ لەلای من!

ئێرهارت
بەڵێ، دایکە، لێرە لەلای تۆ!

ئێلە ڕێنتهایم
کەواتە ئەرهارت، لەگەڵ مندا وەرە!

ئەرهارت
ئۆ، پوورە ئێلە، لەلای تۆش بە موو جیاوازی نییە. لەوێ بە جۆرێکی ترە.
بۆ من باشترنییە. گەرچی ئەوێ بە گوڵ و خونچە ڕازێنراوەتەوە، بەڵام
هەوای هۆڵەکەی ئەوێش، وەکو هەوای هۆڵەکەی ئێرەیە!

جونهیلد (پەشۆکاوانە، بەڵام هەوڵدەدا دان بەخۆیدابگرێ).
هەوای هۆڵەکەی دایکت دەڵێیت!

ئێرهارت (بەرە بەرە بە تەحەمول نەمانەوە).

بەڵێ، نازانم چی ناو بنێم. ئەم هەموو به پەرۆشەوەبوونە نەخۆشە و ، ئەم هەموو کورپنوش بۆبردنە - یان نازانم چی پێ دەڵێن. من ئیتر لە تاقەتمانەماوە!

جونهیلد (قووڵ بە چاوی جددی لێی دەڕوانێ).
ئێرهارت، بیرت چۆتەوە تۆ ژیانی خۆت بۆچی تەرخانکردوە؟

ئێرهارت (لەپڕا و بەتووڕەیی).
ئۆ، تۆ، باشترە بڵێیت کە تۆ ژیانی منت بۆ چی تەرخان کردوە! تۆ ئیرادەی من بوویت! من هەرگیز بۆم نەبووە هیچم هەبێت! بەڵام من ئیتر ناتوانم ئەم نییرە[32] هەڵگرم! دایکە، تۆ ئەوەت بیرنەچێت، من گەنجم!
(بە ئەدەب و ڕێزەوە تەماشایەکی بۆرکمان دەکات.) من ناتوانم ژیانی خۆم تەرخانکەم بۆ سزادانەوەی هیچ کەسێکی تر. ئیتر ئەو کەسە هەر کێیەك بێت.

جونهیلد (بەرەبەرە ترسی لێدەنیشێ).
ئەو کەسە کێیە کە تۆی ئاوها گۆڕیوە، ئێرهارت!

ئێرهارت (هەست بریندارببووانە).
کێ -؟ بۆ نابێ ئەوە خۆم بم کە -؟

جونهیلد
نەخێر، نەخێر، نەخێر! تۆ کەوتوویتە ژێر کاریگەری هێزی بێگانەوە. ئیتر تۆ لە ژێر دەسەڵاتی دایکتدا نیت و، لەژێر دەسەڵاتی دایەنەکەشتدا نیت.

ئێرهارت (وەك ئەوەی کەوتبێتە کێشەیەکی سەختەوە.).
دایکە، من لەژێر دەسەڵاتی خۆمدام! لە ژێر ویست و خواستی خۆشم دام!

بۆرکمان (لە ئەرهارت دەچێتە پێشەوە).
سەرەنجام لەوانەیە کاتی من بۆ جارێك هاتبێت.

ئێرهارت (نامۆ و لەسەرخۆ و بە ئەدەبانەوە).
چۆن -؟ مەبەستان چییە؟

جونهیلد (بەتەنزەوە).
بەڵێ، منیش هەمان پرسیارم هەیە.

بۆرکمان (لەسەرخۆ بەردەوامدەبێ).
ئێرهارت، تۆ گوێ بگرە، - ئەگەر تۆ حەزدەکەیت لەگەڵ باوکت بە؟ پیاو لە ڕێی ڕەفتاری هیچ کەسێکی ترەوە لە ژیاندا ئیعتیبار و سەربەرزی خۆی نادۆزێتەوە. شتێکی لەو شێوەیە تەنها خەوی بەتاڵە، کە بۆ تۆ قسەی لەبارەوە کراوە . لێرە لە هەوای ئەم هۆڵەدا. هەتا ئەگەر تۆ بتەوەێت ژیانی خۆت لەسەر بنەمای ژیانی تەواوی پیاوچاکان هەموویان پێکەوە بگونجێنیت، تۆزقاڵێك سوودی بۆ من نابێت.

[32] نییر: نییلی سەرملی گاجووت. پارچە دارێکە دەخرێتە سەر ملی گاجووت بۆ ڕاکێشانی گاسن لە کاتی جووتکردندا.

ئێرهارت (لەسەرخۆ و بە ڕێزەوە).
ئەوەی تۆ دەی ڵێیت زۆر ڕاستە.

بۆرکمان
بەڵێ، وایە. ئاخر ئەوەش سوودی نابێ ئەگەر هات و من لە خەم و پەژارەی هەست بە تاوانکردندا خۆم دایە دەست ژاکان و دڵشکاوی. من لەسەرەتاوە هەوڵمداوە یارمەتی خۆم بدەم بەدرێژایی هەموو ئەم ساڵانە . بە هیوا و خەوبینین. بەڵام ئیتر شتی وا بەکەڵکم نایەت. ئێستا من دەمەوێ لە خەوبینینەکانم بێمە دەرەوە.

ئێرهارت (کەمێك خۆی دەچەمێنێتەوە).
خواستان چییە . باوکم دەخوازێت چی بکات؟

بۆرکمان
من دەمەوێت، هەستمەوە سەرپێ و دووبارە لە ژێرەوە دەست پێ بکەمەوە. تەنها لە ڕێی ئێستا و ئایندەوە مرۆڤ دەتوانێ بەرپرسیارێتی هەڵەکانی ڕابردووی خۆی هەڵگرێ. لە ڕێگەی کارکردنەوە، - لەڕێگەی کاری بێوچانەوە لە پێناو هەموو ئەو شتانەی کە لە لاوێتیدا وەك خودی ژیان وەها بوون بۆم. بەڵام ئێستا هەزار جار لەچاو ئەوکاتەدا بەرزتر دێتە بەرچاو. ئێرهارت، . دەتەوێت لەگەڵ مندا بیت و لەم ژیانە تازەیەمدا یارمەتیم بدەیت؟

جونهیلد (بە هەڕەشەکردنەوە دەست بەرزدەکاتەوە).
ئێرهارت، شتی وا نەکەیت!

ئێلە ڕێنتهایم (بە گەرمییەوە).
با، با، ئۆ، ئێرهارت، بیکە! یارمەتی بدە!

جونهیلد
ئەوە بڕیاری تۆیە؟ تۆ، هەی تەنیایی، - بەم زوانە مردوو.

ئێلە ڕێنتهایم
بۆ من گرنگ نیە.

جونهیلد
بەڵێ، [بۆ تۆ] هەرئەو کەسەی من نەبم کە ئەو لە تۆ دەبات.

ئێلە ڕێنتهایم
دروست ئەوەیە، جونهیلد.

بۆرکمان
ئێرهارت، تۆ دەتەوێت یارمەتیم بدەیت؟

ئێرهارت (بەخەم و پەژارەوە).
باوکە، - من ئێستا ناتوانم. ئەوە زۆر شتێکی مەحاڵە!

بۆرکمان

بەڵام تۆ دواجار بە تەمای چیت؟

ئێرهارت (بە تینەوە).
من گەنجم! منیش دەمەوێت جارێك ژیان بکەم! دەمەوێت ژیانی خۆم بژیم!

ئێلە رێنتهایم
ناتەوێت تەنها ماوەی دوومانگی کورت بکەیتە قوربانی لە پێناوی هەڵکردنی رووناکی لە ژیانی کوژاوەی، مرۆڤێکی هەژاردا؟

ئێرهارت
پووری، ناتوانم ئەوە بکەم ئەگەرچی زۆر بەخۆشحاڵییەوە حەزم دەکرد بمتوانییایە.

ئێلە رێنتهایم
ناتوانیت لەپێناوی کەسێکدا ئەو شتە بکەیت کە هێندە تۆی خۆش دەوێت لەباسکردن نایەت؟

ئێرهارت
پوورە ئێلە، چۆن دەزانم من لە ژیاندام،- ئاوهاش دەزانم کە من ئەوە ناتوانم.

جونهیلد (بە گرژی و مۆنییەوە سەیری کورەکەی دەکات).
کەواتە دایکیشت ناتوانێ ئێستا تۆ گلبداتەوە؟

ئێرهارت
دایکە، من هەمیشە خۆشم دەوێیت. بەڵام ناتوانم بە تەنیا بۆ تۆ بژیم. چوونکە ئەمە لێرە، بۆ من ژیان نییە.

بۆرکمان
کەواتە وەرە و لەگەڵ مندا بە! چوونکە ژیان، کارکردنە، ئێرهارت. وەرە، هەردووکمان دەچینە ناو ژیانەوە و پێکەوە کاردەکەین!

ئێرهارت (بە سۆزەوە).
بەڵێ، بەڵام من نامەوێت ئێستا کاربکەم! چوونکە من گەنجم! هەرگیز بەوەم نەزانیبوو لەمەو پێش کە گەنجم. بەڵام ئێستا هەستی پێ دەکەم کە گەنجێتی لە ناخمدا چەند بە تەوژم و گەرمە. نامەوێت کاربکەم! من تەنها دەمەوێ بژیم، بژیم، بژیم!

جونهیلد (بە هاوارێکی بەرزەوە).
ئێرهارت . دەتەوێت لەپێناوی چی دا بژیت!

ئێرهارت (بە چاوێکی گەشەوە).
لەپێناوی بەختەوەرییدا، دایکە!

جونهیلد
وە بە رای تۆ لەکوێ بەختەوەری دەدۆزیتەوە؟

ئێرهارت
دۆزیومەتەوە!

جونهیلد (دەقریشکێنێ).
ئێرهارت !.

(ئێرهارت بەپەلە دەڕوات، دەرگای هاتنەژوورەوەی هۆڵەکە دەکاتەوە.)

ئێرهارت (هاواردەکات).
فەنی ـ تۆ ئێستا دەتوانیت بێیتە ژوورەوە!
(ویڵتۆن خانم، بە جلی دەرەوە دێتە ناو دەرگاکەوە.)

جونهیلد (بەدەست بەرزکردنەوە).
ویڵتۆن خانم !.

ویڵتۆن خانم (کەمێك بەترسەوە؛ نیگایەکی پرسیار ئامێزانە ئاڕاستەی ئێرهارت دەکات).
دەتوانم -؟

ئێرهارت
بەڵێ، دەتوانیت بێیتە ژوورەوە. من ئێستا هەمووشتێکم پێ وتن.
(ویڵتۆن خانم دێتە ژوورەوە بۆ ناو هۆڵەکە. ئێرهارت دەرگاکە لەدوایەوە دا دەخات. ویڵتۆن خانم بە ڕێزەوە بۆ بۆرکمان دەنوشتێتەوە، بە بێدەنگی سڵاو دەکات.)
(بێدەنگییەکی کەم.)

ویڵتۆن خانم (بەدەنگێکی هێواش، بەڵام توندوتۆڵ).
کەواتە قسەکە کرا. منیش دەزانم کە من وەکو ئەوکەسەی بۆتە هۆی بەدبەختییەکی گەورە بۆ ئەم ماڵە لێردا وەستاوم.

جونهیلد (هێواش؛ بێ چاوترووکاندن تەماشای دەکات).
ئێوە ئەو دوا پاشماوەیەتان وێرانکرد کە من لە پێناویدا دەژیام. (بە تووڕەییەوە.) بەڵام ئەمە ـ زۆر مەحاڵە!

ویڵتۆن خانم
من چاك تێ دەگەم، جونهیلد خانم، کە ئەمە دەبێت بۆ ئێوە شتێکی مەحاڵ بێت.

جونهیلد
بەڵێ، ئەوە دەبێت ئێوە بە خۆتانی بڵێن کە ئەوە شتێکی مەحاڵە، وا نیە ـ؟

ویڵتۆن خانم
منیش دەمەوێت بڵێم کە ئەوە شتێکی زۆر نابەجێیە. بەڵام تازە لەگەڵ ئەوەشدا ئەمجارەیان ئەوە ئاوهایە.

جونهیلد (ئاوڕدەداتەوە).
ئێرهارت، ئا ئەمە دوا بڕیاری تۆیە؟

ئێرهارت
ئەمە بەختەوەری منە، دایکە. هەموو ئەو بەختەوەرییە گەورە و خۆشەی ژیان. ناتوانم هیچی ترت پێ بڵێم.

جونهیلد (ڕوودەکاتە ویڵتۆن خانم؛ دەستەکانی هەڵدەگلۆفێ).
ئۆ، ئێوە چەند ئەوکوڕە بەدبەختەی منتان فریوداوە و شێت و شەیداتان کردووە!

ویڵتۆن خانم (بە سەربەرزکردنەوەیەکی پڕ لە شانازییەوە).
من وام نەکردووە.

جونهیلد
دەڵێن، وامان نەکردووە!

ویڵتۆن خانم
نەخێر، من نە شەیدام کردووە و نەفریویشم داوە. ئێرهارت بەڕەزامەندی خۆی بەرەوپیرم هاتووە و منیش بەڕازامەندی خۆم لە نیوەی ڕێگادا پێی گەیشتووم.

جونهیلد (بە چاوێکی سووکەوە تەماشایدەکات).
بەڵێ ئێوە، بەڵێ! دیارە من زۆر بەخۆشحاڵی یەوە باوەڕ بەوە دەکەم.

ویڵتۆن خانم (بە دان بەخۆداگرتنەوە).
بۆرکمان خانم،- دەسەڵات لە ژیانی مرۆڤدا گەلێ بوونی هەیە کە پێ ناچێ ئێوە زۆر لەبارەیانەوە بزانن.

جونهیلد
چ دەسەڵاتگەلێ، ئەگەر بوێرم بپرسم؟

ویڵتۆن خانم
ئەو دەسەڵاتگەلەی کە فەرموو لە دوو مرۆڤ دەکات تا ڕاڕەوی ژیانیان پێکەوە گرێ بدەن بێ پسانەوە ـ و بێگوێ پێدان.

جونهیلد (بەزەردەخەنەوە).
من پێموابوو کە ئێوە بێ پسانەوە گرێدراون ـ بە کەسێکی ترەوە.

ویڵتۆن خانم (کورت).
ئەوکەسەی تر بەجێی هێشتم.

جونهیلد
بەڵام وەك دەڵێن، ئەو هێشتا لە ژیاندایە.

ویڵتۆن خانم

بۆ من ئەو مردووە.

ئێرهارت (بە خۆ تێ هەڵقورتانەوە).
بەڵێ، دایکە، بۆ فەنی ئەو مردووە. پاشان ئەو کەسەی تریش بەهیچ جۆرێك پەیوەندیی بە منەوە نییە!

جونهیلد (بە مۆڕەوە سەیری دەکات).
کەواتە تۆش، - ئەو مەسەلەیەی ئەوی تر دەزانیت؟

ئێرهارت
بەڵێ، دایکە، من زۆر چاك، زۆر چاك، هەمووی دەزانم!

جونهیلد
کەچی لەگەڵ ئەوەشدا دەڵێیت، پەیوەندیی بە منەوە نییە!

ئێرهارت (بە ڕەتکردنەوەیەکی بێ باکانەوە).
من هەر دەتوانم ئەوەت پێ بڵێم ئەمە ئەو بەختەوەرییەیە کە من دەمەوێ! من گەنجم! دەمەوێ بژیم، بژیم، بژیم!

جونهیلد
بەڵێ، تۆ گەنجی ، ئێرهارت. زۆر گەنجی بۆ ئەم مەسەلەیە.

ویلتۆن (جددی و پتەو).
جونهیلد خانم، باوەڕ مەکەن کە من شتێکی ترم پێوتبێ زیاتر لەوەی کە تۆ ئێستا وتت. هەموو پەیوەندییەکانی ژیانی خۆمم خستووەتە بەردەمی.
بەردەوام ئەوەم بیر خستووەتەوە کە من حەوت ساڵ لەو بەتەمەنترم .

ئێرهارت (بە قسەپێ بڕینەوە).
ئینجا چییە، فەنی، - من هەر لە سەرەتاوە ئەوەم دەزانی.

ویلتۆن خانم
. بەڵام هیچ شتێك، - هیچ شتێك سوودی نەبوو.

جونهیلد
ئاوها؟ سوودی نەبوو؟ ئەی بۆچی ڕێکوڕەوان دەرتان نەکرد؟ دەرگای ماڵەکەتان بە ڕوویدا دانەخست؟ وانییە، ئێوە دەبوایە لەکاتی خۆیدا ئەوەتان بکردایە!

ویلتۆن خانم (سەیری دەکا و بەهێواشی).
بەڕاستی، جونهیلد خانم، نەمتوانی ئەوە بکەم.

جونهیلد
بۆچی نەتانتوانی ئەوە بکەن؟

ویلتۆن خانم
لەبەرئەوەی بۆ منیش ئەمە تەنها بەختەوەریم بوو.

جونهیلد (بە سووکایەتی پێکردنەوە).
همم، - بەختەوەری، بەختەوەری .

ویلتۆن خانم
من هەرگیز لەمەوبەر لە ژیانمدا نەمزانیوە بەختەوەری چییە. بۆیە مەحاڵە ئێستا بتوانم واز لەبەختەوەری بهێنم هەر لەبەرئەوەی درەنگ بەرەو پیرم هاتووە.

جونهیلد
ئینجا بە باوەڕی ئێوە ئەو بەختەوەرییە چەند بەردەوام دەبێ؟

ئێرهارت (بە قسە پێ بڕینەوە).
دایکە، کەم یان زۆر، - هەر هەمان شتە!

جونهیلد (بە تووڕەییەوە).
مرۆڤی کوێرای داهاتووی، وەك تۆ! نابینیت ئەمە هەمووی بەرەو کوێ دەچێ؟

ئێرهارت
من گوێنادەم بەوەی لە ئێستادا سەیری پێشەوە بکەم. نامەوێ تەماشای هیچ لایەك بکەم! من هەر دەمەوێ بۆم هەبێ جارێك، ژیان بژیم!

جونهیلد (بە ئازارەوە).
ئینجا تۆ ئەمە ناودەنێیت ژیان، ئێرهارت!

ئێرهارت
بەڵێ، تۆ نابینیت چەند جوانە!

جونهیلد (دەستەکانی لەیەك دەئاڵێنێ).
کەواتە من دەبێ ئەم شەرمە تێك و پێکدەرەش بارکەم!

بۆرکمان (لە دواوە، گرژ و تیژ).
هۆ، - تۆ فێری ئەو جۆرە بارانە بارکەیت، تۆ، جونهیلد!

ئێلە ڕێنتهایم (بە لێ پاڕانەوەوە).
بۆرکمان .!

ئێرهارت (هەمان شت).
باوکە .!

جونهیلد
من دەبێ هەموو ڕۆژێ لێرە کوڕەکەی خۆم ببینم بەبەر چاومەوە لەگەڵ یەك - یەك .

ئێرهارت (توند بەقسە پێ بڕینەوە).
دایکە، تۆ هیچ شتێك نابینیت! تۆ، لەوە دڵنیابە! من ئیتر لێرە نامێنمەوە.

ویلتۆن خانم (خێرا و دڵنیا).
ئێمە سەفەردەکەین، ئێمە، جونهیلد خانم.

جونهیلد (زەردهەڵدەگەڕێ).
ئێوەش سەفەردەکەن! پێکەوە؟

ویلتۆن خانم (سەردەلەقێنێ).
من سەفردەکەم بۆ باشوور، بەڵێ. بۆ دەرەوەی وڵات. لەگەڵ کچێکی گەنجدا. ئێرهارت . یش لەگەڵمان دێ.

جونهیلد
لەگەڵ ئێوە و . کچێکی گەنجدا؟

ویلتۆن خانم
بەڵێ. لەگەڵ فریدا فۆڵداڵ . ی بچکۆلەدا، کە من هێناومەتە ماڵەکەی خۆمەوە. دەمەوێ فریدا بڕواتە دەرەوەی وڵات و زیاتر فێری مۆسیقا بێ.

جونهیلد
ئەویش لەگەڵ خۆتان دەبەن؟

ویلتۆن خانم
بەڵێ، ناتوانم ئەو منداڵە بە تەنیا لێرە بەرەڵاکەم.

جونهیلد (پێکەنینی دێ و بەڵام خۆی دەگرێ).
تۆ بەرامبەر بەمە دەڵێیت چی، ئێرهارت؟

ئێرهارت (کەمێك لە ڕوودا داماوە، شانەکانی هەڵدەتەکێنێ).
ئا، دایکە، - کاتێك فەنی ئەوە بخوازێ، ئیتر .

جونهیلد (بەساردییەوە).
کەی سەروەتمەندان سەفەردەکەن، گەر بتوانم بپرسم؟

ویلتۆن خانم
ئێمە هەر ئێستا ئەمشەو، سەفەردەکەین. پایتۆنێکی جۆری خزاگ لە خوارەوە لەسەر ڕێگاکە، . لەبەر ماڵی هینکێلدا وەستاوە.

جونهیلد (بە چاوێکی سووکەوە سەیری دەکات).
ئەها، لەبەرئەوە ئەم شەو لەوێ ئاهەنگ گێڕانبوو!

ویلتۆن خانم (زەردەخەنەدەیگرێ).
بەڵێ، کەسی تر نەهات زیاتر لە ئێرهارت و من و فریدای بچکۆلە. شتێکی ئاشکرایە.

جونهیلد
ئەی ئێستا فریدای بچکۆلە لە کوێیە؟

ویڵتۆن خانم
لە پایتۆنەکەدا دانیشتووە و چاوەڕێی ئێمەیە.

ئێرهارت (بە لەڕوودا دامانێکی ناخۆشەوە).
دایکە،- تۆ دەبێت لەوە تێ بگەیت .؟ من دەمەویست تۆ لە ناخۆشی و، هەمووتان لێرە ئا لەمە بپارێزم.

جونهیلد (قووڵ بە چاوێکی هەست برینداركردنانەوە تەماشای دەكات).
تۆ دەدویست سەفەربکەیت و لێم دووركەویتەوە بەبێ ئەوەی خوداحافیزبوونیم لێ بکەیت؟

ئێرهارت
بەڵێ، من پێموابوو وا باشترە. باشترە بۆ هەردوو لایەکمان. هەموو شتەکان کۆکرابوونەوە و ئامادەکرابوون. جلەکان خرابوونە جانتاوە. بەڵام پەیغام هات کە نێردرابوو بە دوامدا، ئیتر - (دەیەوێ دەستی تەوقەی بۆ درێژبکات.) خوات لە گەڵ، دایکە.

جونهیلد (بە دەست ڕاوەشانەوە، دووردەکەوێتەوە).
دەستم تێوە نەدەییت!

ئێرهارت (بە میهرەبانییەوە).
ئەوە دوا قسەتە؟

جونهیلد (بە تووڕەییەوە).
بەڵێ.

ئەرهارت
(ڕوو وەردەگێڕێ). پوورە ئێلە، خوات لەگەڵ.

ئێلە ڕێنتهایم (دەستەکانی دەگوشێ).
خوات لەگەڵ، ئێرهارت! ئینجا ژیانی خۆت بژی، - و هێند بەختەوەربە، هێند بەختەوەر بە . هەتا دەتوانیت!

ئێرهارت
سوپاس، پووری. (بۆ بۆرکمان دەنوشتێتەوە.) باوکە، خوات لەگەڵ. (بەگوێی ویڵتۆن خانمدا دەچرپێنێ.) با ئێرە بە جێبهێڵین، هەتا زووتر باشتر.

ویڵتۆن خانم (بە هێواشی).
بەڵێ، بابڕۆین.

جونهیلد (بە زەردەخەنەیەکی پڕ لەماناوە).
ویڵتۆن خانم،- ئێوە لەوباوەڕەدان کە ئێوە بەڕاستی کارێکی زیرەکانە دەکەن لەوەدا کە ئەو کچە گەنجە لەگەڵ خۆتاندا دەبەن؟

ویلتۆن خانم (بە زەردەخەنەیەکی تۆڵەکەرانەوە، کە نیوەی بە تەنزەو، نیوەشی بە جددی).
پیاوان زۆر ناجێگیرن، جونهیلد خانم. ژنانیش هەمان شت. کەی ئێرهارت لەگەڵ من تەواو بوو، - و کەی من لەگەڵ ئەو تەواو بووم، - ئەوە شتێکی باشە بۆ هەردووکمان کە ئەو، فەقیرە، شتێکی هەبێ بگەڕێتەوە بۆی.

جونهیلد
بەڵام ئەی ئێوە خۆتان؟

ویلتۆن خانم
ئۆ، من خۆم دەسازێنم، بابزانن. خواتان لەگەڵ! (ئەو سڵاودەکات و لە دەرگای هۆڵەکەوە دەچێتە دەرەوە. ئێرهارت کەمێك دەوەستێ وەکو دودڵبێ؛ ئینجا ئاوڕدەداتەوە و دوای ویلتۆن خانم دەکەوێ.)

جونهیلد (دەستەکانی شۆڕبوونەتەوە بۆ خوارەوە).
وەجاخکوێر.

بۆرکمان (وەکو گەیشتبێتە بریارێك).
کەواتە بەتەنیا برۆ دەرەوە بۆ ناو بەفر و رەهێڵە! شەپقەکەم! پاڵتۆکەم! (بەخێرایی بەرەو دەرگاکە دەڕوات.)

ئێلە رێنتهایم (بە ترسەوە؛ ڕایدەوەستێنێت).
یۆن گابرێل، بۆکوێ دەچیت؟

بۆرکمان
دەچمە دەرەوە بۆ ناو ڕەهێڵەی ژیان، گوێت لێیە. وازم لێ بێنە، ئێلە!

ئێلە رێنتهایم (توند دەیگرێ).
نەخێر، نەخێر، من وازت لێ ناهێنم بچیتە دەرێ! تۆ نە خۆشی. من دەبینم پێتەوە دیارە نەخۆشی!

بۆرکمان
دەڵێم، لێمگەرێ با برۆم! (ئەو خۆی لەدەستی ڕادەپسکێنێ و لەدەرگای هۆڵەکەوە دەچێتە دەرەوە.)

ئێلە رێنتهایم (لە ناودەرگاکەوە).
جونهیلد، یارمەتیم بدە با نەهێڵین بڕوات!

جونهیلد (سارد و توورە؛ لە ناوەڕاستی هۆڵەکەدا وەستاوە).
لەسەرانسەری دنیادا من هەقی هیچ کەسێکم نییە. لێیان گەرێ با هەموویان - چ ئەم یان و چ ئەویان! دوور، - هێندە دوور تا خۆیان دەیانەوێ، بەجێم بهێڵن. (لەپڕدا، بە هاوارێکی جەرگبڕانەوە.) ئێرهارت، مەڕۆ! (بەدەستی بۆ لەئامێزگرتن کراوەوە بەرەو دەرگاکە ڕادەکات. ئێلە رێنتهایم دەیگرێ.)

بەشی چوارەم

(حەساری پێش خانووەکە، کە دەکەوێتە لای ڕاستەوە. گۆشەیەك لە لای دەرگای چوونە ژوورەوە و پلیکانەیەکی بەردینی پان لەبەردەمیدا. بەدرێژایی پشتەوەی نزیك مەزراکە، زنجیرە گردی سەرەولێژی بە دارچنار شین بوو ڕاکشاون. بەفربارین خۆشیکردووەتەوە؛ بەڵام زەوی بەو بەفرە تازە باریوە داپۆشراوە و بەفر تاسەر ئەژنۆ بەرزبۆتەوە. دارچنارەکان، بە کەڵکەبوونی بەفر لەسەریان، نوشتاونەتەوە و قورس بوون.
شەوێکی هەوا ساردی تاریکە. هەورەکان دێن و دەچن. مانگ جاروبار لاواز دەدرەوشیتەوە. ڕووناکیەکی سست بەهۆی بەفرەکەوە دەورەبەری تەنیوە.)
(بۆرکمان، جونهیلد و ئێلە ڕێنتهایم لەدەرەوە لەسەر پلیکانەکە وەستاون. بۆرکمان هیلاك و ماندو، پاڵی داوە بە دیواری خانوەکەوە. پاڵتۆیەکی بێقۆڵی کۆنی داوە بەسەر شانەکانیدا، شەپقەیەکی درێژکۆلەی نەرمی خۆڵەمێشی بە دەستێکییەوە و دارگۆچانێکی گرێگرێش بە دەستەکەی تریەوە. ئێلە ڕێنتهایم پاڵتۆکەی داوە بەسەردەستیدا. شاڵە گەورەکەی سەرسەری جونهیلد کەوتۆتە خوارەوە بۆ سەر شانەکانی و، قژی دانەپۆشراوی دیارە.)

ئێلە ڕێنتهایم (ڕێگەی لە جونهیلد گرتووە).
جونهیلد، بەدوایدا مەڕۆ!

جونهیلد (بەترس و تووڕەییەوە).
بەرمدە با بڕۆم! ئەو نابێت بەجێم بهێڵێ!

ئێلە ڕێنتهایم
من پێت دەڵێم، زۆر بێ سوودە! تۆ پێی ناگەیتەوە.

جونهیلد
قەیناکە، لێم گەڕێ بابڕۆم، ئێلە! من بەدەنگی بەرز لە ڕێگاکەی خوارەوە هاواری لێ دەکەم . ئەو دەبێ گوێی لە قیژەی دایکی خۆی بێ!

ئێلە ڕێنتهایم
ئەو گوێی لێت نابێت. بێگومان ئێستا لەناو پایتۆنەکەدا دانیشتووە .

جونهیلد
نەخێر، نەخێر، ئەو هێشتا لە پایتۆنەکەدا دانەنیشتووە!

ئێلە ڕێنتهایم
باوەڕم پێبکە، دەمێکە ئەو لە پایتۆنەکەدا دانیشتووە.

جونهیلد (لە بێ ئومێدیدا).
لە پایتۆنەکەدا دانیشتووە، کەواتە لەگەڵ ئەودا، لەگەڵ ئەودا، ئەودا دانیشتووە!

بۆرکمان (بەپێکەنینێکی تۆقێنەرانەوە).

کەواتە گوێی لە هاواری دایکی نابێ.

جونهیلد
نەخێر، گوێی لێ نابێ. (گوێدەگرێ.) هش! ئەوە چییە؟

ئێلە ڕێنتهایم (ئەویش گوێدەگرێ).
وەکو دەنگی زەنگۆڵەبێ وایە .

جونهیلد (بە هاوارێکی هێواشەوە).
ئەوە پایتۆنەکەی ئەو خانمەیە!

ئێلە ڕێنتهایم
یان لەوانەیە هی یەکێکی تر بێت .

جونهیلد
نەخێر، نەخێر، ئەوە پایتۆنەکەی ویڵتۆن خانمە! من دەنگی زەنگۆڵە زیوینەکانی دەناسمەوە! گوێبگرە! ئێستا لە گردەکەوە بەرەوخوار. بەبەر ئێرەدا تێ دەپەڕن!

ئێلە ڕێنتهایم (خێرا).
جونهیلد، ئەگەر دەتەوێت هاواربکەیت بە دوای دا، ئیستا هاواری لێ بکە! لەوانەیە ئەو!

(لە نزیکەوە دەنگی زەنگۆڵەدێ، لە دارستانەکەوە.)

ئێلە ڕێنتهایم
جونهیلد، خێراکە! ئەوان ئێستا لە خوار ئێمەوەن!

جونهیلد (ساتێك بێ قەرار ڕادەوەستێ؛ پاشان ڕەپ ڕادەوەستێ، توورە و سارد).
نەخێر. هاواری لێ ناکەم. لێگەڕێ با ئێرهارت بۆرکمان، دوور، دوور بۆ ئەو شوێنەی ئەو ناوی دەنێ ژیان و بەختەوەری من بە جێبهێڵێ.

(دەنگەکە لە دووربوونەوەدا وندەبێ.)

ئێلە ڕێنتهایم (پاش کەمێك).
ئێستا ئیتر دەنگی زەنگۆڵەکان نایەنە گوێ.

جونهیلد
پێموایە وەك زەنگی مردوو[33] دەهاتنە بەرگوێ.

بۆرکمان (بە پێکەنینێکی سارد و، لەسەرخۆوە).
ئەها، هێشتا زەنگ بۆ من لێ نەدراوە!

جونهیلد
بەڵام بۆ من و بۆ ئەوەی کە منی بەجێهێشت.

---

[33] وەك نەرێتێك لە کاتی گوێزانەوەی مردودا لە کەنیسەوە بۆ بەخاکسپاردنی، لەکەنیسەکەوە زەنگ لێدەدرێ.

ئێلە ڕێنتهایم (بە بیرکردنەوەیەکی قووڵەوە سەردەلەقێنێ).
جونهیلد، کێ دەڵێ ئەوە زرینگەی زەنگی ژیان و بەختەوەریی ئەو نییە.

جونهیلد (دەڕواتە سەرەوە؛ بە تووڕەییەوە سەیری دەکات). وتت،
[زەنگی] ژیان و بەختەوەریی!

ئێلە ڕێنتهایم
بەهەرحاڵ بۆ ماوەیەکی کورت

جونهیلد
تۆ ژیان و بەختەوەری، لەگەڵ ئەو خانمەدا – پێ ڕەوا دەبینیت؟

ئێلە ڕێنتهایم (گەرم و لە ناخەوە).
بەڵێ، لە هەموو ڕۆحمەوە، ئەوەی پێ ڕەوا دەبینم!

جونهیلد (بەساردییەوە).
کەواتە تۆ دەبێ لە توانای خۆشەویستیدا لەمن، دەوڵەمەنتربیت.

ئێلە ڕێنتهایم (دوور سەیری بەردەمی خۆی دەکات).
ڕەنگە ئەوەی کە ئەو توانایە وا بەرز ڕادەگرێ تاسەی خۆشەویستی بێ.

جونهیلد (چاوەکانی تێدەبڕێ).
ئەگەر ئاوها بێ، ئەوا بێگومان منیش بەمزوانە هەر وەکو تۆ دەوڵەمەند
دەبم، ئێلە.(پشت دەکاتەوە و دەچێتە ناو ماڵەکەوە.)

ئێلە ڕێنتهایم (کەمێك دەوستێ و بە نیگەرانییەوە تەماشای بۆرکمان
دەکات؛ پاشان لەسەرخۆ دەست دەخاتە سەر شانی).
یۆن، تۆش وەرە بچۆرە ژوورەوە.

بۆرکمان (هەروەکو خەبەری بوویێتەوە).
من؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ. تۆ بەرگەی ئەم هەوای زستانە ساردە ناگریت. پێتەوە دیارە و
دەیبینم، یۆن. وەرە لەگەڵما با بڕۆینە ژوورەوە. بڕۆینە ژێر میچی [ماڵێك]،
کە گەرمبێت.

بۆرکمان (بە تووڕەییەوە).
دووبارە بۆ هۆڵەکەی سەرەوە!

ئێلە ڕێنتهایم
زیاتر حەزدەکەم بچیتە ژوورەوە بۆ هۆڵەکەی ئەو.

بۆرکمان (خێرا و چالاك دەکەوێتە جوڵاندنەوە).
من هەرگیز جارێکی تر لە ژیانمدا پێ نانێمەوە ژێر میچی ئەو ماڵە!

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵام ئاخر بۆ کوێ دەچیت؟ بەم درەنگانە، بەم کاتی شەوە، یۆن؟

بۆرکمان (شەپقەکەی دەکاتە سەری).
لەپێش هەموو شتێکەوە دەمەوێ بچمە دەرەوە و سەیری هەموو گەنجینە شاراوەکەم بکەم.

ئێلە ڕێنتهایم (بە ترسەوە سەیری دەکات).
یۆن، من لە تۆ تێ ناگەم!

بۆرکمان (بە قاقای پێکەنین و کۆکەکۆکەوە).
ئۆ، مەبەستم شتی دزراوی شاردراوە نییە. مەترسە، ئێلە. (دەوەستێ و پەنجەی ڕادەکێشێ.) تۆ، سەیری ئەوە کە! ئەوە کێیە؟
(ویلهێلم فۆڵداڵ، لە پاڵتۆیەکی ئێخەگەورەی، کۆنی بەفراویدا، شەپقەکەی سەری داکەندووە و چەترێکی گەورەی بە دەستەوەیە و بەزەحمەت و ئازارەوە بە ناوبەفرەکەدا دەگاتە سەرسوچی ماڵەکە و بەسەر قاچی چەپیدا زۆر دەشەلێ.)

بۆرکمان
ویلهێلم! دیسان چیت دەوێ لێم، لێرە؟

فۆڵداڵ (سەربەرزدەکاتەوە).
شکور بۆ خوا، یۆن گابرێل، لەسەر پلیکانەکەی بەر ماڵەوە وەستاویت؟ (سڵاودەکات.) و خانمیش، هەمانشت، دەبینم!

بۆرکمان (بەکورتی).
ئەوە خانم نییە.

فۆڵداڵ
ئۆ، داوای لێبوردن دەکەم. بەڕاستی چاویلکەکەمم لە بەفرەکەدا بزرکرد. . بەڵام تۆ، کە هەرگیز لە دەرگا ناچیتە دەرەوە .؟

بۆرکمان (بەبێ گوێ پێدانەوە، بەشەوقەوە).
کاتی ئەوە هاتووە من دووبارە وەك مرۆڤ بێمەوە هەوای ئازاد، تێ دەگەیت. نزیکەی سێ ساڵ لە زیندان و؛ پێنج ساڵ لە ژووری زیندانی تەنهایی و؛ و هەشت ساڵیش لێرە لە هۆڵەکەی سەرەوەدا .

ئێلە ڕێنتهایم
(نیگەرانە). بۆرکمان، داوات لێدەکەم .!

فۆڵداڵ
ئاخ بەڵێ، بەڵێ،بەڵێ .

بۆرکمان
بەڵام دەپرسم تۆ منت بۆچییە؟

فۆڵداڵ (هێشتا لەخوار پلیکانەکەوە وەستاوە).
یۆن گابریێل، من دەمویست بێمە سەرەوە بۆ لات. لەوباوەڕەدا بووم کە دەبێ بێمە سەرەوە بۆ هۆڵەکە. خوایەگیان، لەو هۆڵە!

بۆرکمان
دەتویست بێیتە سەرەوە بۆ لام بۆ ئەو شوێنەی کە دەرمکردیت؟

فۆڵداڵ
بەڵێ ناوی خوای لێ بێنە قەیناکە.

بۆرکمان
ئەوە پێت چییەتی؟ بزانم دەڕۆیت و دەشەلیت.

فوڵدال
بەڵێ، هەقتە بپرسیت، بوم بەژێرەوە.

ئێلە ڕێنتهایم
بوویت بە ژێرەوە!

فۆڵداڵ
بەڵێ، پایتۆنێکی خزاگی لێیدام .

بۆرکمان
ئۆهـ!

فۆڵداڵ
. دوو ئەسپی. بە هەڵەداوان بە لێژگاییەکەدا دەهاتە خوارەوە. فریانەکەوتم لەڕێگاکە خۆملادەم ؛ ئیتر .

بۆرکمان
ئیتر کردیانی بەژێرەوە؟

فۆڵداڵ
خەریبوو بمکەن بە ژێرەوە، خانم . یان خاتوون. خەریبوو بمکەن بە ژێرەوە، ئیتر من لەبەفرەکەدا تلم خواردو، چاویلکەکەم بزرکرد و چەترەکەم شکا؛ (چاوی هەڵدەگلۆفێ.) ئینجا پێشم کەمێك برینداربوو.

بۆرکمان (لەژێرەوە پێ دەکەنێ).
دەزانیت کێ لەو پایتۆنەدا بوو، ویلهێلم؟

فۆڵداڵ
نەخێر، چۆن بزانم؟ پایتۆنێکی داخراو بوو. پەردەکانیشی دادرابوونە و پایتۆنچیەکەش ساتێك نەوەستا کە من لەو بەفرەدا گەوزابووم .. بەڵام بووەستایە چی دەبوو و هەروەکو ئێستا دەبوو، چونکە . (بە شەوقەوە.) ئۆ، زۆر سەیر دڵم خۆشە!

بۆرکمان

دڵت خۆشە؟

فۆڵداڵ
بەڵێ، بەڕاستی نازانم چی ناوبنێم. بەڵام لەو باوەڕەدام دەبێ ناوی بنێم شتێك نزیك لە دڵخۆشییەوە. چوونکە شتێکی زۆر سەیر ڕوویداوە! و هەر لەبەر ئەوە نەمتوانی هیچی تربکەم . یۆن گابریێل، جگە لەوەی بێم بۆ ئێرە و ئەو خۆشیەت لەگەڵدا بەشبکەم.

بۆرکمان (جەسورانە).
ئێ، کەواتە فەرموو ئەو خۆشییە بەشبکە!

ئێلە ڕێنتهایم
ئۆ، بەڵام پێش هەموو شتێ بۆرکمان، هاوڕێکەت بەرە ژوورەوە لەگەڵ خۆت.

بۆرکمان (بە تووڕەییەوە).
من وتم، نامەوێ بچمە ئەو ماڵەوە.

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵام تۆ گوێت لێیە کە ئەو پایتۆن لێیداوە!

بۆرکمان
ئۆ، ئێمە لەژیاندا جارێك هەموومان . دەبین بە ژێرەوە. بەڵام مرۆڤ دەبێ دووبارە هەڵسێتەوە و، گوێی نەداتێ.

فۆڵداڵ
ئەوە قسەیەکی قووڵ و بەبیر و ئەندێشەیە، یۆن گابریێل. بەڵام من زۆر چاك دەتوانم بە خێرایی لێرەدا پێت بڵێم.

بۆرکمان (نەرمترانە).
بەڵێ، ئەو خزمەتەم بکە، ویلهێلم.

فۆڵداڵ
بەڵێ، تۆ تەنها گوێ بگرە! بزانە، . ئەم ئێوارەیە کە لەلای تۆ گەرامەوە بۆ ماڵەوە، . نامەیەکم دۆزییەوە.. بزانم دەتوانیت هەڵی بێنیت لە کێ وە؟

بۆرکمان
لەوانەیە لە فریدا بچکۆلەکەتەوە بووبێ؟

فۆڵداڵ
خۆیەتی! بزانە کە تۆ یەکسەر زانیت! بەڵێ، نامەیەکی درێژ . زۆر درێژ لە فریداوە. خزمەتکارێك هێنابووی. ئنجا بزانە بە بیرتادێت فریدا لەبارەی چییەوەی نووسیبوو؟

بۆرکمان
لەوانەیە ویستبێتی خواحافیزی لە دایك و باوکی بکات.

فۆڵداڵ
دروست خۆیەتی! زۆر سەیرە یۆن گابریێل، تۆ چاك بۆی چوویت! ئێ، فریدا نووسێویەتی کە ویڵتۆن خانم بڕیارێکی گەورە و گرنگی بۆ داوە. خانم دەیەوێ لەگەڵ خۆیدا بیبات بۆ دەرەوەی وڵات. بۆئەوەی زیاتر لەبارەی مۆسیقاوە فێربێ، فریدا واینووسیوە. هەروەها ویڵتۆن خانم مشوری مامۆستایەکی چاکیشی خواردووە، لەگەشتەکەدا لەگەڵیان بێ و، یارمەتی فریدا بدات! چونکە، بەداخەوە، فریدا لە چەند وانەیکدا پشت گوێ خرابوو، دەزانیت.

بۆرکمان (لەژێرەوە پێدەکەنێ، ئینجا دەداتە قاقای پێکەنین).
باشە، باشە، من هەمووی زۆر چاك دەزانم، ویلهێلم.

فۆڵداڵ (بە گەرمییەوە بەردەوام دەبێ).
ئینجا بزانە، فریدا ئێستا ئەم ئێوارەیە بۆ یەکەمجار بەو سەفەرەی زانیوە. ئەوەش لەو ئاهەنگەدا کە تۆ دەیزانیت، همم! بەو حاڵەشەوە فریدا کاتێکی بۆ نووسینی ئەو نامەیە دۆزیوەتەوە. گرەنتی ئەوت پێ دەدەم، کە فریدا نامەکەی چەند گەرم و جوان و چەند لە دڵەوە نووسیوە. کە هیچ شوین پێیەکی ڕق و کینەی بەرامبەر بە باوکی تێدانییە. ئینجا بەو شێوە جوانەی کە ئەو پێش سەفەرکردنی دەیەوێ بەنووسین خواحافیزیمان لێ بکات. (دەست دەکا بە پێکەنین.) بەڵام نابێ!

بۆرکمان (بە پرسیارکردنەوە تەماشای دەکات).
چۆن نابێ؟

فۆڵداڵ
نووسیویەتی کە بەیانی زوو سەفەردەکەن. زۆر زوو.

بۆرکمان
ئاوا. بەیانی؟ وای نووسیوە؟

فۆڵداڵ (پێدەکەنێ و دەستەکانی لەیەکتری دەخشێنێ).
بەڵێ، بەڵام من فێڵبازم، من، دەبینیت! ئێستا دەچم بۆ ماڵی ویڵتۆن خانم .

بۆرکمان
ئێستا ئەم ئێوارەیە؟

فۆڵداڵ
بەڵێ، بۆنا، هێشتا زۆر درەنگ نییە. ئینجا ئەگەر دەرگاشیان داخستبێ، ئەوا لە دەرگادەدەم. هیچی تر. چوونکە من دەمەوێ و من دەبێ فریدا ببینم پێش ئەوەی سەفەربکات. شەو باش، شەو باش! (دەیەوێ بڕوا.)

بۆرکمان
گوێ بگرە، ویلهێلمی داماو. دەتوانیت ئەو ڕێگە ناخۆشە بۆ خۆت پاشەکەوت بکەیت.

فۆڵداڵ
ئۆ، تۆ بیر لە قاچم دەکەیتەوە.

بۆرکمان
بەڵێ، پاشان تۆ ناتوانیت بچیتە ژوورەوە بۆ لای ویڵتۆن خانم.

فۆڵداڵ
ئینجا منیش، لەبەردەرگاکەدا ڕادەوەستم و لە دەرگادەدەم و لە زەنگی دەرگاکەدەدەم هەتا یەکێك دێ و دەرگاکە دەکاتەوە. چوونکە من دەبێ و دەمەوێ فریدا ببینم.

ئێلە ڕێنتهایم
کچەکەتان سەفەریکرد، جەنابی فۆڵداڵ.

فۆڵداڵ (بە واقوڕمانەوە).
فریدا سەفەریکرد! ئێوە دڵنیان لەوە؟ ئێوە چۆن ئەوە دەزانن؟

بۆرکمان
ئێمەلە مامۆستاکەی ئایندەیەوە ئەوە دەزانین.

فۆڵداڵ
ئێ؟ مامۆستاکەی کێیە؟

بۆرکمان
مامۆستاکەی ئێرهارت بۆرکمانی خوێندکارە.

فۆڵداڵ (بەوپەڕی خۆشحاڵییەوە).
کوڕەکەت، یۆن گابریێل! ئەویش لەگەڵیاندا سەفەردەکات؟

بۆرکمان
بەڵێ؛ ئەوە ئەوە کە دەیەوێ یارمەتی ویڵتۆن خانم بدات لە فێرکردنی فریدای بچکۆلەی کچتدا.

فۆڵداڵ
ئێ، سوپاس بۆ خوا! منداڵەکەم لەدەستێکی ئەمیندایە. بەڵام ئایا ئەوەش مسۆگەرە کە ئێرهارت. یش لەگەڵ فریدادا پێکەوە سەفەریان کرد؟

بۆرکمان
ئەویش لەگەڵ فریدا بەو پایتۆنەی کە لەرێگا کردیتی بەژێرەوە سەفەریکرد.

فۆڵداڵ (دەست دەدابەیەکدا).
بیر لەوە بکەرەوە کە فریدا بچکۆلانەکەی من لە ناو ئەو پایتۆنە قەشەنگەدا دانیشتبوو!

بۆرکمان (سەردەلەقێنێ).

بەڵێ، بەڵێ، ویلهێلم. کچەکەت چاك گەورە بووە بابی ئەوەی سواری پایتۆنبێ. و ئێرهارت بۆرکمانی خوێندکاریش. ـ ئێ. سەرنجی زەنگۆڵە زیوینیەکانی پایتۆنەکەتدا؟

فۆڵداڵ
بەڵێ بێگومان. ـ وتت زەنگۆڵەی زیوین؟ ئەوە زەنگۆڵەی زوین بوو، ئێ؟ بە ڕاستی زەنگۆڵەی زیوینی ئەسڵی؟

بۆرکمان
باوەڕکە، هەمووی ئەسڵی بوو. هەم لە دەرەوەی و هەم لە ناوەوەی.

فۆڵداڵ (بەبێ جوڵانەوە).
ئایا ئەوە سەیرنییە، کە چۆن چۆنی بەختەوەری خۆی پێشکەشی مرۆڤێك دەکات! ئەوە ـ ئەوە ئەو تۆزە بەهرە شاعیرانەیەی منە کە لەلای فریدا گۆڕانی بەسەردا هاتووە و بووە بە مۆسیقا. ئینجا لەگەڵ ئەوەشدا کەواتە شاعیربوونی من بێهوودە نەبووە. چونکە ئێستا با ئەو سەفەربکات بۆ ئەو دنیا گەورە و، فراوانەی، کە من جارێك لەجاران زۆر خۆش خەوم بە بینینیەوە دەبینی. با لە پایتۆنی خزاگ ئاسای داخراوی، تاخم و کەرەسەی زینی ئەسپ زەنگۆڵەداری زیویندا، فریدای بچکۆلە سەفەرکات .

بۆرکمان
ـ وە باوکیشی بکات بەژێرەوە ـ

فۆڵداڵ (بە خۆشحاڵییەوە).
ئینجا چییە! بۆ من گیروگرفت نییە، ـ تەنها کاتێك منداڵەکە. ئێ، کەواتە من بەمشەوە درەنگ گەیشتم. هەر بۆیە دەمەوێ بچمەوە بۆ ماڵەوە و دڵنەوایی دایکی بدەمەوە، کە لە ناندێنەکەدا دانیشتووە و دەگریی.

بۆرکمان
دەگریی؟

فۆڵداڵ (بە کەمێك پێکەنینەوە).
بەڵێ، تۆ بیری لێبکەرەوە. ئەو دانیشتبوو بە کوڵ دەگریا کە بەجێمهێشت.

بۆرکمان
تۆش پێ دەکەنیت، تۆ، ویلهێلم.

فۆڵداڵ
بەڵێ من، بەڵێ! بەڵام ئەو هەژارە، وەکو دەزانیت، هەر ئەوەندە تێ دەگات، ئێ، خوات لەگەڵ! باشە من لە پایتۆنە گشتیەکەوە نزیکم. خوات لەگەڵ، یۆن گابریێل! خوات لەگەڵ، خاتوون! (سڵا و دەکات و بەزەحمەتەوە بە هەمان ڕێگای لێوەی هاتووە دەگەڕێتەوە.)

بۆرکمان (ماوەیەك بە بێدەنگی ڕادەوەستێ و سەیری بەردەمی خۆی دەکات).
خوات لەگەڵ ویلهێلم! هاوڕێی دێرین ئەوە یەکەمجار نیە کە تۆ لە ژیانتدا دەبیت بەژێرەوە.

ئێلە ڕێنتهایم (بەترسێکی شاردراوە وە تەماشای دەکات).
تۆ زۆر سپی هەڵگەڕاویت، زۆر، یۆن .

بۆرکمان
ئەوە خەتای هەوای زیندانەکەی سەرەوەیە.

ئێلە ڕێنتهایم
من هەرگیز لەمەوبەر بەو شێوەیە نەم دیویت.

بۆرکمان
نەخێر، لەبەرئەوەی تۆ هەرگیز هەڵهاتنی زندانییەکی سزادراوت لەزیندان نەبینیوە.

ئێلە ڕێنتهایم
ئۆ، وەرە لەگەڵم یۆن، با بچینە ژوورەوە!

بۆرکمان
واز لەو قسە لەخشتەبەرانە بهێنە، من پێم وتیت .

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵام من ئێستا زۆر بەپەرۆشەوە داوات لێ دەکەم؟ لە بەرخاتری خۆت .
(کچەئیشکەرەکە نیوەی لەدەرگاکەوە دەردەکەوێ لەسەر پلیکانەکە.)

کچەئیشکەرەکە
بە لێبوردنەوە؛ خانم وتی کە ئێستا من دەبێت دەرگای دەرەوە دابخەم.

بۆرکمان (بە هێواشی بە ئێلە دەڵێ).
گوێ بگرە؛ دووبارە دەیانەوێ بمکەنەوە ژوورەوە!

ئێلە ڕێنتهایم (ڕوودەکاتە کچەکە).
بەڕیوەبەری بانق حاڵی باش نییە. دەیەوێ کەمێك هەوای پاك هەڵمژێ.

کچەئیشکەرەکە
بەڵێ، بەڵام خانم خۆی وتی کە .

ئێلە ڕێنتهایم
من دەرگاکە دادەخەم. کلیلەکان لە ناو کێلونەکدا بەجێبهێڵە، ئەوسا .

کچەئیشکەرەکە
بەڵێ، خوا ڕەحم بکات؛ وای لێدەکەم (دووبارە دەچێتەوە ژوورەوە.)

بۆرکمان (ماوەیەکی کورت دەوەستێ و گوێ دەگرێ: پاشان بەخێرای بەرەو خوارەوە بۆ بەردەمی حەساری مەزراکە دەڕوات).
من ئێستا لەدەرەوەی دیوارەکانم، ئێلە! ئیتر هەرگیز لەمە زیاتر منیان بۆ زیندانی ناکرێ!

ئێلە ڕێنتهایم (دەڕواتە خوارەوە بۆ لای).
بەڵام خۆ تۆ لە ژوورەوەش پیاوێکی سەربەستیت، یۆن. دەتوانیت بە ئارەزووی خۆت بێیت و بچیت.

بۆرکمان (هیواش، وەکو بترسێ).
هەرگیز جارێکی تر ناچمەوە ژێر بنمیچ! لێرە بەشەو لەدەرەوەبوون زۆر خۆشە . بێت و ئێستا بچمەوە هۆڵەکە ـ بنمیچ و دیوار پێکەوە دێنەوە یەك. گوشارم بۆ دێنن. وەکو مێش دەمفلیقێننەوە .

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵام بۆکوێ دەچیت؟

بۆرکمان
تەنها بڕۆم و بڕۆم و بڕۆم. ببینم ئەتوانم جارێکی تر بگەمە ئازادی و ژیان و مرۆڤ. ئێلە، حەزدەکەیت لەگەڵمدا بێیت؟

ئێلە ڕێنتهایم
من؟ ئێستا؟

بۆرکمان
بەڵێ، بەڵێ، ـ هەر ئێستا!

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵام هەتا کوێ!

بۆرکمان
هەتا ئەو شوێنەی دەتوانم.

ئێلە ڕێنتهایم
ئۆی، بەڵام بیرێ لەوەبکەرەوە. چوونە دەرەوە بەم شەوە تووشە، ساردەی زستان ـ

بۆرکمان (بە دەنگێکی خاوی وەك قورگگیرانەوە).
ئەها، خاتوون نیگەرانی چاکبوونەوەیە؟ بەڵێ، بەڵێ ـ ئەوە شتێکی خراپە، ئەوە.

ئێلە ڕێنتهایم
من نیگەرانی چاکبوونەوەی تۆم.

بۆرکمان
هاهاها! چاکبوونەوەی پیاوێکی مردوو! هەردەبێ پێت پێبکەنم، ئێلە! (دەست دەکاتەوە بە ڕۆیشتن).

ئێلە ڕێنتهایم (دوای دەکەوێ ؛ توند دەی گرێ).
ئەوە وتت تۆ [پیاوێکی] چیت؟

بۆرکمان
وتم، پیاوێکی مردوو. بیرت نایەتەوە جونهیلد وتی من دەبێ ئارام لەو شوێنەی لێی ڕاکشاوم نەجولێم؟

ئێلە ڕێنتهایم (بڕیاردەرانە، پاڵتۆکەی دەدات بە شانیدا).
یۆن، من لەگەڵتدا دێم.

بۆرکمان
بەڵێ ئێمە هەردووکمان، ئێمە لەیەك دەچین، هەردووکمان، ئێلە. (دەست دەکاتەوە بەڕۆیشتن.) دەوەرە ئیتر!

(هیدی هیدی بەلای ڕاستدا دەگەنە دارستانێکی بچووك. وردە وردە لە چاو وندەبن، تا دیارنامێنن، خانووەکە و حەساری مەزراکەش لەچاو دیارنامێنن. دیمەنەکە، بە دارچنار و گردو بەرزایی، بەبەردەوامی هێواش هێواش لە گۆڕاندایە و شوێنەکە سەخت و کێویتر دێتە بەرچاو.)

دەنگی ئێلە ڕێنتهایم (لەلای ڕاستی دارستانەکەوە دێتە گوێ).
یۆن، بۆ کوێ دەچین؟ من بێرە ئاشنانیم.

دەنگی بۆرکمان (لەسەرەوە بەرزتر دێتەگوێ).
تەنها شوێن پێکانی من لەسەر بەفرەکە هەڵبگرەو بەدوامدا وەرە!

دەنگی ئێلە ڕێنتهایم
بەڵام بۆچی دەبێ ئێمە هێندە بەرز سەرکەوین؟

دەنگی بۆرکمان (نزیکتر).
ئێمە دەبێ بەو تولەڕێ خواروخێچەدا هەڵگەڕێین.

ئێلە ڕێنتهایم (هێشتا دیارنییە).
ئۆ، ئیتر من لە توانامدا نییە.

بۆرکمان (لە گۆشەی لای ڕاستی دارستانەکەوە).
وەرە، وەرە! ئێستا ئیمە لە دیمەنەکەوە دوور نیین. کاتی خۆی کورسییەك لەوێدابوو .

ئێلە ڕێنتهایم (لە ناو دارەکانەوە دەردەکەوێ).
تۆ ئەوەت لە بیرماوە؟

بۆرکمان
دەتوانیت لەوێدا پشویەك بدەیت.

(گەیشتوونەتە بەردەمی دەشتێکی کەمێك بەرزی بەردەمکراوە، لەدارستانکەدا. گردێکی پان لە پشتیانەوە بەرز بۆتەوە. لەلای ڕاستەوە،

قووڵ بەرەوخوار، دیمەنێکی بەربڵاو لە بەرزایی و ئاودرێ تەنك و باریك و درێژ و، زنجیرە گردی لەسەریەکی دوور. لە تەختاییەکەی لای چەپدا، دارچنارێکی وشکبوو کورسییەکی لە ژێردایە. بەفرێکی زۆر دەشتەکەی داپۆشیوە.)

(بۆرکمان و لەدواشێوە ئێلە ڕێنتهایم لەلای ڕاستەوە بەزەحمەت بەناو بەفرەکەی کە تا سەرئەژنۆیان هاتووە ڕێدەکەن.)

بۆرکمان (لەلای قووڵاییەکەی لای چەپەوە دەوەستێ).
وەرە ئێرەوە، ئێلە، تا بی بینیت.

ئێلە ڕێنتهایم (دەچێتە لایەوە).
یۆن، دەتەوێ چیم پیشان دەیت؟

بۆرکمان (پەنجە ڕادەکێشێ).
دەبینیت نیشتیمان چەند ئازاد و واڵا لەبەردەماندا پان و بەرین ـ ڕاکشاوە؟

ئێلە ڕێنتهایم
جاران هەمیشە لەویادا لەسەر ئەو کورسییە دادەنیشتین،. و هێشتا دوور، دوور بەردەوام تەماشای دنیامان دەکرد.

بۆرکمان
دنیایەکی خەیاڵی بوو ئەو دنیایەی ئێمە ئەوسا تەماشامان دەکرد.

ئێلە ڕێنتهایم (سەردەلەقێنێ).
دنیای خەوەکانی ژیانمان بوو، بەڵێ. ئێستا ئەو دنیایە بە بەفر داپۆشراوە. ـ و درختە کۆنەکەش مردووە.

بۆرکمان (بێ ئەوەی گوێی لێ بگرێ).
دەتوانیت دووکەڵی ئەو پاپۆڕەهەڵمییە گەورانەی کە لە ڕوبارەکەدان ببینیت ؟

ئێلە ڕێنتهایم
نەخێر.

بۆرکمان
من دەیانبینم. ـ دێن و دەچن. لە تەواوی سەر ڕووی زەوییەوە یەکێتی ژیان دەهێنن. ڕووناکی و گەرمایی دەخولقێنن بۆ ئەو گیانانەی کە لە هەزارەها هەزار ماڵدان. ئەوە ئەوە بوو کە من خەوم بە خولقاندنیەوە دەبینی.

ئێلە ڕێنتهایم (لەسەرخۆ).
بەڵام ئەوە هەر خەون بوو.

بۆرکمان
بەڵێ، هەر خەون بوو. (گوێ دەگرێ.) تۆ، گوێ بگرە لەخوارەوە لەگوێ روبارەکە! کارگەکان لە کاردان. کارگەکانی من! هەموو ئەو کارگانەی کە من دەمویست دروستیان بکەم! بەس گوێیان لێبگرە چۆن کار دەکەن. بە شەوانیش کاردەکەن. شەو ڕۆژ کاردەکەن. گوێبگرە، گوێبگرە! ڕۆڵەکان

بەخێرایی لە جوڵانەوەدان، و سلەندەرەکانیش لە جوڵانەوەی خێریاندا بەدەوری خۆیاندا، بەدەوری خۆیاندا ئاگر دەپڕژێنن! ئێلە، گوێت لێی نیە؟

ئێلەێنتهایم
نەخێر.

بۆرکمان
من گوێم لێیەتی.

ئێلە رێنتهایم (بەترسەوە).
یۆن، وابزانم تۆ بە هەڵەدا چوویت.

بۆرکمان
ئۆ، بەڵام ئەم هەمووە ئالێرەدا. ئەوە وەکو قەڵایەکی بەرگریی کردن وایە بەدەوری نیشتیماندا، تۆ دەبێت ئەوە بزانیت!

ئێلە رێنتهایم
وتت، نیشتیمان؟ کام نیشتیمان .؟

بۆرکمان
نیشتیمانەکەم! ئەو نیشتیمانەی من خەریکبوو بیکەمە موڵکی خۆم ئەو کاتەی من - ئەو جارەی من مردم.

ئێلە رێنتهایم (بەهێمنی، دەلەرزێ).
ئۆ یۆن، یۆن!

بۆرکمان
ئینجا ئێستا لەوێدا کەوتووە . بێ بەرگریی، بێ خاوەن، کەوتووەتەبەر هێرش و تاڵانی دز و چەتە. . ئێلە! ئەو زنجیرە شاخە دەبینیت لەدوورەوە؟ یەك لە دوای یەك بەرزدەبنەوە. دەچنە سەریەك. ئەوێ، نیشتیمانە قووڵە، بێ کۆتاییە، نەبڕاوەکەی منە!

ئێلە رێنتهایم
ئۆ، یۆن، بەڵام ئەو نیشتیمانە هەوایەکی تەزیوی لێوەدێ.

بۆرکمان
ئەو هەوایە بۆ من وەکو هەوای ژیانە. ئەوهەوایە بۆ من سڵاوێکە لە رۆحە دڵسۆزەکانەوە. تێیان دەگەم، لەو ملێۆنەها بنج داکوتاوانە؛ هەست بە دەماری کانەکان دەکەم، کە دەستە پێچاوپێچە، بەش بەشە، زۆربۆهێنەرەکانی خۆیان بەدوامدا ڕادەکێشن. ئەو شەوەی کە من لە ژێرزەمینی بانقەکەدا بە چراکەی دەستمەوە وەستابووم . وەکو تارمایی گیان بەبەرداکراو ئەوانم بینی - ئەو کاتە دەیانویست ڕزگاربکرێن. منیش هەوڵی ئەوەمدا. بەڵام من دەسەڵاتم بەسەر ڕزگارکردنیاندا نەشکا. دوبارە ئەو گەنجینەیە کەوتەوە بن. (بە دەست راکێشانەوە.) بەڵام لەم شەوە ئارامەدا دەمەوێت بەگوێیاندا بچرپێنم. خۆشم دەوێن، لەوێدا لە قووڵای و تاریکیدا وەکو مردوو ڕاکشاون! خۆشم دەوێن، ئەی بەها ژین خوازەکان .

لەگەڵ هەموو دەسەڵات و شەرەفی گەشاوەی یاوەر و هاوڕێتان، خۆشم دەوێن، خۆشم دەوێن، خۆشم دەوێن!

ئێلە ڕێنتهایم (بە هێمنی، پاشان پلە پلە توورەبوون.)
بەڵێ، یۆن، تۆ هێشتا خۆشەویستیت لەخوارەوەیە لە وێدا. هەمیشە خۆشەویستیت هەر لەوێدا بووە. بەڵام لێرە لەسەرەوە لە ڕۆژا، دڵی مرۆڤێك لەپێناوی تۆدا گەرم و، زیندو، ترپەی دەهات و لێی دەدا. تۆ، ئەو دڵەت وردوخاشکرد. ئۆ، لەوەش زیاتر! دەجار خراپتر. تۆ ئەو دڵەت فرۆشت لەپێناوی ـ لەپێناوی ـ

بۆرکمان (هەڵ دەلەرزێ؛ وەکو تەزووی سارد بە گیانیاپێ).
مەبەستت ـ لەپێناوی نیشتیمان و ـ لەبەر خاتری دەسەڵات و ـ شەرەفمەندێتیدا فرۆشتم ؟

ئێلە ڕێنتهایم
بەڵێ، مەبەستم ئەوەیە. بۆ جارێك ئەم ئێوارەیە ئەوەم پێ وتیت. تۆ ژینی خۆشەویستیت لەو ئافرەتەدا کوشت کە خۆشی دەویستیت و، کە تۆش هێندەی بتوانیت کەسێکت خۆشبوێت، خۆشت دەویست. (بە دەست بەرزکردنەوەوە.) هەر لەبەر ئەوە یۆن گابریێل بۆرکمان، پێشبینی من بۆتۆ ئەوەیە ـ هەرگیز ئەو نرخەت دەست ناکەوێت کە تۆ لەپێناوی ئەو خۆشەویستی کوشتنەدا داوای دەکەیت. هەرگیز بەسەرکەوتوویی ناچیتە ناو نیشتیمانە ساردە، تاریکەکەتەوە!

بۆرکمان (بە تەکە تەك دەچیتە لای کورسییەکەوە و بەقورسیەوە بەردەبێتەوە سەری و دادەنیشێ).
ئێلە، من لەوە دەترسێم، کە پێشبینی کردنەکەت ڕاست دەرچێت.

ئێلە ڕێنتهایم (دەچیتە لایەوە).
تۆ نابێ لەوە بترسیت، یۆن. ئەوە باشترین شتە کە بەسەرتۆدادێت.

بۆرکمان (بە هاوارێکەوە، توووند سنگی خۆی دەگرێ).
ئاهـ! (شەکەت.) ئێستا بەریدام.

ئێلە ڕێنتهایم (ڕایدەوەشێنێ).
یۆن، ئەوە چی بوو!

بۆرکمان (پاڵدەداتەوە بەپشتی کورسییەکەوە).
ئەوە دەستێکی وەك سەهۆڵ سارد بوو کە دڵمی گوشی.

ئێلە ڕێنتهایم
یۆن! هەستت بە دەستێکی سەهۆلین کرد!

بۆرکمان (بە ورتە ورتەوە).
نەخێر ـ دەستی سەهۆڵین نەبوو ـ دەستێکی کانزایی بوو. (لەسەر کورسییەکە بەلادادێ.)

ئێلە ڕێنتهایم (پاڵتۆکەی دادەکەنێ و دەیدا بەسەریدا).

ئارام ڕاکشێ لەوجێیەدا کە لێی ڕاکشاویت! دەچم یارمەتیت بۆ دەهێنم. (دوو سێ هانگاو بەرەو لای ڕاست دەنێ؛ ڕادەوەستێ، دەگەڕێتەوە بۆ لای و ماوەیەکی زۆر نەبزی دڵی لە مەچەك و دەم و چاویدا دەگرێ.)

ئێلە ڕێنتهایم (هێواش و بڕیاردەرانە).
نەخێر. یۆن بۆرکمان، وا باشترە. وا باشترە بۆ تۆ. (باشتر پاڵتۆکەی تێوە دەپێچێ و لەبەفرەکەدا لەبەردەمی کورسییەکەدا دادەنیشێ.)
(ماوەیەکی کورت بێدەنگی.)

(جونهیلد خانم، جوان خۆی پێچاوەتەوە و لە لای ڕاستی دارستانەکەوە دەردەکەوێ. کچەئیشکەرەکە بە چرایەکەوە لە پێشیەوەیەتی.)

کچەئیشکەرەکە (ڕووناك لەبەفرەکەدا دەردەکەوێ. " بەچرا داگیرساوەکەی دەستییەوە". وەرگێڕ).
با، با، خانم. ئەوە شوێن پێکانیانە .

جونهیلد (بەچاو دەوروبەری خۆی دەپشکنێ).
بەڵێ، ئەوەتان! لەوێدا لەسەر کورسییەکە دانیشتوون. (بانگ دەکات.) ئێلە!

ئێلە ڕێنتهایم (هەڵدەسێتە سەرپێ).
بەدوای ئێمەدا دەگەڕێیت؟

جونهیلد (بە توورەییەوە).
بەڵێ، دەبێ بە دواتاندا بگەڕێم.

ئێلەڕێنتهیام (پەنجەی بۆ ڕادەکێشێ).
سەیرکە، جونهیلد، ئەوەتا لێرەدا ڕاکشاوە.

جونهیلد
خەوتووە!

ئێلە ڕێنتهایم (سەردەلەقێنێ).
وابزانم، خەوێکی قورس و درێژ.

جونهیلد (بە هەڵچوونەوە).
ئێلە! (خۆی دەگرێ وبە هێواشی دەپرسێ.) ئەوە ـ خۆی کوشت؟

ئێلە ڕێنتهایم
نەخێر.

جونهیلد (هێمن دەبێتەوە).
کەواتە بە دەستی خۆی نەبوو؟

ئێلە ڕێنتهایم
نەخێر. دەستێکی سەهۆڵینی کانزایی، دڵی گوشی.

جونهیلد (ڕووده‌کاته کچه‌ئیشکه‌ره‌که). بڕۆ هه‌ندێك كه‌س بێنه یارمه‌تیمان بده‌ن. له‌ مه‌زراکه‌ خه‌ڵکێك بدۆزه‌ره‌وه‌.

کچه‌ئیشکه‌ره‌که
به‌ڵێ باشه‌، خانم. (له‌سه‌رخۆ.) خوا یارمه‌تیمانبدا . (له‌لای ڕاستی دارستانه‌که‌وه‌ ده‌چێته‌ ده‌ره‌وه‌.)

جونهیلد (له‌ پشت کورسییه‌که‌وه‌ ده‌وه‌ستێ).
که‌واته‌ هه‌وای ته‌زیوی شه‌و ئه‌وی کوشت .

ئێله‌ ڕێنتهایم
ده‌بێت له‌وانه‌یه‌.

جونهیلد
. ئه‌و، ئه‌و پیاوه‌ به‌هێزه‌.

ئێله‌ ڕێنتهایم (ده‌چێته‌ به‌رده‌می کورسییه‌که‌):
جونهیلد، ناته‌وێت سه‌یریکه‌یت؟

جونهیلد (به‌ پارێزه‌وه‌).
نه‌خێر، نه‌خێر، نه‌خێر. (ده‌نگ نزم ده‌کاته‌وه‌.) ئه‌و کوڕی کانگه‌کانه‌ . به‌ڕێوه‌به‌ری بانق. نه‌یتوانی ته‌حه‌مولی ئه‌و هه‌وا پاکه‌ بکات.

ئێله‌ ڕێنتهایم
زیاتر سه‌رما بووه‌ هۆی کوشتنی.

جونهیلد (سه‌ر ڕاده‌وه‌شێنێ).
وتت، سه‌رما؟ سه‌رما، . ده‌مێکبوو ئه‌وی کوشتبوو.

ئێله‌ ڕێنتهایم (سه‌ری بۆ ده‌له‌قێنێ).
به‌ڵێ، ئینجا ئه‌و ئێمه‌ هه‌ردووکمانی کردبوو به‌ سێبه‌ر.

جونهیلد
تۆ ڕاست ده‌که‌یت.

ئێله‌ ڕێنتهایم (به‌ زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی پڕ ئازارانه‌وه‌).
مرودویه‌ك و دوو سێبه‌ر، سه‌رما کاری خۆیکرد.

جونهیلد
به‌ڵێ، دڵته‌زین.. و ئێمه‌ هه‌ردووکمان ئێله‌، ده‌بێ ده‌ستی ته‌وقه‌کردن بۆ یه‌کتری ڕاکێشین.

ئێله‌ ڕێنتهایم
منیش بیر له‌وه‌ ده‌که‌مه‌وه‌ که‌ ئێستا ده‌توانین پێکه‌وه‌ ته‌وقه‌بکه‌ین.

جونهیلد
ئێمه‌ دوو خوشکی دووانه‌ . هه‌ردووکمان ئه‌ومان خۆش ده‌ویست.

ئێله ڕێنتهایم
ئێمە دووسێبەر. بەسەر ئەو پیاوە مردوەوە.

(جونهیلد، لە پشتی کورسییەکەوە و، ئێلە ڕێنتهایم لە پێش کورسییەکەوە، دەستی تەوقەکردن بۆ یەکتری ڕادەکێشن.)

کۆتایی

هاودەم ساڵح جاف
ئۆسلۆ
19.03.2009

خشتەی مێژووی ڕووداوەکان و ژیاننامەی

هێنریك ئیبسن (1906 ـ 1828)

1828: لە 20 مانگی سێ دا لە شارۆچکەی شییەن لە نەرویج لەدایکبووە.

1835: باوکی لەکاری بازرگانی کردندا دەکەوێ. موڵکوماڵییان مەزاتدەکرێ. خێزانەکەیان دەگوێزێتەوە بۆ کێڵگەی ڤێنستۆپ لە یەرپێن.

1843: لە کەنیسەی یەرپێن تەعمید دەکرێ. بە خێزانەوە دەگوێزنەوە بۆ سنیپەتۆرپ لە شییەن. سێهەم ڕۆژی جەژنی لەدایکبوونی مەسیح ماڵەکەیان بە جێدەهێڵن.

1844: لە 3 مانگی یەك دا هینریك ئیبسن دەچێ بۆ شاری گریمستاد بۆ ئەوەی بێ بە شاگرد لە دەرمانخانەیەك لەلای ی.ئا. ڕایمان.

1846: منداڵێکی ناشەرعی دەبێ.

1849: شانۆگەری " کاتیلینا" تەواودەکات.

1850: دەچێ بۆ شاری کریستیانیا (ئۆسلۆی ئێستا). شانۆنامەی " کاتیلینا" بە ناوی خوازراوی برینیۆلف بییارمە وە بڵاودەکریتەوە. تاقیکردنەوەی دواسانی ئامادەیی دەدات و پلەی دەرچوون بەمەرجێك بەدەستدەهێنی کە دووبارە ئیمتیحانی زمانی یۆنانی و ماتماتیك بداتەوە (هەرگیز ئەو ئیمتیحانانە ناداتەوە). دەست دەکات بە ئامادەکردنی

هەفتەنامەی " ئەندهریمنەر" کە هەفتەنامەیەکی گاڵتەئامێزانەیە. بۆیەکمجار لە دنیادا لەسەرشانۆی کریستیانیا (ئۆسلۆ) لە 26 مانگی نۆدا، شانۆگەری " گردی زرتە زەلامان" ی ئیبسن کە لە بەشێك پێکهاتووە نمایشدەکرێ.

1851: ئولە بوول کە یەکێکە لەکەمانچە ژەنە بەناوبانگەکانی نەرویج، هینریك ئیبسن دەناسێ و دەیخاتە شانۆکەی خۆیەوە لە بێرگن.

1852: وەکوو دیکۆرساز لە شانۆی نەرویجی لە بێرگن دادەمەزرێت. دەنێردرێتە دەرەوە بۆ کۆپنهاگن لەدانیمارك و درێسدن لە ئەڵمانیا بۆ خوێندن لەبواری شانۆدا. لە ڕۆژی ئاهانگی دامەزراندنی شانۆکەی ئولە بوولدا ئەرکی هەمووساڵێك نووسینی بەرهەمێکی شانۆیی بۆ شانۆکە دەخاتە سەرشانی.

1853: لە 2 مانگی یەك دا بۆ یەکمجار شانۆنامەی "شەوی سەنکتهانس" (سەنکتهانس ئێوارەی ناوەڕاستی هاوینە و بەو بۆ نەیەوە لەسەرانسەری ئەسکەندەناڤیادا ئاهەنگدەگێردرێ و هەر وەکو ڕۆژی نەوەرۆز ئاگردەکرێتەوە. سەنکت: واتە پیرۆز و، هانس کورتکراوەی یۆهانس .ه (یوحنا) (یوحنا ی معمدان) واتە " یوحنای پیرۆز" . وەرگێڕ) ی ئیبسن کە شانۆنامەیەکی ئەفسانەیی کۆمیدییە نمایشی دەکرێت .کە پاشان ئیبسن لێی پەشیمانەو بە کاری خۆی نازانێت.

1854: لە 2 مانگی یەك دا شانۆنامەی " گردی زرتە زەلامان" لە نووسینی ئیبسن نمایش دەکرێت پاش دەست کاریکردنی ئەو دەقەی کە لە ساڵی 1850 دا نووسیویەتی.

1855: لە 2 مانگی یەك دا بۆ یەکەمجار شانۆنامەی "خاتو ئینگەری ئۆسترود" لە نووسینی ئیبسن نمایشی دەکرێت.

1856 : لە 2 مانگی یەك دا بۆیەکەمجار شانۆنامەی" ئاهەنگێك لە سولهەوگ" ی ئیبسن نمایشی دەکرێت.

1857: لە 2 مانگی یەك دا بۆیەکەمجار شانۆگەری" ئۆلاف لیلیەکرانس" ی ئیبسن نمایشی دەکرێ. هەر لە هەمان ساڵدا شانۆنامەی "جەنگاوەرەکان لەسەر خاکی پیرۆز" دەنووسێ (کە لە 24 نۆڤەمبەردا لە سەر شانۆی شانۆی کریستیانیا نمایش دەکرێ). ئیبسن دەکرێ بە بەڕێوەبەری هونەری لە شانۆی کریستیانیای نەرویجی.

1858: سۆزانە تورەسەن دەبێتە ژنی.

1860: شانۆنامەی " سڤانهیلد" .کە ڕەشنوسی شانۆنامەی "کۆمیدیای خۆشەویستی" ه دەنووسێ. هۆنراوەی " لە دەشتەکاندا" و زنجێرە هۆنراوی " لە پێشانگای وێنەکاندا" دەهۆنێتەوە. سیگوردی کوڕی لە دایکدەبێ.

1862: شانۆی کریستیانیا ئیفلاس دەکات. منحەیەکی دراسی وەردەگرێ بۆ ڕۆژئاوای نەرویج بۆ کۆکردنەوەی بیرەوەرییەکانی خەڵك. شانۆنامەی "کۆمیدیای خۆشەویستی" بڵاودەکاتەوە (بۆ یەکەمجارلەسەر شانۆی شانۆی کریستیانیا لە کریستیانیا (ئۆسلۆ) 24 مانگی یانزە ساڵی 1873 نمایش دەکرێت)

1863: شانۆ نامەی" دەستنیشانکراوان بۆ پاشایەتی" بڵاودەکاتەوە (بۆ یەکەمجار لەسەر شانۆی شانۆی کریستیانیا لە 17 مانگی یەکی ساڵی 1864 نمایش دەکرێت). هۆنراوەی " برایەك لە تەنگانەدا" دەنووسێ.

1864: لە ڕێگای کۆپنهاگن، بەرلین، ڤیەنا و تریەستا وە دەچێ بۆ ڤێنێتسیا. پاش شەش هەفتە لەوێوە دەچێ بۆ ڕۆما، کە چوارساڵی تیادا دەمێنێتەوە. هاوینی ئەو ساڵە لە گێنزانۆ لە ئیتاڵیا بەسەردەبات.

1865: مەلحەمەی " براند" دەنووسێ، کە سەرەتای سەربوردەیەکی شیعری دورودرێژە. لە هاویندا لەکاتی مانەوەی لە ئاریسیا لە ئیتاڵیا، واز لە سەربوردەکە دەهێنێ و دەیخاتە شێوازی درامایییەوە و، لە شێوازی درامای " براندا" تەواویی دەکات. (بۆ یەکەمجار لە 24 مانگی سێی ساڵی 1885 لە شانۆی تازە لە ستۆکهۆڵم نمایش دەکرێت و بەشی چوارەمی ئەو درامایەش لە 26 مانگی شەشی ساڵی 1867 دا لەسەر شانۆی شانۆی کریستیانیا نمایش دەکرێت).

1866: دارامای "براند" بڵاودەکرێتەوە و، ئیبسن ناودەردەکات. مانگانەی هونەرمەندێتی بۆ دەبڕدرێتەوە و، ژیانی خێزانی لەبارەی ئابورییەوە دەبوژێتەوە.

1867: بەشی یەکەم و دووەم و سێیەمی درامای " پێر گینت" لەئیتاڵیا لە ئیشیا و بەشەکانی کۆتای دراماکەش لە سۆرێنتۆ تەواودەکات (کە بۆیەکمجار لە 24 مانگی یانزەی ساڵی 1876 دا لە سەر شانۆی شانۆی کرستیپانیا نمایش دەکرێت).

1868: لە بەهاردا سەردانی فیرێنسا و ڤێنێسیا دەکا و لەوێ دەمێنێتەوە. لە ئۆکتۆبەری هەمان ساڵدا دەگوێزێتەوە بۆ ئەڵمانیا بۆ درێسدن و، خێزانەکەی بۆ ماوەی حەوت ساڵ لە درێسدن دەمیننەوە.

1869: شانۆنامەی " یەکێتی لاوان" دەنووسێ (بۆ یەکمجار لەسەر شانۆی شانۆی کریستیانیا 18 مانگی دەی ساڵی 1869 نمایش دەکرێ). هاوبەشی جڤاتی ڕاستنووسی زمانەکانی باکوور دەکات لە ستۆکهۆڵم. لە ڕێگەی پاریسەوە دەچێ بۆ میسر وەکوو نمایندەی وڵاتی سوید. نەرویج لە کردنەوەی جۆکەندی (قەنات) ی سویسدا بەشداریدەکات.

1870: هۆنراوەی " نامەیەکی باڵۆنی بۆ ژنێکی سویدی" دەنووسێ کە بریتیە لە فەلسەفاندن لەسەر میسر و جەنگی فەرانسا و ئەڵمانیا.

1871: تاکە دیوانی شیعری خۆی بۆ یەکەم جار بەناوی " شیعر" هوە بڵاودەکاتەوە.

1872: بەشێکی زۆری " قیسەر و گالیللیەك" دەنووسێ. هاوینەکەی ئەو ساڵە لە بێرختێس گاتن دەباتە سەر.

1873: " قیسەر و گالیللیەك" تەواو دەکات (کە لە سەر شانۆی دەوڵەت لە لایپزیج بۆ یەکەم جار لە 5 مانگی دووانزە ی هەمان ساڵدا نمایش دەکرێت). لە ڤییەنا وەکوو ئەندامی دەستەی دادوەر لە بەشی هونەری بۆ پێشانگای جیهانی هاوینی ئەو ساڵە بەسەردەبات.

1874: بۆ ماوەی دوو مانگ و نیو دەگەڕێتەوە بۆ نەرویج بەسەردان و هەر لەو ماوەیەشدا سەردانی ستۆکهۆڵم دەکات.

1875: دەگوازێتەوە بۆ مونشێن لە ئەڵمانیا و بۆ ماوەی سێ ساڵ لەوێ دەمێنێتەوە.

1876: کاردەکات لەسەر دۆزینەوەی تراژیدیایەکی شیعری ڕیالستی نوێ.

1877: شانۆنامەی " پایەکانی کۆمەڵگا" دەنووسێ (بۆ یەکەم جار لە 18 مانگی یانزەی ساڵی 1877 دا لەسەر شانۆی پاشایی لە کۆپنهاگن نمایش دەکرێت). لەلایان زانکۆی ئۆپسالا وە دکتۆرای شەرەفی پێدەدرێت.

1878: دەگەڕێتەوە بۆ شاری ڕۆما لە ئیتاڵیا و، وە بە شێوەیەکی پچڕپچڕ بۆ ماوەی حەوت ساڵ لەوێ دەژیی.

1879: لە ئەمالفی لە ئتاڵیا لە نووسینی شانۆنامەی " ماڵی بووکۆکەیەك" دەبێتەوە (بۆ یەکەم جار لە 21 مانگی دووازدەی ساڵی 1879 دا لەسەر شانۆی پاشایی لە کۆپنهاگن نمایش دەکرێت).

1880: هاوینەکەی لە ئیتاڵیا لە بێرختس گاتن بەسەردەبات.

1881: لە هاوین و پایزی ئەو ساڵەدا شانۆنامەی " تارماییەکان" لە سۆرێنتۆ لە ئیتاڵیا دەنووسێ (بۆ یەکەم جار لە 20 مانگی پێنجی ساڵی 1882 دا لەسەر شانۆی. هۆڵی ئەورۆرۆ تێرنر لە شیکاغۆ نمایش دەکرێ).

1882: لە ڕۆما شانۆنامەی " دووژمنی گەل" دەنووسێت (بۆ یەکەم جار لە 13 مانگی یەکی ساڵی 1883 دا لەسەر شانۆی کریستیانیا لە کریستیانیا نمایش دەکرێت). هاوینەکەی دەچێ بۆ نەمسا بۆ گۆسێنەس لە تیرۆل.

1883: شانۆنامەی " ئاهەنگێك لە سولهەوگ" لەگەڵ پێشەكییەك لەسەر كارێگەری ئەدەب بڵاودەكاتەوە. هاوینی ئەو ساڵە لە نەمسا لە گۆسێنەس بەسەردەبات.

1884: لە شاری ڕۆمای ئیتاڵی دەست دەكات بە نووسینی شانۆنامەی "مراوی كێوی" و، لە هاوێنی هەمان ساڵدا لە گۆسێنەس لە نەمسا لەنووسینی دەبێتەوە (بۆیەكەم جار لە 17مانگی یەكی ساڵی 1887 دا لەسەر شانۆی نەتەوایەتی لە بێرگن نمایش دەكرێت).

1885: بەسەردانێكی تازە دەگەڕێتەوە بۆ نەرویج و گەشتێك بەم شوێنانەدا دەكات: كریستیانیا (ئۆسلۆ)، ترۆندهایم، مۆلدە، بێرگن، كریستیانیا (ئۆسلۆ) . و كۆپێنهاگن. دەگوێزێتەوە بۆ ئەڵمانیا بۆ مونشێن و، شەش ساڵ لەوێ ژیان دەكات.

1886: لە مونشێن شانۆنامەی " ڕوسمارشهۆڵم" دەنووسێ (بۆ یەكەم جار لە 17 مانگی یەكی ساڵی 1887 دا لەسەر شانۆی نەتەوایەتی ێرگن نمایش دەكرێت).

1887: هاوین لە ساپی لە كەنارەكانی خۆرهەڵاتی یولاند لە دانیمارك دەباتەسەر. پاشان بۆ یۆتۆبۆری، ستۆكهۆڵم و كۆپنهاگن سەفەردەكات.

1888: لە مونشێن شانۆنامەی "خانمی دەریا" دەنووسێ (بۆ یەكەم جار لە 12 مانگی دووی ساڵی 1889 دا لەسەر شانۆیی شانۆی كریستیانیا لە كریستیانیا نمایش دەكرێت).

1889: دوا هاوینی دەبێ لە گۆسێنەس لە نەمسا. لەگەڵ ئێمیلی بارداخ دا دەبنە ئاشنا.

1890: لە مونشێن شانۆنامەی " هێدا گابلەر" دەنووسێ (بۆ یەكەم جار لە 26 مانگی دووی ساڵی 1891 دا لەسەر شانۆیی شانۆی كریستیانیا لە كریستیانیا نمایش دەكرێت).

1891: لە ئەڵمانیاوە دەگەڕێتەوە بۆ نەرویج. پاشان لە سوید و دانیمارك زیاتر هەرگیز بۆ شوێنی تر سەفەرناكات. دەچێ بۆ نوركاپ لە باكووری نەرویج، پاشان لە ساختمانێكدا لە ڤیكتۆریا تاراسە لە كریستیانیا (ئۆسلۆ) نیشتەجێ دەبێت. بە خاتوو هیلدور ئەندەرسنی تەمەن 27 ساڵ ئاشنا دەبێ.

1892: لە كریستیانیا شانۆنامەی " وەستا سولنەسی بەنا" دەنووسێ (بۆ یەكەم جار لە 19 مانگی یەكی ساڵی 1893 دا لەسەر شانۆی لێسینگ لە بەرلین نمایش دەكرێت). سیگوردی كوڕی ئیبسن خاتوو بەرگلیوت بیۆرنسەن دەكات بە هاوسەری خۆی.

1893: یەكەم نەوەی ئیبسن، تانكرێد ئیبسنی كوڕەزای لەدایك دەبێت.

1894: شانۆنامەی " ئایوڵفی بچكۆلانە" لە كریستیانیا دەنووسێ (بۆ یەكەم جار لە 12 مانگی یەكی ساڵی 1895 دا لەسەر شانۆی ئەڵمانی لە بەرلین نمایش دەكرێت).

1895: دەگوێزێتەوە بۆ بۆ ماڵێكی تازە لە لە سوچێكی نێوان شەقامی درامێنسڤاییەن و ئاربیێنسگاتە، وە لەو ماڵەدا دەمێنێتەوە هەتا مردن.

1896: لە كریستیانیا شانۆنامەی " یۆن گابریێل بۆركمان" دەنووسێ (كە بۆ یەكەم جار لە 10 مانگی یەكی ساڵی 1897 دا لە هەمانكاتتدا هەم لەسەر شانۆی سویدی لە سوید و هەم لەسەر شانۆی فینلەندی لە هێلسینگفۆرس نمایش دەكرێت).

1898: ئاهەنگی پێنانە تەمەنی 70 ساڵی بۆ دەگێڕدرێ.

1899: له کریستیانیا شانۆنامەی " کاتێك ئێمەی مردو زیندودەبینەوە" دەنووسێ (بۆ یەکەم جار لە 26 مانگی یەکی ساڵی 1900 دا لەسەر شانۆی هوف تیاترە لە شاری شتوتگارد لە ئەڵمانیا نمایش دەکرێت).

1900: بۆیەکەم جار جەڵدە لێدەدات.

1906: لە 23 مانگی سێی ئەم ساڵەدا کۆچی دوایدەکات.

هاودەم ساڵح جاف

لە بڵاوکراوەکانی زنجیرەی شانۆی جیهانی

ناوی شانۆ	ناوی نوسەر	ناوی وەرگێڕ
١. مۆسیقای بێ دەنگ	لاش نۆرین	دانا رەئوف
٢. کۆتایی گەمە	سامۆیێل بێکێت	مستەفا قەسیم
٣. کوێرەکان	مۆریس مەتەرلینگ	دلاوەر قەرەداغی
٤. مارا. ساد	پیتەر ڤایس	شێرزاد حەسەن
٥. سۆناتای تارمایی	ئاوگۆست سترنبێری	عەبدوڵڵا قادر دانساز
٦. کەڵک	ئاوگۆست سترنبێری	خەبات عارف
٧. مەرگەساتی شالیر	شێکسپیر	شێرزاد حەسەن
٨. مەرگی کریشنا	ژان کلۆد کارێر و ماری هێلین ئێستیان	مستەفا قەسیم
٩. شەڕ	لاش نۆرین	دلاوەر قەرەداغی
١٠. فریشتەیەک لە بابل دادەبەزێت	فریدریش دێرینمات	شێرزاد حەسەن
١١. گوێ بگرە عەبدولسەمیع	عەبدولکەریم بەرشید	فاروق هۆمەر
١٢. لێ گەڕێن مرۆڤ بژی	پێیر لاگەرکڤیست	خەبات عارف
١٣. پایەکانی کۆمەڵگا	هێنریک ئیبسن	هاودەم ساڵح جاف
١٤. مردنی دێوەرەیەک	ئارسەر میللەر	ئازاد حەمە شەریف
١٥. کەسێک هەر دێ	یۆن فۆسە	هاودەم ساڵح جاف
١٦. پەرجوو	لاش نۆرین	دلاوەر قەرەداغی
١٧. سەرابیدار	هارۆڵد پینتەر	رێبوار رەشید
١٨. مردن و پاکیزە	ئێریەڵ دۆرفمەن	فاروق هۆمەر
١٩. هاملێت	شێکسپیر	ئازاد حەمە شەریف
٢٠. سێ خوشک	چێخەف	جەلال تەقی
٢١. لە چاوتروکانێکدا	پیتەر ئاسمۆسن	بەهرۆز حەسەن
٢٢. خەونە نمایشێک	ئاوگۆست سترنبێری	دلاوەر قەرەداغی
٢٣. ژوورەکە خوێندنگای شەوان	هارۆڵد پینتەر	عەلی عوسمان یاقووب
٢٤. ئەستێلکە مەزنەکە	پیتەر تێرسن	فاروق هۆمەر
٢٥. گیانەوەرە شوشەییەکان	تینیسی ویلیامز	ئازاد حەمە شەریف
٢٦. ڤاتسلاف	سلاڤۆمیر مرۆژەک	کەریم پەڕەنگ
٢٧. جورئەتی کوشتن	لاش نۆرین	هیوا قادر
٢٨. کاتە بەسەرچووەکان، ناپاکی، دیمەنێکی سروشتی	هارۆڵد پینتەر	فاروق هۆمەر
٢٩. دڵی بای و ئاهو	عەباس مەعروفی	دلاوەر قەرەداغی
٣٠ . خاتوو ژولیا	ئاوگۆست سترنبێری	عەلی عوسمان یاقووب
31 یۆن گابریێل بۆرکمان	هێنریک ئیبسن	هاودەم ساڵح جاف